יום ג', י"ד בחשון תשמ"ט, 25 באוקטובר 1988 / שנה מ"ו מס' 13782 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

ארה"ב מברכת על פגישת הפיסגה המשולשת בעקבה

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — דובר מחלקת המדינה צ'ארלס רדמן הגיב אתמול בחיוב על הפגישה בעקבה בין נשיא מצרים חוסני מובאראק, חוסיין מלך ירדן ומנהיג אש"ף יאסר ערפאת. רדמן אמר, כי אין בידיו פרטים על השיחות, אך ארה"ב מעודדת מכל פגישה או מאורע המדגיש את הצורך בגישה פוליטית חיובית לנושא הערבי־ישראלי. „אנו מקדמים בברכה כל התפתחות הממקדת את הצורך בתהליך מדיני לקראת שלום במזרח התיכון", אמר.

הצנזורה שוקלת הגשת תלונה נגד כתב רויטר — פירסם על יחידות חיסול של צה"ל בשטחים

לדברי הכתב, סטיבן וייצמן, יחידות בשם „דובדבן" ו„שמשון" קיבלו הוראות בעל־פה לירות כדי להרוג אנשים „שידיהם מגואלות בדם" ● הכתב זומן למסור היום גירסתו לצנזור הצבאי ● תגובת דובר צה"ל: יחידות צה"ל מקיימות פעילות מגוונת בהתאם לחוק — אין אף יחידה המוסמכת לפעול בניגוד להוראות הפתיחה באש

אבי בניהו כתבנו הצבאי, רויטר

כתב סוכנות הידיעות „רויטר" בישראל, סטיבן וייצמן הוזמן אתמול למסור את גירסתו לצנזורה הצבאית, לאחר שיום קודם לכן פירסם ידיעה על שתי יחידות של צה"ל שהוגדרו כ„יחידות חיסול" הפועלות בשטחים.

ידיעה זו פורסמה בארץ ובעולם בלא הגשה מוקדמת לצנזורה הצבאית כנדרש בחוק. מקורות צבא רישמיים מסרו לכתבנו הצבאי, כי הצנזור הצבאי הראשי תת־אלוף יצחק שני שוקל להגיש היום תלונה במשטרת ישראל נגד הכתב.

„דובדבן" ו„שמשון"

כתבנו הצבאי מזכיר כי סוכנות „רויטר" פירסמה אתמול מאת הכתב בישראל כי שתי יחידות של צה"ל, „שמשון" ו„דובדבן" הינן למעשה „יחידות חיסול" של צה"ל בגדה המערבית וברצועת עזה.

פעולות בהתאם לחוק

כתגובה על הפירסומים בעניין זה ביקש אתמול דובר צה"ל להבהיר כי „יחידות צה"ל מקיימות פעילות מבצעית מגוונת לשמירת הבטחון והסדר ופועלות בהתאם לחוק.

(המשך בעמוד 17)

צה"ל וצד"ל לכדו 9 מחבלים

בשתי תקריות נפרדות בכפר קילה ברצועת הבטחון ובהר־דב ● המחבלים היו בדרכם לפיגוע מיקוח בישראל ● בין 7 המחבלים שנתפסו ע"י צד"ל, גם נערה בת 14 ● חיל־האוויר תקף בגזרה המזרחית בדרום לבנון

יהודה צור, אבי בניהו, עתי"ם, רויטר

בית־להיה (בקעת הלבנון) בסיס של „המפלגה הלאומית הסורית", הפועלת בלבנון, שהופצץ אתמול ע"י חיל האוויר הישראלי (צילום: אי.פי.)

בשלושה אירועים שאירעו אתמול בגבול הצפון, לכדו כוחות צד"ל, ברצועת־הביטחון, שבעה מחבלים שהיו בדרכם לבצע פיגוע־מיקוח ביישוב בישראל, צה"ל לקח בשבי, במורדות הר־דב, שני מחבלים שאף הם היו בדרכם לפיגוע־מיקוח באצבע־הגליל, ומטוסי חיל־האוויר תקפו יעד־מחבלים באיזור בית־לידיא, בגזרה המזרחית של דרום־לבנון.

לכוחות צד"ל וצה"ל לא היו נפגעים, וכל מטוסי חיל־האוויר שבו בשלום לבסיסם.

בדרך לגליל

שבעת המחבלים שנלכדו בידי צד"ל, ביניהם נערה בת 14, התבצרו בבית בכפר קילה, ליד מטולה, כתוך רצועת־הביטחון. הם יצאו בשבת בבוקר מצידון, בדרכם לישראל, וכולם פלשתינים ממחנות הפליטים שאתילה ליד ביירות ומיה מיה ליד צידון. בסיוע של מורה־דרך הגיעו עד לעמדת יוניפי"ל בכפר קילה, כקילומטר מצפון למטולה, לא הרחק מהמקום בו התפוצצה מכונית־התופת לפני שבוע. הם נכנסו לבית בקצה המערבי של הכפר, בו מתגוררת משפחתו של חייל צד"ל, והודיעו לבני־המשפחה שברצונם לנוח, לפני שימשיכו לבצע פיגוע

(סוף בעמוד 2)

מהיום — שביתות ושיבושים בכל הבנקים מלבד בבנק־הפועלים

מטה־המאבק החליט להחריף הצעדים בתגובה לסחבת בחתימה על הסכמי השכר ● לוחצים על עובדי בנק־הפועלים להצטרף ומאיימים לשבש פעילות הבנק ● העובדים איימו לצאת לחופשה מאורגנת בשבוע הבא

אורי נחשון

העימותים ביחסי העבודה במערכת הבנקאות מחריפים והיום יחלו שביתות נרחבות במרבית הבנקים, פרט לבנק הפועלים. עובדי הבנקים המאורגנים בחטיבה הבנקאית בהסתדרות מאיימים לצאת בשבוע הבא לחופשה מאורגנת מיום ראשון ועד יום רביעי.

מטה המאבק של הבנקים והמסחריים המאורגנים בחטיבת עובדי הבנקים בהסתדרות החליט אתמול לנקוט בצעדים חריפים בתגובה לסחבת הנמשכת בחתימה על הסכמי שכר ל־88.

השיבושים היום יחלו בבנק לאומי, דיסקונט, איגוד, המזרחי, בנק עליה ובנק ערבי־ישראלי. בכל הבנקים האלה תופסק היום העבודה

(סוף בעמוד 17)

קריאת אש"ף לבוחרים בישראל

לבוחרים היהודים קורא להצביע בעד מייצגי השלום ● לבוחרים הערבים פונה בקריאה שלא להחרים הבחירות

אורי הורוביץ

אש"ף קרא אתמול לאזרחי ישראל היהודיים „להצביע בעד שלום ולא בעד מלחמה" ולנצל „הזדמנות היסטורית להניע את המזרח התיכון כולו לעבר אופקים חדשים על־ידי תמיכה בכוחות המייצגים את השלום האמיתי".

למצביעים הערביים קרא אש"ף להשתתף בבחירות בישראל ולא להחרימן, על־מנת „לקדם את אינטרס השלום".

אין הבדל גדול

במסיבת־עיתונאים בטוניס, הסביר אתמול חלאר אל־חסן, יו"ר הוועדה לקשרי־חוץ של המועצה הלאומית הפלשתינית, כי המפלגות הקרובות ביותר בעמדותיהן לעמדות אש"ף הן „המפלגה המתקדמת לשלום" ורק"ח, ואין אש"ף רואה הבדל גדול בין מפלגות העבודה והליכוד. „ההבדל היחיד ביניהם הוא, שהליכוד רוצה שתשתו את הרעל מייד וללא שום תוספת, אפילו בלי קרח, בעוד המערך מגיש לכם אותו רעל מתובל בדבש", אמר אל־חסן, בפנותו אל הבוחר היהודי.

הוא הדגיש, כי קריאה זו של אש"ף הינה התערבות גלויה בבחירות בישראל, בניגוד לעמדה הסבילה שנקט הארגון בבחירות קודמות בישראל.

לא להחרים

בראיון לרדיו מונטה־קארלו, אמר חאלד אל־חסן, שאש"ף קורא לערבים תושבי ישראל לא להחרים את הבחירות כפי שנהגו רבים מהם לעשות כעבר, כדי שהצבעתם תועיל לאינטרסים הפלשתיניים — הקמת מדינה פלשתינית עצמאית, נסיגת ישראל מהשטחים, הגדרה עצמית לפלשתינים ועוד.

על השאלה, אם להתערבות הגלויה של אש"ף לא תהיה השפעה שלילית, מבחינתו של אש"ף, כי היא עלולה להגביר את דווקא את כוחו של הימין בישראל, השיב חאלד אל־חסן, שאם תסייע התערבות אש"ף לשמיר, יווכח העולם כולו שאין היהודים חפצים בשלום, וכך יזכה אש"ף בנצחון הסברתי. עם זאת טען, שאין אש"ף מצדד בשמיר או בפרס ואינו מעדיף את אחד משניהם.

מחריפה ההאטה במשק / הכלכלה והאדם ● עמוד 9

הרוג ו־12 פצועים בשטחים ● עמוד 3

גדל היצוא הבטחוני לארה"ב ● עמוד 17

מתחדשים הלימודים באוניברסיטאות ● עמוד 19

יושבתו בתיה"ח הממשלתיים ● עמוד 19

לא שווייץ, אלא שוודיה של המזה"ת

הלימודים במוסדות האקדמיים מתחדשים היום, לאחר שהממשלה תיקנה במקצת את מדיניותה השגויה, והבלתי־נסבלת, לפיה נמצאו מוסדות אלו בתחתית הסולם של הקצאת המשאבים הלאומית. על פני השטח בהפרחת סיסמאות ידעו כל השרים לשלם מס שפתיים ל„עליונותנו האיכותית", אך כאשר הגיעו הנושאים לכלל מימוש נחשבה ההשכלה האקדמית למותרות, שרק מעטים המסוגלים לשלם סכומי עתק, זכאים לה.

המשבר בהשכלה הגבוהה רק נרגע וטרם חוסל. אחדים מהמוסדות נמצאים על סף פשיטת רגל ולאחר הבחירות תחדש הממשלה את לחצה ל„ועלאת שכר הלימוד. העדר יכולתה של הממשלה המשותקת לקבל החלטות, גרם לבזבוז 10 ימי לימודים ומחקר. מחיר נוסף זה של בזבוז משאבים אופייני למדיניותה של הממשלה.

תחום ההשכלה הגבוהה אינו היחיד הסובל מהעדר פיתרון. רופאי המדינה עומדים לשבות בסוף השבוע. טרם נחתמו הסכמי־השכר עם האקדמאים בקרב עובדי המדינה. בכל התחומים האלה מפגינה הממשלה אזלת יד. הבעיות נוצרו על ידי המדיניות התאצ'ריסטית, לפיה העדיף שר־האוצר, משה ניסים לחלק 1.2 מיליארד ש"ח והטבות מס למאון העליון של האוכלוסיה, במקום מתן עדיפות לשירותים ציבוריים חיוניים. סכום זה חסר חשנה בקופת האוצר וכתוצאה מהמענק החפוז לעשירי המדינה הוכנס כלל השירות הציבורי לסיר לחץ.

מגזר נוסף של אי־שקט ביחסי העבודה נמצא בבנקים. כאן קוצר נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו, את תוצאות מדיניותו הכושלת בתחום המוניטארי. היה זה משגה לחשוב, שניתן לנהל מדיניות של ריבית מטורפת להבטחת רווחיות מופרזת במערכת הבנקאית, מבלי שהשלכות מדיניות זו יתבטאו ביחסי העבודה. היה זה משגה לחשוב כי ניתן לחלק מיליוני דולרים לקבוצה זעירה של מיוחסים מבלי שגם יתר העובדים ירצו לקחת חלק בחלוקה. באי־שקט ביחסי העבודה ובמערכת הבנקאות, יכולים שר־האוצר ונגיד בנק ישראל להאשים רק את עצמם.

בעיות הסקטור הציבורי והשירותים הציבוריים, לא ייפתרו על בסיס הנוסחה של הפיכת ישראל לשווייץ של המזרח־התיכון. יש להפוך את ישראל לשוודיה של המזרח־התיכון, בה עובדים בעלי השכלה גבוהה, בעלי פריון גבוה, נהנים משירותים ציבוריים מפותחים.

המשנה

מקבץ בחירות

לא רוצים בג"ץ

רשימת „דגל התורה" ביקשה לבטל אתמול את עתירתה לבג"צ, שנקבעה היום לדיון, בדרישה לקבל את פנקס הבוחרים.

הרשימה ביקשה שבג"צ יורה לוועדת הבחירות המרכזית למסור לידיה את פנקס הבוחרים ואת רשימות המחשב של פנקס הבוחרים. ועדת הבחירות סירבה עד־כה לספק את פנקס הבוחרים לרשימות חדשות, שאינן מיוצגות בכנסת היוצאת.

העתיקה הועברה, כזכור, להרכב של שלושה שופטים. עתה פנו נציגי פרקליטות המדינה לפרקליט „דגל התורה" עו"ד שלמה פליגלמן וביקשו לבטל את העתירה לאחר שהפרקליטות הבטיחה שפנקס הבוחרים יימסר לידי נציגי הרשימה עוד היום.

עתי"ם

ובלי בידור

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט גולדברג, נענה לבקשת הליכוד והוציא אתמול צו מניעה, האוסר על המערך לקיים מופע משותף של השר שחל ולהקת „הכל עובר חביבי".

דן מרידור, נציג הליכוד בוועדה מחה על כך, שהמערך חוזר ומקיים אירועים עם בדרנים, בניגוד לחוק. לטענתו, למרות פנייתו לנציג המערך בוועדה, חיים רמון, קיים המערך אירוע משותף של פרס ולהקת „הכל עובר חביבי" כתאטרון הקאמרי בתל־אביב.

כמו כן התקיימה הופעה משותפת של השר שחל והזמר בני ברמן בגבעתיים. מרידור הסביר, כי מאחר שההבטחות שניתנו על ידי אנשי המערך לביטול האירועים הבלתי חוקיים, הופרו, יש מקום למעורבות השופט.

דורית גפן

גלגלי שלום

כמאה נשים, יעלו היום לירושלים בסיירת מכוניות, תחת הכותרת: „גלגלי שלום". את שיירת הנשים מכל הארץ ומכל שכבות הציבור, אירגנה קבוצת קצינות במילואים. הללו חילקו בשבועות האחרונים „צו קריאה לשלום", וכו קראו לנשים להזדהות עם תוכנית השלום של המערך. שיירת הנשים יוצאת מפארק קנדה לרחבת הכנסת, שם ימסרו בטקס קצר את „צו הקריאה" לשר בר לב.

מינשר מיוחד שחובר במיוחד לאירוע יוקרא על ידי קצינת חן ראשית לשעבר, דליה רז.

דורית גפן

„מקומו הטבעי" של דוד לוי

ספק אם השר דוד לוי יאהב את המתמאות שנתן לו יריבו מן המערך אברהם כ"ץ־עוז. במיפגש בזכרון יעקב ציין כ"ץ־עוז, כי היחיד מבין חברי הליכוד, שיכול לזקוף לזכותו שותפות לנסיגה מלבנון, הוא דוד לוי.

„יש אנשים, הקונים את עולמם ברגע. ברגע, שבו הרים דוד לוי את ידו בזכות הנסיגה הוא קנה את עולמו", אמר.

כ"ץ־עוז נסחף קצת, כנראה, כאשר המשיך וטען, כי דוד לוי הוא נטע זר בליכוד על־פי השקפותיו ודעותיו, וכי מקומו הטבעי היה צריך להיות במערך, וזאת אולי הסיבה, שבליכוד מסתירים אותו, ולא מייחסים לו חשיבות.

דורית גפן

לא היה בכפר המכביה

דוד לוי סייר אתמול בתלפיות ובגילה. הוא נפגש עם הרב אברהם כהן, רבה של תלפיות ועם הציבור. (תצלום: אילן אוסנדריבר / ישראל סאן)

שוב במדרחוב בירושלים

שמעון פרס קפץ אתמול לסיור רגלי קצר במדרחוב הירושלמי. היה זה ביקורו השני במקום מאז החלה מערכת הבחירות.

עד מהרה התארגנו אלה מול אלה חבורות גדולות של צעירים שהגיעו במאורגן. מצד אחד קראו בקול תומכי המערך: פרס לשלטון! פרס לשלטון! ומצד שני צעקו תומכי הליכוד, התחיה וכך, קריאות בוז ואף דברי נאצה כלפי מועמד המערך לראשות הממשלה.

שוטרים שנכחו במקום מנעו מהעימות הצעקני והבוטה לגלוש לעימות פיסי, וחסמו את המגע בין שתי הקבוצות.

טוביה בסקינד

על המשמר

לשבת יחד?

צעירי מפ"ם הפגינו מול הכניסה לכפר המכביה בציגם שאלות מביכות לשמעון פרס. אך זה נמנע מן העימות משום שהוכנס בדלת האחורית.

מסמך

הייתי מפוצץ עצרות

אחד מ„זורקי העצבניות" הראשיים של הליכוד, מי שפוצץ יותר עצרות של המערך מכל אחד אחר במדינה, עובד היום אצל שמעון פרס, הנוהג על־פי הכלל: אם אינך יכול להלחם בהם קרב אותם.

ל„מפוצץ", שחזר בתשובה, קוראים דוד זוהר, והוא מקרית־גת. בעבר היה מנושאי כליו של דוד מגן, שבשליחותו, עשה לדבריו, במערכות הבחירות של 81' ו־84' כמה וכמה מעשים, שהיום הוא מכפר עליהם.

„הכאב הכי הכי גדול שלי, שאז לא הכרתי את האיש הזה, שמעון פרס. אמרו לנו עליו כל מיני דברים. שאמא שלו ערביה, שתדיראן זה שלו, שהוא שונא את הספרדים. האמנו לכל זה, ופעלנו לאורך כל הדרך לבצע מה שאמרו לנו". היום זהר עובד בלשכת ממלא מקום ראש הממשלה. „אני מוכן להרתם יום ולילה לכפר על העוונות שעשיתי לשמעון פרס", הוא אומר.

כמומחה לפיצוץ אסיפות המערך הוא גם יודע מי נותן את ההוראה. „הליכוד מספרים שזה יוזמות של פעילים מקומיים... אז שיגידו לכם מאיפה מגיעים כל השלטים? מאיפה כל הכרוזים שהפעילים האלה מרימים? נותנים להם את זה, ושולחים אותם להפריע. לי הם רוצים לספר מעשיות...? אם ראש העיר עצמו, של קריית גת, שלח אותנו זה יוזמה מקומית? ראשי הישובים והמועצות היו פונים לפעילים בסניפים ושולחים אותם.

„בטח, לא קיבלנו פקודה משמיר, אבל אני מוכן לעמוד לפני כל בית משפט ולהעיד, שאנחנו, אלה שפיצצו בשטח, קיבלנו במפורש לעשות זאת. היתה הנחיה כללית מלמעלה, מהמטה, לא לתת לאנשים לשמוע את שמעון פרס".

כבעל נסיון יש לו גם דרך כיצד לטפל באלימות: „צריך ללכת בשקט, לתפוס אותם אחד אחד, לדבר איתם יפה, ולהחזיר אותם בתשובה. להציע להם להצטרף לאנשים שעובדים עם שמעון פרס.

„האנשים האלה יכינו שרי, נגמרה התקופה של סאלח שבתי. אני בטוח, שאם הם יכירו אותו, ומספיק פעם אחת שידבר איתם, הם יראו מי זה באמת שמעון פרס, איזה אדם אמיתי, שמבין אותם באמת, כולם לא יישמעו עוד לאף הסתה".

עמירם כהן

בשטח

הפתרון היחיד — התורה

„אוי לנו אם השמאל יעלה, אוי לנו אם ש"ס לא תצליח הפעם הצלחה גדולה". זה היה פחות או יותר המוטו של כנס ש"ס אמש, בסינרמה בתל־אביב. איך הגיעה תנועת ש"ס להחלטה התמוהה לקיים את העצרת שלה דווקא בדיסקוטק החילוני — לאלוהים ולרב פרץ פתרונים.

בכל אופן, מושב פנוי לא היה שם אתמול. קרוב לחמשת אלפים נשים גברים וילדים גדשו את המועדון הענק והשמיעו זמירות וניגונים קצת אחרים.

הגברים למטה, הנשים בנפרד ביציע העליון. אורחי הכבוד היו הרב עובדיה יוסף, השר יצחק פרץ, הרב רפאל פנחסי, הרב ראובן אלבז הרב יוסף עזרן, הרב משה מאיה והפייטן ג'ו עמר.

על הפוסטרים החילוניים המשוקצים הודבקו בקפידה רבה כרזות של ש"ס. כל רמז לביקיני כוסה בלוגו — „להחזיר עטרה ליושנה" והאולם הוכשר. למרות שבהודעת היחצנים הערב היה אמור להתחיל בשבע, בשעה רבע לתשע עוד המתינו לרב פרץ ועסקו בתפילות ערבית ובשירה.

זה מה שאמר, בינתיים, הרב שבתאי אטון לקהל מצביעי ש"ס, שהסינרמה היתה צרה מלהכילו אמש: „אחי בני התורה באים אלינו אנשים מנסים להפוך אותנו לפתאים. אחד אומר — יש לו פתרון לביטחון. אחד אומר — יש לו פתרון לכלכלה. אחד אומר — יש לו פתרון לפוליו ואנחנו אומרים הכל הבלים, הכל הבל הבלים. הפתרון היחיד הוא התורה."

ורד לוי

עובדים עם העובדים

כמאתיים וחמישים עובדי תעשייה מחולון, אשדוד ובני ברק, פעילי מפ"ם ואוהדיה, השתתפו בשישבת עיוני בגבעת חביבה. זהו שלב נוסף בהיכרותם הממושכת עם המפלגה, ועם פעילותה ומאבקיה לשמירת מקום העבודה ורמת השכר.

בערב הראשון הופיעו לפני העובדים ח"כ חייקה גרוסמן, וצעיר מועמדי מפ"ם לכנסת, אילן גילאון, שהוא תושב אשדוד.

ביום שבת התקיים רב־שיח בהשתתפות אפרים ז'ילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אברהם אחיעזרא, דן שוורצברג, ושושנה רוז. את הרב־שיח הינחה פנחס חגין.

בדבריו ציין ז'ילוני, כי הצבעה עבור מפ"ם היא הצבעה עבור תכנון חברתי לאומי, ונגד ההון הפרטי, ההורס כל חלקה טובה וצודקת בחברה הישראלית.

דניאל מעיין

לא חיפש, אך מצא

הפתעה מהסוג המשפחתי קרתה לשר נבון בעת ביקורו בסוף השבוע בעיירה הדרומית שדרות. הוא התארח בביתם של חנה ורחמים סיאג.

במהלך השבת שוחחו נבון ובני משפחת סיאג על מוצאה המשפחתי של חנה, שגדלה בירושלים. מדבר לדבר הסתבר להם, כי בין הסבים של שניהם היה קשר משפחתי, שלא היה ידוע להם קודם לכן. הגילוי החדש לא עבר ללא השקת כוסיות.

דורית גפן

השר נבון לוחץ את ידה של קרובת המשפחה שמצא בשדרות, חנה סיאג. מימין: עמיר פרץ ראש המועצה המקומית, ובתווך הבעל רחמים (צילום: ישראל סאן עודד מילשטיין)

ג'ו עמאר — להיט של ש"ס

לאחר שש"ס הפיצה קלטות וידאו בבימויו של הרב אורי זוהר, שבהם דברי חכמיה, היא מפיצה עתה קלטות לטייפים בהפקתו של הזמר החביב והנודע ג'ו עמאר, שמשמיע את שיריו יחד עם תזמורתו.

הקלטת מכילה גם דברים של הראשון לציון הרב עובדיה יוסף ושל השר הרב יצחק פרץ, וכן רבנים נוספים, כהם אורי זוהר. הקלטת תופץ ב־53 אלף עותקים, בקרב בוחרי ש"ס.

עודפים לאלמונים

רפי סוויסה, ראש רשימת התנועה לחברה צודקת, הודיע לוועדת הבחירות המרכזית, כי רשימתו הגיעה להסכם חלוקת עודפים עם רשימת התאחדות התימנים.

הנשים לא מתאפקות

רשימת דגל התורה, בראשותו של הרב רביץ עורכת כינוסים מיוחדים לנשים על פני כל הארץ. לדברי דוברי התנועה, מגיעות לכינוסים אלה אלפי נשים הצופות בצוותא בסרט הוידיאו של הכנס הגדול שנערך בבנייני האומה בירושלים. מסתבר, כי הן אינן יכולות להתאפק, והן מתרגשות עד דמעות. רבות מהן אף מצטרפות אחר כך לפעילות.

דורית גפן

סטודנטים וסטודנטיות!
יש שביתה באוניברסיטאות!
נצלו את הזמן, ובואו ביחד אתנו!

עוד שבוע לבחירות וכל עזרה דרושה, נחוצה וחשובה
ניתן עוד היום להתגייס!

מפם — זה הכל!

ניתן להתקשר לטלפון 03-210504

תאי הסטודנטים של מפם
חו"צ הקיבוץ הארצי
הקמפוס המקומי

קרלוצ'י לכתבים ישראליים: אין עיסקת נשק חדשה עם סעודיה

עומד לבוא לישראל ב־2 נובמבר ● מכחיש נימה אנטי־ישראלית בדבריו

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — שר ההגנה האמריקני פראנק קארלוצ'י הכחיש אתמול קיום מגעים בין ארה"ב לערב־הסעודית בקשר לעיסקת נשק חדשה. קארלוצ'י אמר, כי לא ידוע לו על בקשה סעודית או על עיסקת נשק מסויימת גדולה הנמצאת בהבנה בין סעודיה וארה"ב. עם זאת אמר קארלוצ'י, כי לארה"ב דו־שיח מתמיד עם סעודיה, עם א־רצות המפרץ ועם ארצות רבות אחרות, והוא דנה עמהן על צרכיהן. עתה נדונות במימשל בקשותיהן של עומאן ובחריין.

שר ההגנה האמריקני אמר דברים אלה בפגישה מיוחדת שקיים אתמול עם הכתבים הישראליים בוושינגטון, ערב צאתו לישראל (היום) לאירופה ולאחר־מכן לקהיר, ירדן וישראל. לשאלה אם יש מערכת נשק מסויימת שארה"ב תרצה למכור עתה לסעודיה השיב קארלוצ'י, כי בכל מקרה, לפי החוק עליו להודיע תחילה על כל כוונת עיסקה לקונגרס ולא בפומבי. יש בקשות שונות, אמר, אך הוא אינו יכול להדרש אליהן לפי הזכרון.

יחסים יציבים

דובר מחלקת המדינה צ'ארלס רדמן שנשאל אתמול באותו עניין השיב, כי אין כרגע בקשות סעודיות רשמיות חדשות לרכישת נשק. הוא ציין, עם זאת, כי מתקיימים דיונים כלליים על אספקת נשק מודרני לסעודיה. "יש לנו יחסים יציבים, חזקים ונרחבים עם ערב הסעודית. שיתוף פעולה צבאי וסיוע לצרכי ההגנה הסעודיים במכירות נשק הם חלק חשוב ממערכת יחסים זו", אמר רודמן.

שבחים לרבין

קארלוצ'י יגיע לישראל ב־2 בנובמבר, למחרת יום הבחירות, וייפגש עם שר־הבטחון יצחק רבין. קארלוצ'י השמיע אתמול שבחים רבים לרבין ואמר, כי הוא מחשיב אותו כ"אחד ההוגים האסטרטגיים הטובים ביותר של ישראל". כן אמר קארלוצ'י, כי הוא נהנה לשוחח עם רבין על המצב הכולל במזרח התיכון, שכן לרבין יש יידע ורקע מצויינים ו"אני יכול ללמוד ממנו הרבה".

לא חזר בו

קארלוצ'י נשאל מספר פעמים על התבטאותו בסוף השבוע, לפיה הפסד עיסקת הנשק בין ארה"ב וסעודיה ביולי השנה גרם לארה"ב אובדן מקומות־עבודה בסכומים של עשרות מיליארדי דולר. הוא לא חזר בו מדבריו אך ציין, כי באותו נאום הרגיש גם את מחוייבות ארה"ב לבטחון ישראל, אלא שהדברים לא צוטטו על־ידי התקשורת. יחד עם זאת אמר קארלוצ'י, שמטבע הדברים, כשאתה מוזמן לדבר בפני קהל מסויים, "אתה תופר את הנאום עד דרגה מסויימת לפי הקהל". קארלוצ'י נשא את נאומו השנוי במחלוקת בפני "המועצה לעניינים אמריקניים־ערביים", שהיא חלק מהלובי הערבי בוושינגטון.

קארלוצ'י חזר והדגיש את משוכנעותו, כי אספקת נשק אמריקני למדינות ערב המתונות רק תסייע לארה"ב בתיווך המדיני. הוא אמר, כי בקשות הנשק מצד מדינות ערב הן לגיטימיות ואם ארה"ב אמורה להיות מתווך הגון ומהימן, חשוב שהיא תשמור על השפעתה בקרב מדינות ערב גם על־ידי אספקת נשק.

קארלוצ'י אמר, כי ארה"ב תמשיך את הסיוע הצבאי לישראל בסך 1.8 מיליארד דולר בשנה. "אנו מצדיקים זאת במונחים של מחוייבות מוסרית, יחסים אסטרטגיים ומחוייבותנו המוחלטת לבטחון ישראל", אמר. הוא ביקש להרגיש, כי עיסקות הנשק שארה"ב עשויה לעשות עם מדינות ערב "לא יפחיתו בשום צורה את מחוייבותנו המוחלטת לבטחון ישראל".

אין נימה אנטי־ישראלית

לשאלה אם בדבריו נגד הלובי הפרו־ישראלי התכוון לאיפ"ק ומדוע בחר לדבר נגדו דווקא עתה, כשאיפ"ק מותקף גם על־ידי אחרים, השיב קארלוצ'י כי יש לו יחסים מצויינים עם איפ"ק ורק לפני שבוע שיתף עמו פעולה בבעיה שנדונה בקונגרס. הוא אמר בהקשר זה, כי הדבר האחרון שהיה רוצה בו הוא, שנאומו יגרום נזק ליחסי ארה"ב־ישראל. הוא הרגיש, כי בנאומו אין שמץ נימה אנטי־ישראלית. להיפך, הנאום הוא פרו־ישראלי מאוד, אמר.

דרושים לויים לנגינה בכינור של בית־המקדש

טוביה בסקינד

בהודעה מטעם "מכון המקדש" בירושלים נמסר כי בימים אלה ניגש המכון לייצור כינור במתכונת הכינורות בהם ניגנו הלויים במקדש, בהיות הבית על מכונו. הרב ישראל אריאל, מי שהיה מועמד "כך" לכנסת ורב העיר ימית, המשמש כיום כמנהל "מכון המקדש", הסביר כי "על פי האמור במשנה, שימש הכינור במקדש למעמדים שונים, לשירת הלויים בכל יום ולשמחת בית השואבה".

בכינור המתוכנן "יהיו עשרה נימים עשויים גידים של בעלי חיים טהורים. כמו כן יהיה הכינור הגדול ביותר הידוע היום — בגובה אדם. הכינור יבנה בהסתמך על המובא בתלמוד אודות "כינורו של דוד המלך", וכן על פי המובא במדרשי חז"ל. "רומני", ציין הרב אריאל, "שהנימים בצירוף תיבת הנגינה ישמיעו צלילים שאין כדוגמתם בשום כינור אחר", אמר הרב.

נציג הליברלים לחריש — לבדוק כתבת גיל סדן

טוביה בסקינד

נציג המפלגה הליברלית בוועד המנהל של רשות־השידור אמנון מנדה, פנה אתמול ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, וביקש אותו לבדוק אם יש מקום לפעולה משפטית נגד כתב הטלוויזיה בשטחים, גיל סדן.

לדעת מנדה כתבתו של סדן, ששודרה ביום ו' האחרון, ובה רואיין חייל דרוזי המשרת בעזה הינה בגדר "הסתה למרד", ומחייבת התערבות היועץ המשפטי לממשלה.

נפטרה אמו של שר האוצר

עתי"ם

ויקטוריה ניסים, אלמנתו של הראשון לציון, הרב יצחק ניסים ז"ל, ואמו של שר האוצר, משה ניסים, נפטרה אתמול בבוקר בביתה ברחוב בלפור בירושלים. דובר מד"א מסר, כי המנוחה בת 79, נפטרה כ־5 בבוקר מדום לב, ו־40 דקות של נסיונות החייאה לא הועילו.

ויקטוריה ניסים הובאה אתמול אחה"צ למנוחות בהר הזיתים בירושלים. אחר ארונה הלכו ראש הממשלה, שרים, בכירי משרד האוצר ומשרד המשפטים, ורבים מתושבי העיר, שכיניהם. נודעה המנוחה כאשה צדקת המעורבת בענייני ציבור.

שקט למרות התקרית השנייה

יהודה צור

היה קשה לדמיין, באווירה השקטה ששררה אתמול בבוקר במטולה, כי זמן קצר לפני־כן התנהל קרב במרחק מאות מטרים ספורים מבתי המושבה והדיו נשמעו בה היטב.

איש לא נכנס למקלטים והלימודים התנהלו כרגיל — מוסרות בגאווה מורות וגננות, המצויינות, שהתלמידים הרגילים לקולות נפץ המשיכו בלימודיהם ועיסוקיהם הרגילים. אוטובוס של תיירים, שחלף ברחוב הראשי של מטולה, היה עדות לכך, שהעסקים מתנהלים כרגיל.

"דברים כאלה (אירועי מכוניות התופת והקרב אתמול) לא ירתיעו אותנו, כי אנחנו רגילים לכך. לא היתה פאניקה והכל התנהל כרגיל" — אומר רכ"ש היישוב, אמיר שושני.

השמטה

לצערנו נשמט אתמול שמו של צלם העתון, מאיר פרטוש, משתי תמונות: מתמונות לחיצת הידיים בעמוד הראשון ומהתמונה על הפגנת מפ"ם העמוד האחרון.

פירושו של דבר — אבי בניהו

מפגש אינטרסים

בימים האחרונים אנו עדים לחידוש מוגבר של הפעילות החבלנית בגבול הלבנון. חברו למאמץ זה אירגוני המחבלים הפלשתינאים וכן האירגון השיעי "חיזבאללה". מאז פיגוע מכונית התופת ב"גדר הטובה" חוסלו או נלכדו עוד שלוש חוליות מחבלים גדולות בדרכם לפיגוע בשטח ישראל.

קשה למצוא סיבה עיקרית לחידוש פעילות חבלנית בקצב שכזה והסיבה נעוצה ככל הנראה במיפגש אינטרסים של הפלשתינאים עם האירגון השיעי "חיזבאללה" לקעקע את איזור הבטחון ולהביא לפגיעה בצה"ל ובצבא דרום לבנון. החיבור הזה של טרור וקנאות שיעית־דתית הינו הרה אסון ואם יימשך בתקופה הקרובה, הוא עלול להוות מיטרד חמור לגבולנו הצפוני ולישובי הגליל. מאבק במחבלים מתאבדים יהיה קשה לצה"ל ולצד"ל ויהיו יעילים ככל שיהיו. מול מצב זה ההולך ומתהווה לנגד עינינו, חייב צה"ל לפעול בשני ערוצים עיקריים. הראשון: חיזוק, ביסוס וביצור איזור הבטחון, תוך חיזוק צד"ל וגיבוריו: וזאת לאחר בדיקה בטחונית שתוודא שבתחומי איזור הבטחון ובתוך צד"ל אין קינים של שיתוף פעולה עם אירגוני המחבלים למיניהם. השני: פעולה יזומה שמטרתה להפתיע את המחבלים בבסיסיהם שבלבנון, בעיקר באמצעות פעולות קצרות של כוחות רגליים וארטילריה, דוגמת הפעולות בכפרים מיידון, צדיקון ו־לואיזה.

צה"ל וצד"ל לכדו

(המשך מעמוד ראשון)

כאחד מיישובי הגליל, כנראה במשגב־עם.

מו"מ, ירויות והשתלטות

האב הצליח לחמוק מהבית ולהזעיק את חיילי צה"ל, שהקיפו את הבית ואת האיזור כולו, בסיוע חיילי צד"ל ומסוקי־קרב. המג"ד של צד"ל החל מנהל מו"מ עם המחבלים, תוך כדי מו"מ, הצליח אחד מאנשי צד"ל להיכנס לבית, שבו שתי קומות: המחבלים התבצרו בקומה העליונה והמשפחה נותרה בקומת־הקרקע.

מפקד פלוגה של צד"ל הצליח להוציא מן הבית את האם וחמשת ילדיה ותוך כדי חילופי ירויות הצליחו חיילי צד"ל להשתלט על הגג ולהשליך רימונים פנימה, בעוד חבריהם בחוץ יורים לתוך הבית פצצות אר.פי.ג'י.

אחד המחבלים נפצע קשה בראשו, ואז נכנעו חבריו, נלכדו ונלקחו לחקירה בכלא אל־חיאם. ברשותם נמצאו רובי קלצ'ניקוב, שישה טילי לאו, 47 רימונים מסוגים שונים, תחמושת וסכינים. הם משתייכים לארגון "פתח".

פעולה מצויינת

מפקד צד"ל, גנראל לחאד, אמר אתמול לעיתונאים, שחייליו פעלו בצורה מצוינת. עוד אמר, שסוריה מעודדת את פעולות החיזבאללה והפלשתינים ברצועת־הביטחון וכי ישראל במאמץ לעודד את האינתי־פאדה בשטחים.

גורמים צבאיים הדגישו, שחיילי צד"ל פעלו בכוחות עצמם. אלוף פיקוד הצפון אלוף יוסי פלד, בירך את גנרל לחאד על האומץ שבו פעלו אנשיו.

2 נלכדו, 1 נמלט

כוח של צה"ל נתקל אתמול לפנות־בוקר בחוליית מחבלים במורדות הצפוניים של הר־דב. חיילי צה"ל פתחו לעברם באש. אחד מהם נפצע ונלכד יחד עם חברו, אך מחבל שלישי הצליח להימלט. ברשותם היו רובי קלצ'ניקוב, רימונייה, טילי לאו וסכינים. בחקירתם הודו, שהם משתייכים לארגונו של נאיף חאוותמה.

אלוף יוסי פלד, נפגש אתמול עם הכוח שפעל בגבורה ושיבח אותו על דרך פעולתו.

בסיס יציאה

יעד המחבלים שהושמד אתמול על־ידי מטוסי חיל־האוויר שימש בסיס יציאה לפיגועים. הוא כלל מבנה בן שתי קומות, ששימש מטה מחבלים.

סוכנויות הידיעות בלבנון מוסרות, כי היעד היה של ארגון המפלגה "הסוציאליסטית הלאומית הסורית", והוא שכן סמוך לכוחות הסוריים הפרושים באיזור.

הטייסים לא דווחו על ירי נ"מ לעבר המטוסים.

לבנון הגישה מחאה רשמית לאו"ם.

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקדואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

מבזקי בחירות

טלפון חם למערך ולליכוד

הליכוד והמערך בחיפה הגיעו להסכם על הקמת קו טלפון חם ביום הבחירות, לטיפול מיידי בתלונות. בפגישה בין היועצים המשפטיים של שתי המפלגות בחיפה, שנערכה אתמול, הוחלט להקים מנגנון לטיפול משותף בתלונות הקשורות בהפרת חוק הבחירות. על פי ההסכם תועבר כל תלונה ליועץ המשפטי של המפלגה היריבה, ותנתן שהות סבירה לטפל בהפרה.

נציגי המערך ניצלו את הזדמנות הפגישה כדי להעביר לנציגי הליכוד תלונות על פגיעה במוסדות ובמודעות של המערך בחיפה.

קובי מנדל

תעמולת חב"ד במטוס

במהלך טיסה 882 של חברת התעופה טי.וו.איי. מפאריס לישראל, הושמעה תעמולת בחירות מטעמו של רב חב"דניק, שהשתמש לצורך כך במערכת הכריזה הפנימית של המטוס. אחד מנוסעי המטוס, הד"ר חיים גורדון מאוניברסיטת בן־גוריון, הפריע למהלך הדברים והתפתחה מהומה במטוס, חלק מהנוסעים צידדו בהשמעת התעמולה ואחרים התנגדו. קברניט המטוס, שחשש מהתגברות המהומה הורה לרב מחב"ד לשבת וניתק את מערכת הכריזה במטוס.

איילת מזור

● כ־120 קצינות מילואים מכל רחבי הארץ התכנסו אתמול בירושלים ומסרו לשר כרלב "צו קריאה לשלום", וקראו לנשים בארץ להתגייס למען השלום והמערך.

● אברהם בין עוז האשים את האוצר שהכניס את ידו לכיסיהם של החקלאים וגזל מהם מליארד וחצי שקל. הוא אמר את הדברים במיפגש עם איכרים וחקלאים בזכרון ובבנימינה.

הרמטכ"ל: ח"א מתמודד עם האיום של טילי קרקע־קרקע

אבי בניהו כתבנו הצבאי

"כניסת טילי קרקע־קרקע לאיזור המזרח־התיכון, היא משימה נוספת לחיל־האוויר הנמצא כעת בעיצומו של תהליך התמודדות ומתן תשובה לאיום החדש הזה" דברים אלה אומר הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון בראיון לבטאון חיל־האוויר הרואה אור השבוע. עוד אומר הרמטכ"ל כי "התחמשות מדינות ערב בטילי קרקע־קרקע המצויידים בראשי קרב כימיים הוא סכנה חמורה המחייבת שיפור בתחומי המודיעין וההתראה המוקדמת.

למשפחה ולקיבוץ גלאון
משתתפים באבלכם הכבד במות
שושנה פיליפס
קיבוץ רבדים ותלמידיה

לחברתנו
נורית מור והמשפחה
משתתפים באבלכם במות האב
אלימלך
קיבוץ דן

מסע ההלוויה של חברנו
אמציה דומני ז"ל
ייצא מרחבת המועדון לחדר
לבית הקברות בקיבוצנו
יום שלישי, י"ד חשון תשמ"ט 25.10.88 בשעה 15.00.
קיבוץ שער־העמקים

במלאת שלושים לפטירת חברתנו היקרה
רבקה ולדימירסקי
נעלה לקברה לגלוי המצבה
ביום חמישי, 27.10.88, בשעה 15.00.
המשפחה
קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)

פרס: חוסיין יבוא אלינו אם נבטיח לו נסיגה מהשטחים

יהושע מרקום

"המלך חוסיין מוכן לבוא אלינו אם נבטיח, כמו שהבטיחו לסאדאת, נסיגה מהשטחים" — אמר אמש שר החוץ פרס בכנס בחירות של המערך בהרצליה. נציג מו"מ עם ירדן, אולם עמדתנו אומרת שצה"ל יעמוד לאורך הירדן, ירושלים מאוחדת, והישובים בשטחים יהיו מפורזים, אמר פרס. אינני בטוח, שירדן תסכים לכל ההצעות שלנו, אבל היא מוכנה למו"מ, אמר.

כאשר ניבחר, נבוא לארה"ב כדי להבטיח שיתוף פעולה איסטרטגי, הסכם על תוכנית השלום ועזרה כלכלית של ארה"ב לישראל, אמר מר פרס. אינני מתחייב לשלום בכל תנאי, אמר, אבל אני מאמין לאפשרות להתחלת מו"מ.

לדבריו, יש בעולם הערבי קואליציה שרוצה בהשמדת ישראל, אבל היום ישנה גם קואליציה שכוללת את ירדן, מרוקו, וחלק מהפלשתינים, שמוכנה לשלום עם ישראל לאחר שגם הם התנסו בחמש מלחמות ולמדו שע"י טירור לא ישיגו דבר. "הפעם זה תלוי גם בנו", אמר.

על עזה, אמר פרס, כי הליכוד אומר שאסור לוותר על עזה. אנו אומרים שאסור להחזיק את עזה, שיש בה 600 אלף נפש, שיוכפלו תוך זמן קצר. שום מדינה לא רוצה בהם, מדוע שאנו ניקח על עצמנו אחריות זו? שאל.

ומה עם החינוך?

"בושה לאותה כנסת שחבריה הקדישו מעט מזמנם כך שנחקק רק חוק אחד בלבד בתחום החינוך". אמרה אתמול ח"כ אמירה סרטני ממפ"ם, במוסדות חינוך בחדרה. בסיורה נפגשה סרטני עם עובדי חינוך ומורים והציגה את "חוק החינוך המיוחד" שהתקבל ביוזמתה של ח"כ סרטני.

5 הקבועות במועה"ב הסכימו על מעורבות בסכסוך במזה"ת

דפנה ורדי (בריטניה)

לונדון.— חמש החברות הקבועות במועצת הביטחון הגיעו להסכמה בעניין מעורבותן בנסיונות למצוא פתרון לסכסוך במזרח התיכון — מוסר העיתון הלונדוני "אינדיפנדנט", המסתמך על ראיון עם סגן שר החוץ הסובייטי, ולדימיר פטרובסקי.

העיתון מציין, כי ארצות־הברית החליטה לשנות את עמדתה, לפיה אין מקום לשיתוף ברית־המועצות בשיחות, בחודש שעבר, בפעם הראשונה זה זמן רב, עלה הנושא בפגישה בין שרי החוץ של חמש החברות הקבועות במועצת הביטחון.

פטרובסקי ציין, כי תוכן הסכם ג'נטלמני על סודיות השיחות חייב להישמר בסוד על סמך "הסכם ג'נטלמני", אך הוא רמז שוושינגטון מוכנה לשנות את גישתה העצמאית בנושא. הוא מציין, כי תוכנן של השיחות לא יפורסם עד לאחר הבחירות בארצות־הברית, כיוון שאם יוודע שארצות־הברית מוכנה לשתף את ברית־המועצות בשיחות על המזרח התיכון, יהיה הדבר — לדברי אחד הדיפלומטים שהיו במקום — "כמו מקל דינמיט בגלגל הבחירות של בוש".

צבא וצי של האו"ם

פטרובסקי סיפר בראיון על תוכנית סובייטית לחדש את המעורבות האו"ם בקשת רחבה של נושאים, שהוגדרה על־ידו כ"שיטה מקיפה לשלום וביטחון בינלאומי". חלק מרכזי בתוכנית זו הוא הקמת צבא של האו"ם, שבו יהיו גם יחידות סובייטיות ויחידות של חברות קבועות אחרות במועצת הביטחון. הוא הדגיש, שברית המועצות תומכת בהקמת צי של האו"ם.

כן, אדוני השר

השר משה קצב הפיץ מכתב לתושבי קרית־מלאכי, מקום מגוריו, שבו הוא מבקשם להצביע למען הליכוד. המכתב נושא את סמל המדינה ואת תפקיד השר כשר־העבודה והרווחה. הוא מסתיים בקריאה לתושבים לסייע להצלחת הליכוד במערכת הבחירות. נציגי המערך באיזור הביעו מחאה על הפצת המכתב הרשמי כתעמולת־בחירות.

עזרא אבירן

פטרולגז
חברת הגז הישראלית (1969) בע"מ
הודעה על החלטה מיוחדת מיום 24.10.88.
סעיף 2 א' בתזכיר ההתאגדות של החברה יומר לסעיף לפיו מטרת החברה לנהל עסקי גז.

גילויים מפגישת ערפאת – חוסיין – מובארק בעקבה:

חוסיין ביקש שתוכרז מדינה "פלשתינית" — לא "עצמאית"

כדי לסייע לכונן קונפדרציה ● אבו־שריף: נכריז על מדינה עצמאית ב־15 בנובמבר — למרות פגישת עקבה ● התכנסה הוועדה המשותפת לירדן ואש"ף ● מסתמנם חילוקי־דעות בשטחים ●

פנחס ענברי, אורי הורוביץ, רויטר, סי״צ, איי.פי.

חוסיין מלך ירדן ביקש ממנהיג אש"ף יאסר ערפאת, בפסגת עקבה, לא להשתמש ב־הצהרת העצמאות הפלשתינית בביטוי "מדינה פלשתינית עצמאית", אלא "מדינה פלשתינית" בלבד, כדי לקדם את סיכויי הקונפדרציה בין שתי גדות הירדן, מייד לאחר הכרזת המדינה.

תשובת ערפאת איננה ברורה, אבל לדברי מקורות ערביים לא יכול ערפאת לתת למלך חוסיין הבטחה כזאת.

כן ביקש המלך חוסיין מאש"ף, להחזיר את הפקדונות שלו לבנקים הירדניים, המוערכים ב־800 מיליון דולר, כדי לסייע להתאוששות הדינר. בין הסיבות לנפילת המטבע הירדני היתה משיכה מאסיבית של כספים פלשתיניים מן הבנקים הירדניים.

עוזרו הבכיר של ערפאת, בסאם אבו־שריף, אמר אתמול בראיון לעיתון לונדוני, כי המועצה הלאומית הפלשתינית תכריז על מדינה פלשתינית עצמאית ב־15 בנובמבר, ופגישת עקבה לא תרתיע אותה מכך.

התכנסה הוועדה המשותפת

אתמול התכנסה ברבת־עמון הוועדה המשותפת לאש"ף ולירדן, שבחנה אפשרות למתן סיוע כספי לתושבי השטחים.

בשטחים מתחילים להסתמן חילוקי־דעות בין תומכי ערפאת לבין קבוצות השמאל, בעקבות פגישת עקבה. תומכי ערפאת, כמו חנה סניורא, פאיז אבו־רחמה ומוסטפה נטשה, תומכים בהתלהבות בהתקרבות בין ירדן לאש"ף, בעוד אנשי השמאל, כמו ד"ר חיידר עבד א־שאפי מעזה או בסאם שקעא משכם, מסרבים להגיב. סירב להגיב גם המנהיג הקומוניסטי באשיר ברגותי.

ארה"ב נזהרת

ארה"ב הגיבה אתמול בזהירות על פגישת עקבה. דובר משרד החוץ צ'רלס רדמן אמר: "אנו מקדמים בברכה כל התפתחות המתמקדת בצורך בתהליך מדיני לקראת שלום". הוא הוסיף, כי אין ביכולתו למסור תגובה מלאה יותר, משום שמשרד החוץ עדיין לא קיבל פרטים על השיחות.

בריטניה מברכת

שר המדינה הבריטי לענייני חוץ, ויליאם וולדגרייב, הכריז אתמול באבו־דאבי, כי בריטניה מקדמת בברכה את צעדי השלום שעשו חוסיין וערפאת בעקבה, וישראל עלולה למצוא עצמה נתונה בבידוד רב בקרב הקהיליה אם לא תשכיל להיענות בחיוב לצעדים אלה. הוא הרחיק לכת ואמר: "סבורני שעשויה להיות לנו השפעה מסויימת על ארה"ב, כדי לשכנע אותה שישראל חייבת להיענות (לצעדי השלום של חוסיין וערפאת)". עוד אמר, כי המטרה הראשונה בתהליך השלום חייבת להיות ועידה בינלאומית, שבה ייוצגו הפלשתינים על־ידי הנציגים הנראים להם.

בן 17 נהרג מיריות בשכם; 12 פצועים ממכות ומקליעים

מוסדות הציבור בשכם שבים ודורשים פתיחת שנת־הלימודים ● שוב נרגם אוטובוס בוואדי־ערה

עירן טאוס, עזרא אבירן, פנחס ענברי, עתי"ם

צעירים בן 17, מחמוד יוסף אל־שחין שחמאי, נהרג אתמול מיריות חיילי צה"ל במחנה הפליטים אל־פרעה, צפונית־מזרחית לשכם. מקורות ערביים מסרו, הוא נורה בליבו, הועבר לבית־החולים "אל־איתיחאד" בשכם ומשם נלקחה גופתו על־ידי המשפחה.

שבעה נפצעו

מקורות צבאיים וערביים מסרו גם על שלושה פצועים בשכם, באזור הקסבה. האחד נורה בידו, האחר נפגע על־ידי רכב צבאי ואושפז במצב קשה בבית־החולים בעיר וצעירה בת 22, שאושפזה בשל מכות אלות שספגה. על פצוע ממכות נמסר גם ממחנה אל־עין.

בבירזית נפצעו שני תושבים בעת עימות אלים עם חיילי צה"ל. מהכפר יאטא בנפת־חברון דווח על שני פצועים, שהשתתפו בהפרות־סדר.

נפצע נהג "אגד"

ליד מחנה הפליטים שועפת, במבואות ירושלים, נפצע אתמול קל נהג אוטובוס "אגד" בקו 25, ששמשת האוטובוס שלו נופצה מיידוי אבנים. שני חשודים נעצרו.

דורשים פתיחת בתי־הס

מוסדות הציבור בשכם פרסמו שוב גילוי־דעת הדורש מן המנהל האזרחי לחדש את שנת־הלימודים. לכתבנו נודע, כי חוגים מרכזיים במנהל האזרחי דורשים משר הביטחון לחדש את שנת־הלימודים, אך לפי שעה לא נענה להם השר. בכל זאת, החלו הכנות לפתיחת שנת־הלימודים באמצע החודש הבא — מועד פקיעת צו־הסגירה הנוכחי.

5 פצועים ברצועת

שני צעירים נפצעו אתמול במחנה הפליטים נוצראת, ברצועת־עזה, מיריות חיילי צה"ל בעת פיזור הפרות־סדר. עוצר הוטל על המחנה. הפרות־סדר היו גם ברפיח ובחאן־יונס, וגם שם נפצעו שני צעירים מכדורי־גומי, אך לא אושפזו.

הילד עלי חסין אבו־אוברה, בן שבע, משכונת שבורה ברפיח, נפצע אמש קשה מכדור פלסטיק בחזהו, בעת פיזור מתקהלים ומיידי־אבנים לעבר כוחות הביטחון. הוא הועבר לבית־החולים "סורוקה" בתל־השומר.

קוראים לבאבא ברוך להינתק מאגודת ישראל

איילת מזור

אלמונים הפיצו אלפי כרוזים בנתיבות שקראו לסיעת אגודת־ישראל להינתק במהירות מהבבא ברוך. כותבי הכרוז המכנים עצמם נאמני ארץ־ישראל, מזהירים את הבבא ברוך שאם לא יודיע על פרישתו מאגודת־ישראל הם יפרסמו ברבים את מכתבי האהבה ששלח לאהובתו לשעבר, מירה לב.

עובדות בשטח?
הכנס לך לראש:
הקיבוץ שלך שוב על הפנים.
● מה עכשיו יכול לעזור?
● מי יוכל לשנות את מדיניות הריבית?
● מי יוכל לשנות כיוון?
רק מהפך פוליטי!
תבניסו לכם לראש שיש סיכוי לצאת מהבוץ אם נעשה מהפך!
הפעם מפ"ם! מטה גרנות
חבר קיבוץ, התקשר עוד היום לטלפון 03-5131053 ונשמע בקולך

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השתיים־עשרה

הודעה על חופש הבחירות חשאיותן וטוהרן

בהתאם לסעיף 16 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) התשי"ט 1959, הנני מבהיר בזה לציבור הבוחרים, את זכותם לבחור באורח חופשי ולפי מצפונם, בעד אחת מרשימות המועמדים שאושרו לבחירות לכנסת השתים־עשרה.

ההצבעה בבחירות היא חשאית, וועדת הבחירות המרכזית נקטה בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח זאת.

האמצעים שננקטו הם, בין היתר:

מעטפה בה מכניס הבוחר את פתק ההצבעה שלו. אטומה לחלוטין, והבוחר גם רשאי להדביקה, אם רצונו בכך;

בכל מקום קלפי נמצא פרגוד המסתיר את המצביע מעין כל;

הבוחר עצמו, ורק הוא, רשאי לשים את פתק ההצבעה לתוך מעטפת ההצבעה. רק הבוחר רשאי לשים את מעטפת ההצבעה שבתוכה פתק ההצבעה, אל תוך תיבת הקלפי, בה מתערבבת המעטפה עם יתר המעטפות של הבוחרים המצביעים באותו אזור. רק מי שמחמת מחלה או מום אינו מסוגל להצביע לבדו, רשאי להסתייע בהצבעה באדם אחר שהביא איתו.

החוק קובע עונשים חמורים על מעשי שחיתות בקשר לבחירות, על הפרעת בחירות ועל הצבעה שלא כחוק. בכלל זה: לכל הנותן או המציע שוחד לבוחר בקשר להצבעתו; המקבל או המסכים לקבל שוחד למטרות הצבעה; המבטיח לבוחר עבודה או המונע ממנו עבודה או המאיים בפיטורין כדי שיצביע בעד רשימת מועמדים מסויימת; המפריע את המהלך הסדיר של הבחירות; המפריע לבוחר בהצבעה או המונע אותו מהצביע; המשתמש לצורך זיהוי בפני ועדת קלפי בתעודת זהות שאינה שלו; וכן המצביע יותר מפעם אחת.

בטוחני כי הוראות החוק והמאמצים שנקטה ועדת הבחירות המרכזית לקיומן, יש בהם כדי לאפשר לכל אזרח הצבעה לפי הכרתו ומצפונו בלבד.

הנני קורא איפוא לכל בעל זכות בחירה לממש את זכותו ולהצביע כאזרח חופשי.

בכבוד רב,
השופט אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה־12

דיווח לממשלה: כלי הרכב של צה"ל עצרו קרוב מדי

מוטי בסוק

בישיבת הממשלה אתמול סיפר שר הבטחון כי כלי הרכב של צה"ל, בתקרית הקטלנית ליד שער פטמה במטולה, חנו במרחקים קצרים מדי זה מזה, בניגוד להוראות.

במסגרת הסקירה הבטחונית הקבועה של גורמי בטחון בישיבות הממשלה, דיווח השר רבין על התקרית ביום רביעי, שבה ניספו שמונה מחיילי צה"ל. מסקירתו של השר רבין ניתן היה להבין, כי לו היו כלי הרכב של צה"ל חונים בהתאם להוראות, היו תוצאות ההתפוצצות של מכונית התופת פחות חמורות.

הממשלה קיימה את ישיבתה אתמול, ולא ביום ראשון, בשל העימות הטלוויזיוני בין שמיר ופרס. הישיבה התחילה מוקדם מהרגיל, שמונה במקום תשע, ונמשכה שעה וחצי בלבד. בנוסף לדיון בנושא ההשכלה הגבוהה, שמעה הממשלה דיווח מהשר אברהם שריר על הסכם התיירות החדש עם הונגריה.

אושררו הפרוטוקולים הכלכליים בין השוק המשותף וישראל, ואושר מינויו של בני ערד לכהונת מנהל הרשות למלחמה בסמים. מדובר ברשות חדשה, שהכנסת החליטה על הקמתה לפני כשלושה חודשים.

ביקורת קשה על השדולה למען ישראל — בטלוויזיה בארה"ב

דליה שחורי (ארה"ב)

התקפה חסרת-תקדים על איפ"ק, הלובי הפרו-ישראלי בוושינגטון, שודרה שלשום בערב בתוכנית „60 דקות" של השדרן הנודע מייק וואלאס, ברשת הסי.בי.אס.

בתוכנית הופיעו ג'ורג' בול, סגן מזכיר המדינה לשעבר בתקופת קנדי וג'ונסון והסנטור לשעבר צ'ארלס פארסי, שטענו, כי איפ"ק הוא הלובי החזק ביותר בוושינגטון, הוא מכופף את מדיניות החוץ האמריקנית לרצונו והוא עושה קאריקטורה מהדמוקרטיה האמריקנית.

ג'ורג' בול אמר, כי חברי הקונגרס והסנט „מתפללים" אל איפ"ק, ולאיפ"ק חלק עצום „בהשחתת התהליך הדמוקרטי האמריקני". בול המשיך ואמר, כי איפ"ק הוא הלובי היעיל ביותר היום בוושינגטון וכי פעולתו לקדם בחירת אנשים שהוא חפץ ביקרם לסנט ולקונגרס היא „קריקטורה של הדרך האמריקנית".

צ'ארלס פרסי, שפעולת הלובי הפרו-ישראלי הביאה לאי בחירתו לסנט, בשל עמדותיו הפרו-ערביות, אמר כי בהיותו יו"ר הוועדה ליחסי חוץ של הסנט נוכח כיצד איפ"ק מטה את המדיניות לפי רצונו. „מה קורה? מי מנהל את מדיניות החוץ? האם לישראל ולראש ממשלתה יש יותר עוצמה מאשר לכל הסנט של ארה"ב או לנשיא ארה"ב?" שאל.

איפ"ק פרסם אתמול תגובה על המישדר בה נאמר, כי הארגון פועל בדרכים דמוקרטיות, המותרות על פי החוקה ומערכת החוקים.

מפם מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז

ל ו ח פ ע י ל ו ת

יום ג' — 25.10.88

אצבע הגליל — יום באיזור עם ועד 1:
פיני גרוב, מישל אלמליח, יוסי סולומון, יעקב מיכאלי
קרית-שמונה – 10.00 – בסניף מפ"ם
קיבוץ עמיר – 10.30 – פגישת עובדים במפעל ה„טיטולים"
קיבוץ דן – 41.00 – סיור במפעלים ומפגש עם עובדים
קרית-שמונה – 13.00–16.00 – סיור במפעלים
קרית-שמונה – 18.30 – ערב ועדי עובדים עם ועד 1 בסניף

גבעת-חביבה – 09.30 – חנן ארז – כנס עובדי הגבעה ופעיליה
צפת – שעות הבוקר – פרופ' איזקסון
ירושלים – 12.30 – ח"כ יאיר צבן – אסיפה, בית-הלל, אולם 300, הר הצופים
קרית מוצקין – 13.00 – פגישת משלחת הקיבוצים במרחב חיפה
ג'ת – 15.00 – אמירה סרטני
באר-שבע – 16.00 – פטמה מסוורה – סיור בכפרי הבדווים
גן-שמואל – 17.00 – ויקטור בליט – קפה פוליטי במועדון
עין-המפרץ – 17.00 – יצחק פטיש – מועדון ותיקים
יד-מרדכי – 17.00 – גרשון וילן – מועדון ותיקים
כפר מייסר – 17.00 – ח"כ אמירה סרטני, נחמה מראי, אמירה זכאי – פתיחה חגיגית בגן ופגישת אמהות
שריד – 17.00 – דב ברנייר – מועדון ותיקים
חיפה רבה – 18.00 – אמרי רון, ברוך שיינזון.
דב אלקנתי – פגישה עם פעילי מפ"ם לבחירות
חולון – 18.00 – וולדי מורג, יהודה דגנורי – עם פעילי בחירות בסניף
נצרת – 18.00 – דב פלג – ת. ב.
באר-שבע – 18.00 – פטמה מסוורה – בסניף
ערערה – 18.00 – יורם מירון – חוג בית
נצרת עילית – 18.00 – שלום חמיאל – חוג גימלאים באידיש
ירושלים – 18.45 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית לצעירים, אצל הילה זמר, רח' טבריה, 33 נחלאות
לוד – 19.00 – אילן גילאון – חוג בית, אצל ויגו רפאלי
אזור – 19.00 – סימה שוויצר – חוג בית
הוד השרון – 19.00 – דוד שטוקפיש – אסיפה לדוברי אידיש
כפר-סבא – 19.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – אסיפה בסניף
בית-שאן – 19.00 – דן חכים – חוג בית
בת-ים – 19.30 – וולדי מורג – עם פעילי הבחירות בסניף
תל-אביב – 20.00 – ח"כ גדי יציב – כנס עובדים סוציאליים
באר-שבע – 20.00 – פטמה מסוורה – אסיפה בסניף
יד אליהו – 20.00 – לוי מורב – חוג בית אצל עמירם כהן, רח' יצחק שדה 68
רמת-השרון – 20.00 – גיורא פורמן – אצל משפ' רותם, רח' פרץ 12, נוה-מגן
רעננה – 20.00 – יונתן בן-יוחום – חוג בית אצל משפ' סגולי, רח' היובל 51
גבעת-שמואל – 20.00 – שאול גבעולי – חוג בית, משפחת גדות, רח' ביאליק 57
עקרון – 20.30 – אמנון ורנר – חוג בית, משפחת ורדי, רח' שיזף 54
אוינר – 20.30 – דב פלג – חוג העמק
תל-אביב – 20.30 – אברהם שומרוני – חוג בית בנווה-שרת
רמת-גן/גבעתיים – 20.30 – ד"ר מאיר פעיל – אסיפה פומבית, אולם מופת, רח' הרצל פינת קריניצי, רמת-גן
כפר-סבא – 20.30 – עמירם אפרתי – חוג בית לדוברי אנגלית
הוד השרון – 20.30 – תדי כץ – חוג בית אצל אילן כהן, רח' ההסתדרות 4/8
תל-אביב – 20.30 – ח"כ אלעזר גרנות – חוג בית אצל משפחת גלזר, רח' יחזקאל 3
חיפה – 21.00 – שמואל בן-נפתלי – חוג בית רח' עזר 11
יבנה – 21.00 – חנן ארז – חוג בית אצל תמר אבינדורף, רח' רימון 19
ירושלים – 21.00 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית אצל משפחת שולוני, רח' החלוץ 52 בית הכרם
ירושלים – 21.00 – יאיר אורון – חוג בית אצל מאיר יצחקי, רח' נחל פרת 21
רמת השופט – 21.00 – אביטל ובע, יגאל וילפנד – חוג בית
שמיר – 21.30 – אמרי רון – פגישה עם הקיבוץ

המועצה לשלום ובטחון: הבחירה היא בין הידברות לבין מלחמה

דורית גסן

לא צריך להיות ניגוד בין שלום ובטחון. צריך ללכת למאמץ עיקש למו"מ לשלום. אין מה לחשוש " אמר אתמול האלוף במילואים אהרון יריב, מראשי המועצה לשלום וביטחון במסיבת עתונאים בתל-אביב.

לדבריו, אין לחשוש שייכפה עלינו פתרון במסגרת מו"מ, אך לעומת זאת קיימת אפשרות של כפיית פתרון אם לא נלך למו"מ. המשך הסטאטוס-קוו הוא הרה אסון, הדגיש יריב, במותחו בקורת חריפה על נסיונות ההפחדה על עם ישראל באימרות, שקטיושות יאיימו על כפר סבא. עוד אמר, כי יש לזכור שהמצב שבו נלך לשלום אינו דומה לזה של 67', כשהצבא הירדני ישב בגדה המערבית. יהיה פירוז ופיקוח מתאים, הדגיש יריב.

האלוף במיל. שלמה גזית הגדיר את הסטאטוס-קוו הנוכחי כתהליך של נפילה: אסור לראות את המעבר "מקומה לקומה" אלא את הנחיתה על הקרקע. לדעת גזית, ישראל מפסספת כל הזדמנות. כך למשל בעשר השנים האחרונות, שבהן היה הסכם שלום עם מצרים ושמונה שנים התנהלה מלחמת המפרץ, ישראל ביזבזה לחלוטין את האופציות שעמדו לפניה לקיום תהליכים מדיניים ולשיקום פנימי.

גזית גם התייחס לאינתיפאדה כגורם חדש, שהעביר את היוזמה האקטיבית לצד הפלשתיני. הם תפשו את ישראל במצב שאין לנו פתרון שאפשר ליישמו ולצאת בשלום מבחינה פנימית ומבחינה בינלאומית. אנחנו, טען גזית, נמצאים בפרשת דרכים: או שהולכים להידברות מדינית, אשר לא בטוח שתתן תוצאה אך יש בה סיכוי, או שהולכים למלחמה בלתי נמנעת.

המפתח לפתרון מדיני, אמר גזית, אינו טמון בשאלה עם מי מדברים, אלא על מה מדברים ומה מסכמים.

על ערפאת אמר, כי יש סימן שאלה גדול אם יש לו התעוזה, החזון והאומץ שהיו לסאדאת, וכל גדולתו היא בכושר ההישרדות שלו.

כתבתנו מציינת, כי אנשי המועצה לשלום וביטחון נמנעו מלנקוט עמדה לגבי "תוכניות האלופים" של המערך והליכוד, בהדגישם כי הם גוף א-פוליטי. עם זאת הודו, כי העמדות שלהם אינן מקובלות על הליכוד, והן קרובות יותר לאלה של המערך.

תפילה ליד הגדר

מנדל קפלן, יו"ר חבר הנאמנים של השכונות היהודית, אמר אתמול קדיש ליד מקום הפיגוע בקירבת הגדר הטובה (צילום: סקופ 80)

שדולת הנשים מאוכזבת: בכנסת הבאה יהיו לכל היותר 9 חברות

ורד לוי

"ראשי מפלגות * זו ההזדמנות שלכם להצהיר ולהתחייב בפנינו, שתבחרו מהקהל שלכם נשים ותיצרו עבורן הזדמנויות אמיתיות לקידום ולקבלת תפקידים משמעותיים" * זאת היתה הקריאה שעלתה מקרב "שדולת הנשים" במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בתל אביב.

פרופסור אליס שלווי, יו"ר השדולה, אמרה כי המסקנה החשובה ביותר שאליה הגיעו ב-4 שנות קיום השדולה היא, שכל עוד לא תהיינה נשים בעמדות כוח בשלטון, לא תהיה תזוזה משמעותית בנושא מעמד האשה בארץ. שלווי, יעל רום ונעמי נבו, הצוות המוביל של השדולה, הגישו אתמול לפרסום, בפעם הראשונה, את תוצאות עבודתו של הצוות הפוליטי שלהן, אשר ערך בדיקה מקיפה בכל מצעי המפלגות, כדי לגלות את המשקל שהן מייחסות לנושא מעמד האשה, ואת הפערים בין ההצהרות לבין התחייבויות במצע.

הקריטריונים לבדיקה היו עמדות המפלגות לגבי הנקודות הבאות: ייצוג הנשים במערכת הפוליטית; נשים בחינוך; נשים בעבודה; נשים במצוקה; תכנון משפחה; דיני אישות; נשים בביטחון.

המערך ראשון

מימצאי הבדיקה ממקמים את המערך במקום הראשון מבחינת האוריינטציה לנושא האשה. במקום השני רצ, ואת המקום השלישי מחלקות יחד הליכוד ומימד. שלווי ציינה, כי דרישתן לשריון של 40 אחוזים לפחות נפלה על אוזניים ערלות. בכנסת הבאה תהיינה, במקרה הטוב, 9 נשים, וזו תמונה עגומה ומביישה ביותר. מבחינת ההיענות לנושא השריון, מובילה מפ"ם בראש השירה: 25 אחוזי שריון לנשים - עדיין רחוק מתביעת השדולה, אבל טוב יותר מכל המפלגות האחרות. לעומת זה, ציינו חברות השדולה כי התאכזבו מבדיקת שאר הקריטריונים ביחס למפ"ם. בכל הסעיפים הנוגעים למעמד האשה ולהבטחת זכויותיה, חוץ מסעיף השריון, ממוקמת מפ"ם אי שם בסוף הרשימה.

"אנו מודעות לבעייתיות של גוף אשר השיוויוניות חרוטה על דגלו והיא כל כך בדמו, עד שאין הוא מוצא לנכון לייחס לה משמעות מיוחדת בסעיפים השונים של המצע שלו. זה כל כך מובן מאליו עד שמזניחים את זה", אמרה נעמי נבו.

דובר מפ"ם מסר בתגובה, כי דברי חברות השדולה אינם מדוייקים. לטענתו, החלטות ועידת מפ"ם ממאי 88 כוללות התייחסות ספציפית לנושא מעמד האשה, בין השאר דרישה למתן מעמד שווה לנשים בכל הקשור לחוקי אישות, הבטחת שכר שווה עבור עבודה שווה, חינוך הדור הצעיר לתפיסה שוויונית של שני המינים ועוד. ביחס לסעיף „תיקון מס הכנסה", שלגביו ציינו חברות השדולה בטבלה „אין התייחסות", הזכיר דובר מפ"ם כי חברת הכנסת חייקה גרוסמן היתה אחת מיוזמותיו הראשונות. „יתכן שחברות השדולה עיינו רק במצע המקוצר ומכאן נבעה טעותן" אמר.

נשים במקומות ריאליים ברשימות לכנסת, על פי בדיקת השדולה:

מפלגה	מקומות ריאליים	מס' הנשים
מערך	42	4
ליכוד	44	2
ר"צ	5	1
תחיה	5	1
מפ"ם	4	1
מפדל	4	0
מימד	1-3	1
שנוי מרכז	3	0

● משלחת שופטים ומשפטנים בראשותו של נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, תצא בקיץ לסין העממית להשתתף בכינוס בין לאומי בנושאי משפט. במשלחת יהיו חברים פרופ' עמוס שפירא מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, נציג שרות המדינה מאיר גבאי וכן נציגי לשכת עורכי הדין.

„גל המתאבדים השיעים יתגבר; יש צורך בלוחמה פסיכולוגית"

עתיים

על ישראל לתת את הדעת להיבטים של לוחמה פסיכולוגית, נוכח המתח הנפשי של המונים, הנכונים לחרוף נפשם בשם „מלחמת הקודש" — אמר אתמול פסיכיאטר בכיר, דוד"ר מריום אורדרייך, מנהל השירות הפסיכיאטרי במרכז הרפואי „בני-ציון" בחיפה.

הפסיכיאטר נתבקש להתייחס לקלטת הוידאו, שהותיר אחריו המתאבד עבדאללה מחמוד א-טווה, השיעי שנהרג בהתפוצצות מכונית התופת ליד שער פאטמה. הוא אמר, כי נוצר מצב של סחף נפשי של המונים, בבחינת שדה רחב של „אנרגיה נפשית", המביאה פנאטים לוותר על חייהם תוך חיקוי מתוך התבטלות ה„אני". שלילת יצר החיים, שהוא יצר חזק, מחייבת הפעלת עוצמה סביבתית עצומה, ונראה שכוהני הדת עומדים במשימה זו והמספרים של מתאבדים בשליחות „מלחמת הקודש" הולכים וגדלים. לכוהני הדת, מנהיגי החיזבאללה, השפעה רבה במיוחד על צעירים המחפשים אחר עולם של אידיאלים ומהווים כר נוח לשטיפת מוח.

בהפגנה בביירות, שבה נטלו חלק כ-5000 שיעים, אמר השייח' זוהיר קאנג' כי תנועת חיזבאללה תשלח בקרוב עשרות לוחמים צעירים להתקפות התאבדות נגד ישראל. ד"ר אורדרייך אמר, כי הצהרות כאלה הן בבחינת השפעה סביבתית חזקה על מאמיני דת, ויש בה כדי להניע מאמינים נוספים לפעולות התאבדות נגד ישראל, בדומה לסחף הנפשי שמצא ביטויו בשיגור מאות אלפי לוחמים שיעים שצויידו ב„מפתח לגן עדן" במלחמה בין עיראק לאיראן.

להערכתו, אין ספק שגל זה של מתאבדים עלול לגבור ולהחמיר. ישראל חייבת, לפיכך, להעמיק את הלוחמה הפסיכולוגית, תוך שימוש בטלוויזיה וברדיו, על מנת לנטרל את השפעת כוהני הדת הקיצוניים ולהפחית את עוצמת ההרס העצמי שמלווה בהרס סביבתי.

הקאדי של עכו והגליל, מוחמד חבשי, אמר כי קדושת החיים היא צו המוצא ביטוי בקוראן כמו בדת היהודית. במקרה של א-טווה, אמר הקאדי, יש להתייחס אליו, עפ"י הילכות הקוראן, כחלל („שהיד") שחרף את נפשו למען „מלחמת קודש", ומובטח לו גן העדן: ביום דין יתייצב לפני האלוהים כאחד הנביאים וחכמי הדת. הקוראן, אמר, מחייב את מלחמת הקודש וחרוף הנפש, אך שולל התאבדות.

בריטניה: טרור מצונזר

טלוויזיה בכבלים של ברזל

ראש ממשלת בריטניה מצאה דרך להכות בשני אויביה הגדולים: המחתרת האירית מזה וחופש העיתונות בבריטניה מזה. האופטימים מאמינים כי הפעם תיאלץ לחזור בה. הפסימים סבורים שעדיין לא אמרה את המלה האחרונה ■ את המודל לפתרון שלה מצאה תאצ'ר בדאבלין דווקא

צבי גורן

החלטת ממשלת בריטניה, לסגור את שידורי הטלוויזיה והרדיו בפני דוברי המחתרת האירית, אינה צריכה להפתיע איש. לא משום שזאת דרך טובה ויעילה להתגבר על הטרור בצפון אירלנד, או באנגליה. אין מי המאמין בכנות, שזאת הדרך לעשות זאת. למעשה, ברור שקריאת-המלחמה של הגברת תאצ'ר נגד האלימות ומעשי החבלה, שהכל תומכים בה, משמשת בידה כעילה כשרה למלחמתה נגד חופש העיתונות, ובעיקר נגד עצמאותם של הרדיו והטלוויזיה.

תאצ'ר לא אהבה מעולם את חופש העיתונות בארצה. בעיקר מתקשה תאצ'ר לעכל את העובדה, שלבי.בי.סי. יש "ריבונות" על התכנים המשודרים ברשתותיו, וכך גם לרשות השידור העצמאית (המסחרית). היא אינה מסתירה את דעותיה על ה"בי.בי.סי.", ותקופה ממושכת סירבה להתראיין עבורו. היה קשה לשכנע אותה, שחופש העיתונות הוא ערך הניצב מעל לפוליטיקה, כאשר הפעילה את מלוא השפעתה כדי למנוע מה"בי.בי.סי" את שידורו של ראיון מיוחד עם אחד מראשי האיי.אר.איי. ואחר כך, בתחילת השנה שעברה, את הסדרה "החברה החשאית", שכללה תכנית על עבודת הקבינט, ותכנית אחרת על לוויין ריגול סודי, "זירקון", שהיקף הוצאות מימונו הוסתר מהפרלמנט. בסופו של דבר שודרו התכניות (חוץ מהתכנית על הקבינט), אך ה"בי.בי.סי. שילם מחיר כבד. המנכ"ל פרש, ויורשו, איש משק וכספים, הניף על הארגון גרזן — ארגוני ותכני, ובעיקר בתחום החדשות והאקטואליה — ברמותה של ראש הממשלה. היא מוסיפה לחפש דרכים להעמיד את ספינת-הדגל של העיתונות האלקטרונית בעולם כולו "במקומה הנכון".

אם בתחום העיתונות המודפסת עדיין מתקשה ראש ממשלת בריטניה להשליט את רצונה, לא כן בתחום העיתונות האלקטרונית. מה שהיה ברור, על כל פנים, שכבוא המועד תנחית תאצ'ר את זרועה על העצמאות היחסית שעוד נותרה לגופים המשדרים, ברדיו או בטלוויזיה. הבעיה היחידה שהעיקה עליה היתה איך לעשות זאת. בשבוע שעבר היא שלפה את נוסחת הפלא: השתקת יריב באמצעות התקנות האוסרות על הטלוויזיה והרדיו לראיין יריב זה או לצטט אותו במישרין, אם כי מותר לדווח על פעילותו ודבריו.

רבים מיהרו להצביע על הדמיון המפתיע, והלא מחמיא, בין תקנות-תאצ'ר לתקנות-בותה נגד הדיווח על המתרחש בדרום אפריקה. אנחנו יכולים להצביע בפניה על הנסיון שנעשה ברשות השידור שלנו, להשתיק תחילה את האישים בשטחים, ואחר כך את מאיר כהנא. ההחלטה הראשונה, שזכתה לביקורת חריפה, מקצועית ופוליטית, התמוססה אט אט. בג"ץ ביטל את ההחלטה האחרת, שגם היא לא היתה מקובלת מבחינה עיתונאית-מקצועית, למרות ההזדהות החברתית-פוליטית עם העקרון שהוליד אותה. חופש העיתונות קובע בין השאר את זכות העיתונות לקבוע את מגבלותיה, ומבחינה זאת, לפחות, ההחלטות נגד ראיונות יזומים של אישים בשטחים ונגד כיסוי פעילותו של כהנא, היו החלטות "פנימיות" של הגוף המוסמך לכך, הוועד המנהל של רשות השידור. ייתכן מאוד שהשגרירות הבריטית עשתה מלאכתה היטב ודיווחה לוויטהול על שתי הפרשיות האלה, ואולי משום כך לא בחרה גברת תאצ'ר בדרך כזאת, אלא בדרך שהתוותה לה דווקא הרפובליקה האירית, שהעבירה את החוק הדרקוני ביותר במערב נגד חופש השידור, החוק הידוע כ"סעיף 31 לחוק רשות השידור של אירלנד".

וכך קובע החוק, שהתקבל ב-1960 ותוקן ב-1976:

★ כאשר השר חושב ששידור עלול לעודד או לגרום פשע או חתירה תחת סמכות המדינה, הוא רשאי לצוות על אי שידורו של חומר מסוים, או כל חומר מסוג מסוים. על רשות השידור להישמע לצו שהוציא השר.

★ הצו יהיה בתוקף עד 12 חודשים, וניתן להאריך אותו עד 12 חודשים נוספים, אם בצו חדש של השר או בהחלטה של שני בתי הפרלמנט.

★ את הצו יש להניח על שולחן שני בתי הפרלמנט. לכל אחד מהם שמורה זכות לבטל את הצו תוך 21 ימים. ביטולו של הצו איננו מבטל את תוקף הצעדים שנעשו בתקופה שבין הוצאתו לביטולו.

בשפה פשוטה, צנזורה פוליטית מחייבת. בנוסחו המקורי לא העניק החוק סמכויות לבתי הפרלמנט לבטל את הצו, אולם בשנות השבעים הראשונות, משגברה האלימות בצפון אירלנד, והממשלה עשתה שימוש בחוק, כנגד המחתרת האירית ועל זרועותיה, המבצעית והפוליטית, גבר קולם של התובעים להגביל את הצו, הן בזמן, הן באמצעות הפרלמנט. במהלך השנים, עד שנתקבל התיקון, גם פיטרה הממשלה את הוועד המנהל והנהלת רשות השידור של אירלנד, לאחר שידור קולו של איש מחתרת, שלטענת הממשלה הוא אחד מראשי המחתרת המבוקשים על ידה.

הכתב שסירב לזהות מי האיש, נדון לשלושה חודשי מאסר. בין התוקפים את החוק אז, היה העיתונאי הנודע קונור קרוז או'בראיין, שלימים התמנה להיות שר הדואר והטלגראף, האחראי על רשות השידור, ושינה טעמו. הוא אמנם היה מאבות התיקון לחוק, שבסופו של דבר לא שינו את מהותו. לפני שנתיים, והוא שוב עיתונאי, גונן או'בראיין על החוק במאמר, וגם תקף את השיטה הנקוטה בבריטניה, כ"מוטעית ומסוכנת. לדעתי, כאשר נותנים לדובר ידוע של ארגון טרור גישה לטלוויזיה, זה מעודד את הטרוריסטים להמשיך להרוג בני אדם, וכך נמשכת ההסתה לאלימות".

אולם ראש ממשלת בריטניה יכולה להיתלות לא רק באילן העיתונאי הנכבד הזה (שהוא גם ידיד ישראל מובהק, כתב ספר עלינו, ומראשי המתנגדים לאש"ף וערפאת). לרשותה עומד גם פסק דין מחייב של בית המשפט העליון של אירלנד, מ-1982. אז החליטה הטלוויזיה האירית לשדר תשדירים פוליטיים של שין פיין, הזרוע הפוליטית של המחתרת, שהתמודדה בבחירות לפרלמנט. השר הוציא צו נגד השידור, ואחד משבעת המועמדים ערער בבית המשפט הגבוה. פסק הדין קבע, שהצו נוגד את החוקה של אירלנד, שבה יש סעיף על חופש הביטוי של אמונות ודעות בכפוף לסדר הציבורי ולמוסר. הממשלה ערערה בפני בית המשפט העליון, וזה קיבל את עמדתה, ואף קבע, כי "חובתה של המדינה להתערב כדי למנוע שידור ברדיו ובטלוויזיה" כאשר ניצולם "אסור על פי החוקה". לאחר הכרעתו — כי שין פיין בשיטותיו ושאיפותיו הוא "ארגון נפשע ומסוכן, שמטרתו להפיל את המדינה ומוסדותיה, ואם יש צורך בכוח" — המשיך נשיא בית המשפט העליון או'היגינס וקבע: "מדינה דמוקרטית מחוייבת להגן על אורחיה ומוסדותיה מפני אלה המבקשים להמיר חוק וסדר באנארכיה וכוח הזרוע, ואת ההליך הדמוקרטי בתכתיבים של המעטים... השר, לא רק שצדק בעמדה שנקט, אלא שלא היה יכול לנקוט אחרת". באירלנד, יש לזכור, ואחר כך גם בבריטניה, יש ייצוג פרלמנטרי לשין פיין, כלומר למחתרת האירית הקתולית, וגם למתנגדיה המחתרתיים הפרוטסטנטים.

בהיעדר דרך חוקית למנוע את השתלבותם במערך הפוליטי הפרלמנטרי, דרך שנמצאה בישראל, בזרו ראבלין, ועתה גם לונדון, להכות באמצעי התקשורת. משלחת של הפדרציה הבינלאומית של העיתונאים, שיצאה לדאבלין כדי לבחון אם יש סיכוי לביטול החוק או מיתונו, הגיעה למסקנות עגומות, הן ביחס לפילוסופיה העומדת מאחורי החוק, הן ביחס לאבסורדים שבו (אסור לראיין, מותר לדווח על ראיון, אסור להשמיע דבריהם של נציגים נבחרים של שין פיין במישור המוניציפלי בעניינים מקומיים וכו'). אולם יותר מכל, נדהמה המשלחת לגלות שאננות, ואווירה של הסכמה עם החוק, הן בקרב הפוליטיקאים, הן בקרב עיתונאים רבים. הדו"ח המסכם של המשלחת מזהיר מפני התוצאה החמורה של אווירה כללית, המתירה להטיל הגבלות על חופש העיתונות ואף מגינה על כך. אולי, דווקא המילים האחרונות בדו"ח על אירלנד, הן שקסמו לגברת תאצ'ר: "באווירה כזאת, קל מאוד הפיתוי להוסיף הגבלות חדשות ו"לפתור" בעיות פוליטיות באמצעות סתימת פיות במקום להתמודד בבעיות האמיתיות. בפרספקטיבה הזאת, החשש מפני הגבלות נוספות איננו מופרך. החברה עלולה לשלם מחיר גבוה ביותר בהגינה על צעדים מגבילים, שהם כשלעצמם, כפי שהם ננקטים עתה, אין להם שום השפעה כמעט".

ואל ימהר המסנגר להצביע על כך, שהתקנות נולדו כחלק ממאבק הממשלה נגד המחתרת האירית, או נגד מי שנוקטים טרור ואלימות. לפי שיטתה של תאצ'ר, לא ארוכה הדרך להגדיר כך איגוד מקצועי שישבית את עובדיו, וינקוט שיטות המוכרות וזכורות מימי סקארגיל ושביתת הכורים. ספק רב אם היא תבין כי, בסופו של דבר, הוצאת תקנות המגבילות דווקא את אמצעי התקשורת, לכאורה נגד הטרור, היתה עד מהרה להישג תעמולתי של המחתרת האירית. אין לדעת עדיין עד היכן עלולה ראש ממשלת בריטניה להרחיק לכת, אך לאיש לא יכול להיות ספק, שהימים האלה הם ימי מבחן לדמוקרטיה ולעקרונות היסוד שלה בבריטניה.

המחאה נרגעה תוך יום

דפנה ורדי, לונדון

מאז הקיץ האחרון נמשכות בבריטניה הספקולציות באשר לגזירות החדשות שהממשלה תטיל על ארגוני הטרור באירלנד. הפיגוע שהיה ב-20 באוגוסט נגד אוטובוס מלא חיילים בריטים בו נהרגו שמונה מהם ורבים אחרים נפצעו, דחף את ראש הממשלה, הגברת מרגרט תאצ'ר לפעולה. ימים ספורים לאחר מכן הוקמה ועדת שרים אשר מתפקידה היה לבדוק את סידורי הביטחון בצפון אירלנד, ולהמליץ על דרכי פעולה אפשריות.

חלק מהשינויים קשורים להשגת מידע מודיעיני על ארגוני הטרור, והפרטים עליהם יישארו חסויים. שינויים אחרים נראו בשטח תוך זמן קצר. אך הצעד הדרמטי מכולם היה זה עליו נמסר בפרלמנט ביום הראשון לאחר סיום פגרת הקיץ. שר הפנים, דגלאס הרד, הודיע, כי הגיע הזמן שלא לאפשר לטרוריסטים "במה נוחה" של רדיו וטלוויזיה להשמעת דעותיהם. שתי תחנות הטלוויזיה והרדיו העיקריות, ה"בי.בי.סי" והרשת העצמאית "אי.טי.אן." קיבלו מיד הודעות רשמיות המבהירות להן שמאותו רגע אסור להן לשדר ראיונות או הצהרות של אנשי ששת הארגונים בצפון אירלנד, ביניהם ה"אי.אר.אי", הזרוע הפוליטית שלו, "שין פיין," והארגון הפרוטסטנטי המקביל, "אלסטר דיפנס אסוסיאיישן."

החוק הבריטי מאפשר לממשלה להטיל הגבלות כאלה על אמצעי התקשורת האלקטרוניים, אך במציאות זו הפעם הראשונה בתולדות בריטניה שנעשה שימוש בחוק זה בזמן שלום. הפעם האחרונה בה שר הפנים השתמש בסמכויותיו להגביל את תוכן שידורי הרדיו והטלוויזיה היתה בזמן מלחמת העולם השניה.

ביום בו ניתנה ההוראה על-ידי שר הפנים נראה היה שאמצעי התקשורת בבריטניה אינם יודעים בדיוק איך להסתדר עם העניין. היועצים המשפטיים של רשתות הטלוויזיה השונות עסקו במשך כל שעות היום בניתוח פרטי ההוראה. בחלק ממהדורות החדשות של אותו ערב נראה היה ג'רי אדאמס, מנהיג הזרוע הפוליטית של ה"אי.אר.אי", אך דבריו לא נשמעו. במקומם סיפר הקריין למאזינים על תגובתו. מאוחר יותר היועצים המשפטיים החליטו שגם זה יותר מדי. לפי ההוראה החדשה של שר הפנים נאסר על תחנות הרדיו והטלוויזיה לתת לנציגי הארגונים, שהוגדרו כארגוני טרור, להשמיע את דבריהם אישית. בהוראה לא נאמר שאסור לצטט את דבריהם או שאסור לקריין החדשות לספר למאזינים והצופים על תוכן הדברים, אך מנהלי החדשות של ה"בי.בי.סי", אשר חששו מאי-הבנות, הוציאו הוראה פנימית נוקשה בהרבה, בה אסרו על כתבי הרשת לצטט את דבריהם של נציגי הארגונים האסורים או כל מי שקשור אליהם ותומך בהם; בעיקר כאשר דברים אלה מהווים תמיכה במטרותיהם של הארגונים ובפעולותיהם.

אבל למרות ההגבלות מרחיקות הלכת שראשי ה"בי.בי.סי" הטילו על עובדיהם, נצמו בעיות, ואלה אומנם לא אחרו לבוא. כבר ב-24 השעות הראשונות לתקנות החדשות אחד מנציגי המפלגה "שין.פיין," הופיע בתוכנית טלוויזיה של ה"בי.בי.סי". ההצדקה לכך היתה שהוא לא דיבר בנושאים המעודדים פעולות טרור, ולא הופיע כנציג הארגון. אחד ממנהלי מחלקת החדשות של רשת הטלוויזיה ציין, כי "המבחן האמיתי יהיה כאשר יהיה פיגוע." בינתיים נראה שמנהלי מחלקות החדשות יצטרכו בנקודה מסויימת לקחת את הסיכון ולראות מה תהיה תגובת הממשלה או לעבור לקיצוניות מוחלטת ולא להתייחס כלל לתגובות הארגונים המוגדרים כארגוני טרור.

התגובות על צעד זה, המהווה למעשה הטלת צנזורה על שידורי הרדיו והטלוויזיה, לא אחרו לבוא, ורובן היו שליליות. בהשוואה, שנעשתה עם החוק הישראלי בעניין אש"ף ועם החוק הדרום-אפריקני, הסתבר שההגבלות שהוטלו על העיתונאים הבריטים הן מהקיצוניות. יתרה מזאת, בבריטניה מדובר בהגבלות החלות בין היתר על נציגי מפלגה שנבחרו לתפקידים בבחירות דמוקרטיות. הזרוע הפוליטית של ה"אי.אר.אי", היא מפלגה חוקית המכונה "שין.פיין", אשר לה חבר פרלמנט אחד וקרוב לשישים נציגים ברשויות המקומיות בצפון אירלנד. אך כאשר אחד מחברי הפרלמנט נשאל מה ההבדל שהוא רואה בין החוק הבריטי החדש לבין זה שבדרום-אפריקה, אשר החריד בזמנו את הבריטים, השיב שההשוואה אינה במקומה שכן בריטניה היא אם הדמוקרטיה ולכן אי-אפשר להשוות אותה למדינה כמו דרום-אפריקה...

תגובתם של העיתונאים עצמם היתה מבולבלת מאוד ולגמרי לא אפקטיבית. כאשר כתבי הטלוויזיה הבריטים מעבירים כתבות בנושאים שנויים במחלוקת מישראל או מדרום-אפריקה הם דואגים להדגיש שוב ושוב, כי הכתבה הוכנה במגבלות הצנזורה המקומית. בבריטניה נוצר כיום מצב דומה, אך למרות הבטחות העיתונאים לנהוג בדרך דומה כאשר מדובר בכתבות מצפון אירלנד, האיום לא החזיק מעמד. אפילו באותו יום כתבי הטלוויזיה, שנראו בתחילה נחושים בהחלטתם להביע את מחאתם על הצנזורה החדשה, נכנעו והתאימו עצמם למציאות החדשה. גם מחאתה של אגודת העיתונאים היתה קצרת-טווח ונרגעה באותה המהירות בה החלה — תוך חצי יום.

חברי פרלמנט, אשר התנגדו לחוק החדש, נימקו את התנגדותם בכך, שום בדעה שחוץ מהעובדה שמדובר בהגבלת חופש הביטוי, חוק זה רק יסייע לראשי ארגוני הטרור וייצור סביבם אווירה מיסטית. רובם טענו שעדיף היה לתת להם את הבמה ולאפשר לציבור לשמוע את טיעוניהם, ולראות עד כמה הם מהווים גורם שלילי.

ההסבר הרשמי של שר הפנים היה שמטרת ההוראות החדשות היא למנוע מאנשי ארגוני הטרור להשיג את התמיכה והכוח שהם שואבים מהפרסום, אותו הם מקבלים מאמצעי התקשורת. "הגיע הזמן," אמר, "למנוע מאלה המעודדים פעולות טרור גישה לבמה נוחה זו." השר הסביר שהוא אינו רואה בהוראה החדשה צנזורה, כיוון שהיא "אינה אוסרת דיווח על אירועים. היא אוסרת גישה ישירה והשפעה הנוספת של טרוריסטים ותומכיהם."

שר הפנים של ממשלת הצללים, רוי הטרסלי, טען שהגבלות אלה יפעלו בסופו של דבר נגד המטרה של מלחמה בטרור. "הם יגרמו לכך, שהממשלה תיראה בו זמנית מדכאת ומגוחכת."

ארגונים ציבוריים, הלוחמים נגד הגבלות על חופש הביטוי, הבהירו שלמרות ההבדל הגדול במצב בשטח, הם אינם מוצאים הבדל משמעותי בין החוק החדש בבריטניה לבין זה של דרום-אפריקה. הם ציינו, כי מנסיונם נציגי "שין.פיין" יכולים לפנות אל בית-הדין האירופי לזכויות האדם, ויש להם כל הסיכויים לזכות במשפט. בהשוואה, שארגונים אלה עשו עם מדינות מערביות אחרות בעולם המפעילות צנזורה מסוג זה או אחר, הם הגיעו למסקנה, שהתקנה הבריטית החדשה קיצונית יותר מכל האחרות. הם ציינו לטובה את החוק הישראלי בעניין אש"ף, שלמרות כל הביקורת שנמתחה עליו בארץ, הוא לדעתם הרבה יותר גמיש מזה של הבריטים.

אבל, כדרכם של הבריטים, המחאה הן מצד העיתונאים והן מצד חברי הפרלמנט והלוחמים למען חופש הביטוי נמשכה פחות משבוע. עכשיו הכל פועלים בהתאם לפירושים שהם נתנו לחוק, ויש להניח שהמבחן האמיתי אכן יבוא לאחר פיגוע של ה"אי.אר.אי" או אם אחד מנציגי "שין.פיין" יפנה לבית-הדין האירופי לזכויות האדם.

תאצ'ר. מכה לעתונות באותה הזדמנות

קטנה, קטנה אבל עצבנית גדולה

בסיטרואן יודעים של־AX אין סיכויים לעשות לסיטרואן בקבוצת הקטנות את מה שעשתה ה־BX במשפחתיות. אבל סוף־סוף יש מתחרה רצינית לאונו 70 ודגם ספורטיבי פשוט עם הרבה פלפל ובמחיר שאפשר להתמודד עימו

מאת יואב אביב; צילומים: בועז לנגר ומאיר פרטוש

„מה ייכנס מנוע? אולי המנוע של המגבים (וישרים). יאאלה, אל תעבוד עלי, תפתח מאחורה, נבדוק שמן". זו היתה תגובתו של המתדלק, כשביקשתי ממנו לבדוק שמן־מנוע בסיטרואן AX שכמוה עוד לא ראה. הדבר היחיד המרשים את תשומת הלב במכונית הוא תא המנוע הקצרצר.

ארבעה ימים חנו דגמי ה־11 וה־14 ליד ביתי ולא הזיזו לאיש. עוברים ושבים לא עצרו לשאול איזו מכונית זו. גם כשהגעתי איתה לבילוי של ערב לא היתה התקהלות סביב המכונית החדשה, ורק בודדים גילו התעניינות. מה שמוכיח, שהסיטרואן AX נראית כמו עוד מכונית, ומנקודת מבט מסויימת, יש בכך יתרון. כשבחנתי את האחות הבכירה לפני שנים אחדות — את הסיטרואן BX, כן היתה התקהלות, המכונית הזאת היתה יוצאת־דופן ומשכה תשומת־לב מרובה. ה־AX — לא. ואולי בכוונה. המכונית הקטנה למשפחת סיטרואן אינה סיטרואן טיפוסית, והיא לא נועדה לרצות רק את טעמו של הקהל המסורתי של החברה ה־AX מיועדת לקהל רחב, ויחד עם החזות המושכת היא מציעה תכונות דינאמיות ונוחות.

סיטרואן מייצרים את ה־AX בארבעה דגמים בסיסיים: AX 954—10—E סמ״ק 54 כס״ב, AX—11—E 1124 סמ״ק, AX-14-TRS 1360 סמ״ק ו־AX ספורט 1294 סמ״ק 95 כס״ב, שהוא כבר סיפור שונה לחלוטין גם במשפחת הקטנות.

„על־המשמר" בחן שלושה דגמים העשויים להיות פופולאריים בשוק הישראלי: ה־11, ה־14 והספורט. עשינו שבוע ימים ו־1330 ק״מ במחיצת הדגמים השונים. הסיטרואן AX הוצגה לראשונה כבר בספטמבר 1986. זו היתה הקטנה החדשה לבית סיטרואן, שרבים־רבים ובעיקר הצרפתים ציפו להולדתה עוד הרבה לפני שהמכונית הזאת הגיעה לפס הייצור הסידרתי. הסיטרואן הרשקה אז, והשקתה לוותה בסיקור נרחב בעיתונות הרכב העולמית. המכונית הזאת לא הציגה טכניקות חדשות מבית היוצר של סיטרואן כפי שכולם ציפו, אבל היא צויידה במנועים מהסידרה החדשה של משפחת פיז'ו־סיטרואן־טלבו. והיא עושה שימוש בחומרים חדישים וקלים המקנים למכונית משקל בסיסי נמוך מאוד.

בסיטרואן אומרים כי זו תוצאה ישירה של מכונית המחקר ECO 2000. המפעל המרכזי המייצר את ה־AX בשני מפעלים נוספים. קו הייצור המרכזי מורכב מ־157 רובוטים והוא פולט מורכב של AX בכל 55 שניות.

■ מנוע, ביצועים, הילוכים ודלק

הסיטרואן AX צויידה במנועים משופרים מסידרת LU. השיפור מתבטא בעיקר בחומרים הקלים מהם בנויים המנועים, במבנה פתחי היניקה ובמבנה הצר יחסית של המנוע, שאיפשר השגת תא מנוע קצר. המנועים מורכבים לרוחב התא ובהמשכם נמצאת תיבת ההילוכים.

ה־11 מצויידת במנוע בנפח מסורתי של 1124 סמ״ק, המפתח 55 כוחות־סוס־לבלימה ב־5800 סיבובים ודקה ומשיג את המומנט המקסימלי שלו 9.1 קילוגרם/מטר ב־3200 סל״ד, המנוע הקודם של הוויזה בנפח 1124 סמ״ק הפיק רק 50 כס״ב ב־5500 סל״ד.

ל־14 מנוע בנפח מסורתי גם כן של 1360 סמ״ק במפתח 70 כס״ב ב־5600 סל״ד ומומנט מירבי של 11.3 קג״מ ב־3000 סל״ד. ופה משיג המנוע 10 כוחות־סוס נוספים ביחס למנוע הקודם.

משקלה הקל מאוד יחסית של ה־AX לעומת מתחרותיה נותן לה יתרון מבחינת יחס ההספק מול המשקל. כך למשל, דגם ה־5 דלתות של ה־11 שוקל 660 ק״ג והוא בעל יחס של 1 כ״ס לכל 12 ק״ג. האונו 58 60 כס״ב, שוקלת 770 ק״ג וכל כוח־סוס סוחב 13.2 ק״ג.

המנועים עצמם מטפסים בקלות רבה לסיבובים גבוהים ואינם משמיעים עוד רעשים מתכתיים מפחידים בסל״ד כזה, כפי שהשמיעו המנועים הצרפתיים הקודמים.

היצרן מצהיר כי ה־11 מאיצה עד ל־100 קמ״ש בדגם הארבעה הילוכים ב־12.9 שניות, נתון מצויין, אולם במבחן מעשי ובנסיונות חוזרים ונשנים השגנו תאוצה של 13.9 שניות. גם המהירות המירבית שהשגנו — 152 קמ״ש — נופלת ב־9 קמ״ש מנתוני היצרן — 161 קמ״ש, אבל גם כך אלה נתונים טובים מאוד ביחס למתחרות האחרות בשוק הסופר־מיני וכמיוחד בשוק הסופר־מיני הצרפתי.

ה־14, לעומת זאת, השיגה תוצאות זהות או טובות יותר מנתוני היצרן. המהירות המירבית המוצהרת — 170 קמ״ש — הושגה במבחן והאצנו את המכונית עד ל־100 קמ״ש בשלושה נסיונות ב־10.7 שניות, כמו שקובע היצרן. ביצועים איטלקיים טהורים. ל־14 יחס הספק משקל של 1 ל־10.1 ק״ג.

נגד תיבות ההילוכים של הדגמים השונים אין טענות. ה־11 צויידה בתיבה בת 4 הילוכים והטענה העיקרית היא שבמהירות נסיעה מקסימלית סיבובי המנוע הגבוהים נשמעים היטב במכונית. את ההילוך הראשון משכנו עד 58 קמ״ש: השני הביא את המכונית ל־108 קמ״ש, השלישי ל־146 קמ״ש ורביעי ל־152 קמ״ש (המנוע איים להתפוצץ). תיבת ההילוכים בעלת חמשת ההילוכים עדיפה, לדעתי, והיא מאפשרת שיוט קל ונעים גם במהירות של 140 קמ״ש בצורה רגועה מאוד ומפתיעה מאוד בסדר גודל זה של מכונית.

תיבות ההילוכים של סיטרואן טובות. ההעברה בהן חלקה והן בעלות מהלך ידית קצר ומדוייק. סיטרואן אומרים שגדולתה של התיבה הזאת מדגם MA שהיא אינה זקוקה לשום טיפול בכל ימי חייה.

תצרוכת הדלק הנמוכה עליה מצהירים סיטרואן אינה מפתיעה. היחס להתנגדות האוויר הנמוכה של המכונית הקצרה הזאת C.D. 0.31 ומשקלה הנמוך 3.9 ליטר ל־100 ק״מ ב־90 קמ״ש, דהיינו 25.6 ק״מ/ליטר. תוצאה של וספה. ה־14 תצרוך 4.2 ליטר ל־100 ק״מ, דהיינו 23.8 ק״מ לליטר דלק.

בנסיעה בתנאי מבחן עשתה ה־11, 13.2 ק״מ לליטר, ויש לאמר שהמכונית נעה כמעט כל הזמן במהירויות גבוהות ובהאצות ובלימות חדות.

ה־14 צרכה, להפתעתנו, פחות דלק בתנאי מבחן כמעט זהים: 13.4 ק״מ לליטר. דגם הספורט של ה־AX הוא סיפור שונה לחלוטין. הספורט היא מכונית אגרסיבית המבקשת מהנהג להתמודד עימה ומגרה התמודדות כזאת לאורך כל הדרך. ל־AX ספורט מנוע בנפח 1294 סמ״ק, הוא מפתח 95 כס״ב ב־6800 סיבובי מנוע גבוהים. לחיצה קלילה על הדוושה תביא את המנוע ל־7800 סל״ד בתחום האדום בקלות מפתיעה, ולכך אחראים צמד הסולקסים הבלתי־מכוונים שיזכירו לכם את האלפא־רומיאו בתנודות שהם גורמים למנוע. למנוע מומנט פיתול של 11.5 ק״ג לא מרשים במיוחד והוא מושג הרחק הרחק ב־5000 סל״ד.

העצבנות של ה־AX ספורט ניכרת מיד אחרי ההנעה הקשה. אחרי שהמנוע נעור לחיים, די להעביר את הרגל במהירות ליד דוושת הדלק כדי שמשב האוויר כבר יגרום לצמד המאיידים להגיב. כשתסעו בספורט תשכחו מסיטרואן. אין במכונית הזאת שום דבר שיכול להזכיר את הרכות הסיטרואנית. בולמי הזעזועים של המכונית דומים לצמד צינורות קשיחים, וכל מהמורה בכביש גורמת לכם לנתר במקום כאילו חטפתם בעיטה מלמטה. הבולמים הקשים מדי, אולי, שאמורים להצמיד את המכונית לכביש חזק ללא גמישות גם בסיבוב, מתגלים לעיתים כמסוכנים ובעיקר בסיבובים של הכרמל בחיפה. סיבובים שתוספו על־ידי העירייה על מנת למנוע החלקה גורמים לספורט לנתר כאילו בלעה גלולות מרץ ומניעים את ישבנה במהירות הצידה. אבל על תכונות אלה נעמוד בהמשך. בכביש המהיר חיפה ת״א, למשל, אין אלפא יותר מהירה מה־AX ספורט, והפעם גם אין מישהו שלא יבחין בה. היצרן קובע שהספורט מאיצה עד 100 קמ״ש ב־9.2 שניות, והיצרן זהיר. אנחנו השגנו ללא קושי במספר גדול של נסיונות תוצאה של 8.6 שניות ומהירות מירבית של 190 קמ״ש מול ה־186 קמ״ש עליהם מצהירים בסיטרואן.

ההילוכים הקצרים מותאמים היטב למכונית המתיימרת להיות מכונית ראלי קטנה. הראשון מביא את המכונית ל־50 קמ״ש השני ל־90 קמ״ש השלישי ל־120 קמ״ש, הרביעי ל־160 קמ״ש והחמישי ל־190 קמ״ש, וכל זאת בתחומי הקו האדום הרחוק.

החוויה של נהיגת מכונית חזקה חוזרת גם ב־AX ספורט, ואולי בהרגשה יתרה בגלל צמד הקרבורטורים הכפולים המותקנים בתא המנוע וגורמים למכונית הזאת להגיב כאחוזת לכל תנועה קלה של הרגל. נסיעה ב־130 קמ״ש בחמישי, הורדה לרביעי קצת גאז וחמיש בחזרה של 160, והלאה לעבר ה־180 המושגים בקלות רבה בספורט — גורמים לרחף על האספלט.

לספורט בעלת יחס המשקל של 1 כוח־סוס לכל 7.5 ק״ג (פורשה 924 וכ״ס ל־7.9 ק״ג) היתה הזדמנות להוכיח את כושרה בחיפה ובגליל, והיא נסעה בעליות בדיוק כמו שנסעה בירידות.

מי שקונה מכונית כזאת, לא צריך להתעניין בתצרוכת הדלק, אבל אם אתם בכל זאת מעוניינים לדעת, אז על־פי היצרן היא תצרוך ב־120 קמ״ש 7.7 ליטר ל־100 ק״מ, דהיינו 12.9 ק״מ / ליטר. אבל במבחן שלנו לא התקרבנו לכך, כי חבל להפסיד את הכיף במכונית כזאת. אנחנו עשינו 6.5 ק״מ לליטר ונסענו עם הספורט 600 ק״מ.

■ יציבות, בטיחות והתנהגות כביש

סידרת ה־AX אומנם אינה זוכה למערכת מתלים הידרופנאומטית המייחדת את האחיות הבוגרות לבית סיטרואן. אבל ייאמר לזכות המהנדסים של היצרן הצרפתי, שתחושת הנהיגה בסיטרואן נשמרת גם ללא מערכת זו.

הסידרה כולה מצויידת במערכת מתלים בעלת מתלים נפרדים. מלפנים תמוכות מסוג מקפרסון, קפיצי סליל בולמי זעזועים טלסקופיים ומוט מייצב השומר היטב על זווית הגלגול של המכונית בסיבובים, ומאחור זרועות עוקבות, מוטות פיתול בולמי זעזועים טלסקופיים, ומוט מייצב. המערכת כולה בנויה מתחת למשטח המכונית, כך שאינה תופסת מנפח המכונית.

ה־AX 11 ו־14 נוחות ונעימות לנסיעה בצורה מפתיעה ביחס לגודל המכונית 3.49 מטר אורך ובסיס גלגלים קצר 2.28 מטר. יחד עם הרכות הזאת, שומרת המכונית בצורה מניחה את הדעת על זווית גלגול הגיונית בסיבוב.

סיפורה של ה־AX ספורט שונה מעט. זוהי מכונית סופר קשה, וגורמת לך לעתים שבין הכביש לגוף המכונית מחברים צינורות מתכת קשיחים שאינם משככים את זעזועי הדרך. ה־AX ספורט ניתנת לשליטה מבוקרת היטב בסיבובים, אם כי דורשת מהנהג להבין אותה. ה־11 וה־14 נעלו צמיגי מישלן 13 155/70, בעוד שהספורט צויידה במישלן 13 165/60.

בלמי שלוש המכוניות הם מסוג תוף מאחור ודיסקיות מלפנים. יש בדגם הספורט תופעה מפחידה מעט בעת בלימה — בלימה בלתי־אחידה לקראת סוף תהליך העצירה וירידה מסויימת בכושר הבלימה של המכונית בעת חימום המערכת.

הגה הספורט וה־14 קל מאוד וספורטיבי מאוד, אלא שבמהירויות גבוהות במיוחד צריך לשמור עליו היטב.

עיצוב, נוחות, מערכות־עזר ומחוונים

ל־AX אין מערכת פיקוד לוויינית. תחילה נדמה היה לי שחבל שייחוד זה נעלם, אבל בהמשך, כשהאיתות פסק מעצמו אחרי הסיבוב ולא נצרכתי להזיז את היד, הסכמתי שאולי עדיף כך.

בכל הקשור לאיבזור ומערכות פנים, ה־11 מהווה אכזבה. זו מכונית בסיסית ואולי יותר מדי בסיסית בכל הקשור לאיבזור. כך למשל, על לוח המחוונים בעל התאורה התמידית בכל הדגמים יש בצד שמאל במקום מחוון כלשהו סמל גדול של סיטרואן. להזכירכם, כי על אף המחסור המשווע באבזרים בסיסיים (שלא כמקובל במכוניות החברה) אתם נוהגים בסיטרואן. ב־11 אין ידיות אחיזה בתקרת המכונית, ובסיבובים הנוסע מוצא עצמו לעתים קרוב מאוד לנהג. מד חום מנוע אלמנטרי חסר. אין משענות לידיים בדלתות הקדמיות ויש רק פס אחיזה לנעילה. אין תאורה למאפרה, אין מצית, אין דלת לתא כפפות, בפתיחת דלת ימין אין תאורה, המושבים הקדמיים אינם נשכבים עד הסוף, למערכת האיוורור רק שתי מהירויות ואין פתחי איוורור בצדדים. גם מגב לחלון האחורי השטוח אין ל־11. מה יש בה? רק צרכים בסיסיים: מד מהירות, נורות אזהרה ותאורה פנימית בפתיחת דלת נהג בלבד.

את המעוות מתקנת מעט ה־14, המצויידת בשעון זמן במקום הסמל, ואני הייתי מעדיף מד סל״ד כמו זה שבו מצויידת ה־AX ספורט. יש דלת לתא המסמכים, ידיות אחיזה בתקרה, יש לה תאורה בפתיחת שתי הדלתות, ובקיצור — כל מה שחסר ב־11 יש ב־14, כולל שני פתחי איוורור בצידי הלוח הקדמי ומגב לחלון האחורי.

הספורט מצויידת לא רע, רק חבל גם שם ויתרו על דלת תא המסמכים ועל פתחי האיוורור בצידי הלוח הקדמי. מושבי המכוניות נוחים ובדגם הספורט מושגת תמיכה צידית טובה לגוף בזכות המושב הספורטיבי.

עיצוב ה־AX הוא סיפור אחר. המכונית הזאת, כפי שאמרנו, לא מושכת תשומת־לב אבל במבט שני תגלו תא מנוע צר מאוד, ויחד עם זאת, נוח לעבודת המכונאים ותא נוסעים ארוך מאוד. לנוסעים ב־AX יש מקום רב והותר. מהנדסי סיטרואן עמלו להקל ממשקלה של המכונית והצליחו לעצב את המכונית הקצרה הזאת עם מקדם גרר נמוך של C.D. 0.31 — הטוב ביותר בקבוצתה. המשקל הקל מושג תודות למתיחת פלדת המכונית בפיקוח מחשב עד הנקודה הקריטית ובשימוש בחומרים קלים יחסית במנוע ובמקומות אחרים. כך, למשל, הדלת האחורית של תא המטען בנויה מזכוכית ללא מסגרת בחלקה העליון ומקבלת בחלקה התחתון. ואגב, תא המטען: ל־AX יש תא מטען שאין להתבייש בו, בעל שפת הטענה נמוכה בנפח 273 דצמ״ק ובקיפול המושב 668 דצמ״ק. הטיפולים של ה־AX אמורים להיות נדירים. אחת ל־23 אלף ק״מ טיפול גדול, ואחת ל־12.5 אלף ק״מ החלפת שמנים. מתיבת הילוכים תשכחו.

■ סיכום

זה החלק הקשה בדרך כלל. את ה־AX 10 לא בחנו. זוהי המכונית הזולה בסידרה. ה־11 נהנית מנוחות נסיעה גבוהה ושקט בנסיעה כמו ה־14 הגדולה ממנה, אך סובלת מפשטות ממש מרגיזה בתוך תא הנוסעים ומאחורי ההגה. לדעתנו, הלהיט של סיטרואן תהיה דווקא ה־14, שהיא הראשונה בסידרת מכוניות הסופר־מיני שיכולה להתחרות עם האונו 70 ואליהן תצטרף גם הפיג'ו 205 1360 סמ״ק. ה־14 אמנם איננה טיל, אבל היא מכונית מיני־סופר חזקה, שנהנית ממשקל קל, מנוע חזק ונוחות נסיעה גבוהה. מחירה נמוך בהשוואה למתחרותיה, ובעוד חודשיים תיובא ארצה עם מזגן מקורי על־פי הזמנה.

לעניים שאין ידם משגת 205 G.T.I. 1.9 ליטר גולף G.T.I. יש סוף־סוף מכונית ספורט מצויינת, מכונית ספורט טובה וזולה — 28 אלף ש״ח — וגם אתם יכולים להרגיש כמו מלכים על הכביש. ה־AX ספורט מכונית מאוד מאוד מהנה. עצבנית אמיתית עם הרבה הרבה פלפל והרבה הרבה הנאה בנהיגה.

אני כבר התחלתי לחסוך.

נתונים טכניים

דגם	10	11	14	ספורט
נפח מנוע (סמ״ק)	954	1124	1360	1284
כח – סוס בלימה (ודין)	45×5200	55×5800	70×5600	95×6800
מומנט (קג״מ)	7.2×2400	9.1×3200	11.3×3400	11.5×5000
משקל (ק״ג)	655	660	710	715
בלמים	תוף – דיסק	תוף – דיסק	תוף – דיסק	תוף – דיסק
תאוצה ל־100 קמ״ש	17.9	12.9	10.7	9.2
מהירות מירבית	145	161	170	186
תצרוכת דלק ליטר ל־100 קי״מ				
90 קמ״ש	3.9	3.9	4.2	5.7
120 קמ״ש	5.6	5.6	6.0	7.7
מחזור עירוני	5.6	5.7	6.9	9.7
מחיר + אופציה למזגן	20.864	22.587	24.556	28.365

● הכי קצר שאפשר, תא מנוע צפוף אך נוח לגישה

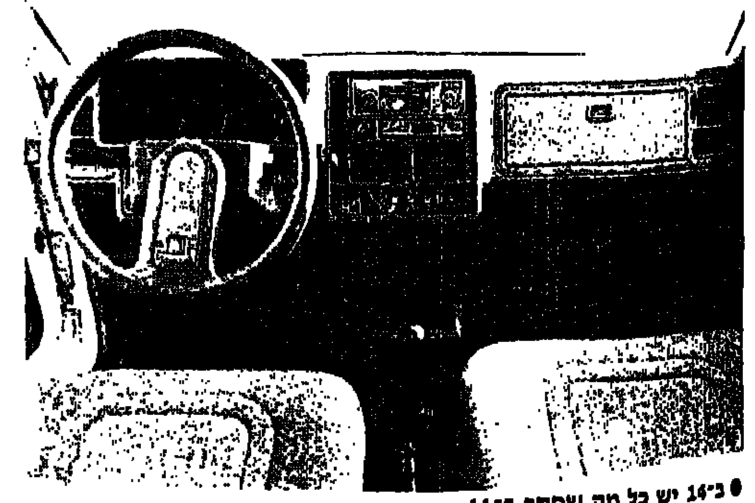
● ב־14 יש כל מה שחסר ב־11

● לוח מכוונים מצוין, הגה נעים, מושבים טובים

25.10.88

יצחק שור

אוניברסיטאות כראי בתי־הספר

מצב האוניברסיטאות הוא פן אחד במשבר במערכת החינוך: בתי־הספר המלמדים שעות מקוצצות בתוספת פרויקטים מיוחדים לאותה שנה, שולחים לאוניברסיטאות תלמידים חלשים שמעוניינים בציונים ולא בידע

הסחרור הגירעוני, שממנו סובלים המוסדות להשכלה גבוהה, התחיל ב־1984 בימיו של שר האוצר יורם ארידור. הוא קיצץ 20 אחוזים מגובה תקציב ההשתתפות של הממשלה במימון ההשכלה הגבוהה. עד היום לא מסוגלות האוניברסיטאות להתאושש מאותה מהלומה, שהעניק לה שר האוצר של הליכוד, שהרי רק הליכוד יכול.

ואולם, את הדיון במשבר המתמשך בהשכלה הגבוהה אי־אפשר לסייג לתחומן של האוניברסיטאות בלבד. בחשבון אחרון, הן מקבלות את „המוצר" שמגישה להן מערכת החינוך. במיוחד בערי פיתוח בשכונות מצוקה וביישובים ערביים מצויים בתי־ספר־על־יסודיים שרמתם נמוכה. תחלופת המורים שם גבוהה. הרשות המקומית איננה מסוגלת לבנות מעבדות ואף לא לשלם „מתחת לשולחן", כדי למשוך מורים במקצועות מבוקשים. אחוז נמוך ביותר של בוגרי בתי־ספר על־יסודיים אלה מגיע לאוניברסיטאות.

אבל ישנם גם בתי־ספר יסודיים, שבהם אפשר להצביע על ילדים בכיתות א' ולומר בצער: הללו לא יגיעו למבחני הבגרות. הפער ההתחלתי ביניהם לבין בני גילם המבוססים הוא כה גדול, עד כי אין כל סיכוי לגשר עליו במסגרות ובהיקף התקציבים הנתונים. לילדים אלה חסרים גירויים תרבותיים. אוצר המלים שלהם דל. הוריהם אינם מגלים התעניינות במתרחש בבית־הספר. הילדים מתקשים בחשיבה אנליטית, אוניברסלית ואנונימית. הסיכוי שלהם לסיים בהצלחה בית־ספר תיכון שואף לאפס. גם אם הם מסיימים, פורמלית, כיתה יא' או יב' רמתם נמוכה מרמת תלמיד ממוצע בכיתה ט'. רק בישראל אפשר למצוא אבסורד כזה: ילד בכיתות א־ג נמצא בבית־הספר *פחות שעות מאשר ילד בגן חובה*. ברור שבתנאים אלה קשה לצפות כי בית־הספר יעניק גירויים אמנותיים ומדעיים וכי יהיה מסוגל לקרוע חלון לעולם של נוף, סביבה, מוזיאונים, תיאטרון, קונצרטים, קולנוע וכיוצא באלה. גם משרד החינוך סבור שזוהי משימה בלתי־אפשרית. בתשל״ט קבע המשרד תוכנית מינימום מפורטת ומחייבת לכל בתי־הספר. אבל בעשור האחרון התפתחו שני תהליכים מנוגדים: מצד אחד התרחבו משימות בית־הספר ומצד שני, הצטמצם מספר שעות ההוראה. כך, למשל, לבתי־ספר רבים נכנס המחשב, והונהג „סל תרבות" של פעולות תרבות בתיאטרונים ומוזיאונים. המשרד הטיל על המורים נושאים שמחוץ לתוכנית הלימודים התקנית, כמו חינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום, מניעת השימוש בסמים, מלחמה בתאונות דרכים ועוד.

בשמונה השנים שבין 1979־1987 הפחיתה הממשלה 10 אחוזים משעות הלימוד בגנים, 9 מן החינוך היסודי, 21 מחטיבות הביניים ו־7 מן העל־יסודיים. בהצעת „חוק שעות לימוד", שהניח שר החינוך והתרבות יצחק נבון על שולחן הממשלה, בפברואר השנה, הוא קבע, כי תלמידי הכיתות הנמוכות בישראל לומדים רק שני שלישים ממספר השעות המקובל בארצות המערב. בכיתות הגבוהות המצב טוב יותר: שם הם לומדים שלושה רבעים ממספר השעות המקובלות במערב. הצעת „חוק שעות הלימוד" באה להחזיר למערכת החינוך, בהדרגה, 130,000 שעות הוראה, אשר קוצצו בעשור האחרון. לפי חשבוני החזרת שעות אלה תחייב את הממשלה להוסיף למערכת 5,000 משרות הוראה. לפי חשבונו של השר נבון תחייב החזרת השעות את הממשלה להוסיף לתקציב החינוך 122 מיליון שקלים, במחירי פברואר השנה.

בוועדת החינוך של הכנסת לא אהב שר החינוך את המצב המתואר, שבו אמירה סרטני, נציגת מפ״ם בכנסת ה־12, תמכה בתביעתו זאת בלהט גדול יותר מאשר רוב חבריו בצמרת המפלגה. ח״כ אמירה סרטני הרחיקה לכת: היא תבעה גם, כי יונהג חוק לימוד חובה לגילאי 3־4, ואם יונהג אי־פעם חוק זה, יתברר כי הנהנים העיקריים ממנו הם הילדים הערבים. בני גילם היהודים כבר ממילא מצויים במסגרות הגיל הרך. בעיקרו של דבר הובילה אמירה סרטני את המאבק הציבורי נגד החינוך האפור. הצלחת המאבק הזה מותנית, בראש ובראשונה בקבלת חוק שעות לימוד, המונח על שולחן הממשלה המשותקת הנוכחית.

רק אם תורחב התשתית, מן הגיל הרך, דרך בית־הספר היסודי והתיכון, יוכלו תלמידים, שאינם מגיעים עתה לבגרות, לדלג על כל המשוכות ולהגיע גם להשכלה הגבוהה. שיעורם של אלה נאמד בכמחצית מכל שנתון.

לשבחם של המוסדות להשכלה גבוהה, וכבכלל גם המכללות להכשרת עובדי הוראה ייאמר, כי אין הם יושבים בהיכלות שן. מרצים מכל המוסדות עוסקים בהדרכת מורים, בהכנת תוכניות לימודים, ובהשבחת איכותה של ההוראה בשדה. מכונים לתוכניות לימודים, לשיפור הבנת הקריאה, הוראת חשבון, החינוך המדעי והדמוקרטי פועלים ליד רוב המוסדות. אלא שאין הם יכולים להדריך מורים שאינם בנמצא.

בחלק מבתי־הספר העל־יסודיים שורר מחסור במורים, בעיקר בתחומי הטכנולוגיה והמדעים. כתוצאה מכך נוצר מצב שבו מגיעים לאוניברסיטה בוגרי תיכון בעלי רמה נמוכה, במיוחד באנגלית ובמדעים. כתוצאה משיבוש היחס בין מספר הסטודנטים למספר המרצים לא נהנים תלמידי התואר הראשון מהדרכה אישית. חלקם מתייחס לאוניברסיטה כאל המשך לתיכון, קרי: בית־חרושת לציונים. לפי היגיון זה הם מעוניינים יותר בציון ופחות בידע. ואם הציון הוא העיקר, הרי שדי בתקצירים ואין צורך להתמודד עם המקורות.

תוצאה אחרת של המחסור במשאבים להשכלה הגבוהה היא סגירת השערים בפני מועמדים. אין ספק, שקני־המידה לקבלה ולאי־קבלה הם אובייקטיביים. אך מי אמר שטובים בלימודים הם מושג סטאטי? ניסיון האוניברסיטאות ומשרד החינוך במכינות הקדם־אקדמיות *הוכיח שקיים פוטנציאל למידה בלתי מנוצל בקרב* בוגרי תיכון, שמטעמים חברתיים וכלכליים לא הגיעו לרמה הנדרשת. תוספת שנת מעבר מן התיכון לאוניברסיטה הביאה למיצוי הפוטנציאל הגנוז שלהם, מבלי להוריד את הרמה.

נראה הדבר, כי חברי הממשלה בישראל מפגרים אחרי העם: הציבור חושב, כי השכלה גבוהה, ברמה של לימודי התואר הראשון, צריכה להיות, בסופה של המאה העשרים, נחלת כל צעיר. את הגישה הזאת הטיבו לבטא מנכ״ל אורט, ישראל גורלניק, ומנכ״ל מכללת בית־ברל, אהרון הראל. בשבוע שעבר „גילה" אהרון הראל כי משבר ההשכלה הגבוהה מקיף כיום גם את המכללות ואת הסמינרים להכשרת עובדי הוראה. מדי שנה מקוצצים התקציב ומספר התלמידים במקביל, לא מעמידה הממשלה תקציבי פיתוח לבנייה. לדעתו, צריכה הממשלה לשנות מעיקרו את יחסה לחינוך הגבוה. על־ידי כך שייתן תשובה הולמת לרצונו של הדור הצעיר לרכוש השכלה גבוהה.

המחסור בתקציבים „סתם" את האוניברסיטאות במרכזי הארץ ולכן יש לפתוח מכללות שיהיו מסוגלות ומורשות להעניק תואר אקדמי ראשון. מה שמתרחש במכללות בית־ברל, לוינסקי, סמינר הקיבוצים בתל־אביב, באורנים, ודוד ילין בירושלים מצביע על הכיוון הנכון: פיתוח מכללות שבמרכזם עומדת הכשרת עובדי הוראה הראשיות להקנות תואר „בוגר בחינוך".

משחקי בחירות

„הבוחר צריך להבחין בין המסר של המפלגות לבין דרך עיצובו" — זהו הרעיון המרכזי במשחק בחירות המיועד לתלמידי חטיבות הביניים והתיכונים, שיצא לאור בבית־ברל

אף כי בישראל מרבים לדבר „דמוקרטיה", הרי שבשיעורי אזרחות אין מלמדים את בני־הנוער על מהות המערכת המפלגתית ואף לא כיצד לבחור ולהיבחר. כך קובעת ד״ר רות פירר מבית־הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית, במחקר שראה אור זה עתה.

המכון הארצי לחינוך לדמוקרטיה, בבית ברל, בא להשלים את החסר. בשבוע שעבר הוציא מכון זה לאור משחק בחירות בשתי גירסאות, אחת לחטיבת הביניים ואחת לחטיבה העליונה. המשחק מציג את המלחמה על קולו של הבוחר בין שתי המפלגות הגדולות, המערך והליכוד. הרעיון המרכזי של המשחק הוא, שעל הבוחר להבחין בין המסר של המפלגות לבין דרך עיצובו. בית ברל הציע את המשחק גם למפלגות. בשל הזמן הקצר, שנותר עד לבחירות לכנסת, קשה להניח שרוב בתי־הספר יספיקו לרכוש את המשחק. ואולם, מנהל המכון לחינוך לדמוקרטיה, ד״ר שלמה צדקיהו, איננו חושש שמא החומר יתיישן. ארבעה חודשים לאחר הבחירות לכנסת ייערכו בחירות לרשויות המקומיות. לאחר מכן ייערכו בחירות לאיגודים המקצועיים ולהסתדרות.

המשחק לחטיבת הביניים נקרא „בפעם הבאה אני מצביע". המשחק לחטיבה העליונה נקרא „קלחת הבחירות, המלחמה על המסר." שני המשחקים נתחברו בידי ד״ר מאיר ארליך. לאמיתו של דבר זהו משחק סימולציה שמטרתו היא לפתח מודעות פוליטית בקרב התלמידים. משתתפים בו פוליטיקאים משתי המפלגות, יועצים לעיצוב המסר, עיתונאים, ואזרחים־בוחרים. כל קבוצה נפגשת תחילה בינה לבין עצמה. בהופעות לפני האורחים מציגים הפוליטיקאים את עניינם, העיתונאים מראיינים, ולבסוף נערכת שיחת סיכום.

כוחו של המשחק הוא בהצגת הדילמות הניצבות לפני כל אחת מקבוצות המשתתפים. הדילמות הללו מוצגות בצורה דיכוטומית:

● האם צריך הפוליטיקאי להתייצב כ„בעל דעה נחרצת" או לגלות את ההתלבטויות והספקות? ● האם לבסס את המסר הפוליטי על טיעון רציונלי או להעמידו על התוכן הריגושי? האם לדבר במושגים או בסמלים? ● האם לפנות לבוחר בהסברה אגרסיבית או להציע לו „הצעה שאי־אפשר לסרב לה"? ● האם „לרדת כסאח" על היריב או לטפל בו „בכפפות משי"?

הדילמות המוצגות לפני העיתונאים הן: ● האם להתמקד בסיקור אינפורמטיבי אובייקטיבי של האירועים או להציג עמדה מעריכה, ביקורתית, מעוגנת באמות מידה חברתיות וערכיות? ● האם לצלם את ההתרחשות מנקודת מבט חיצונית ומרוחקת או להראות את עולמם של המשתתפים באירועים מנקודת מבטם? ● האם לגלות נאמנות לממסד התרבותי או להרגיש יותר את הביקורת ואת שאיפתו לשיפור איכות החיים החברתיים?

האזרח־הבוחר מתבקש לנקוט עמדה כלפי גישת הפוליטיקאים ויועציהם וכלפי הדיווח העיתונאי. בשיחת הסיכום עורך המורה הבחנה בין המסר הפוליטי לדרך עיצובו, חושף דמגוגיה והסטת תשומת הלב מן העיקר לטפל, ומן הטיעון הרציונלי לטיעון הרגשי. המשחק המיועד לחטיבת הביניים מבוסס על ניתוח אירועים והבהרת מושגים כמו למשל: האם להצביע „איך שבא לי?" האם הצבעתי היא פרי הכרעה ערכית או פרי נאמנות משפחתית או שבטית?

משחקי הבחירות של בית ברל עדיין לא עמדו במבחן. ההצגה הקיצונית של האלטרנטיבות נראית לי רחוקה מן המורכבות הפוליטית והחברתית. על משקלם האמיתי של המשחקים נוכל לעמוד מאוחר יותר, לפי הדיווחים שנקבל מבתי־הספר. ומכל מקום, כדאי לנסות. הכתובת לרכישת המשחקים מכללת בית ברל, המכון הארצי לחינוך לדמוקרטיה, דואר בית־ברל — כפר־סבא, מיקוד 44905.

עידוד היצוא — בלי הממשלה

מתוך הכרה בחשיבותו של היצוא למשק ולצמיחת הכלכלה הישראלית, יזם בנק הפועלים הקמת קרן מיוחדת למתן פרסים ליצואנים מצטיינים, בעיקר לתעשיינים וליצרנים העושים את ראשית דרכם בשווקים הבינלאומיים.

בחירת המפעלים הזוכים בפרס בנק הפועלים לקידום היצוא (תשמ"ט), מקרב מאות מועמדים, נעשתה בהסתמך על הישגיהם בתחום היצוא — על־ידי פריצה לשווקים חדשים, שיווק מוצרים חדשים או גידול משמעותי בהיקף המכירות ליצוא בשנים האחרונות. יוזמה זו של הבנק נועדה לעודד בראש ובראשונה יצואנים מתחילים, שתרמו לגיוון שוקי היצוא ולהרחבת היצוא הכולל של המשק הישראלי.

המפעלים הזוכים נבחרו על־ידי ועדה ציבורית מיוחדת שמונתה לצורך זה. בראש הוועדה עמד פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים,

פרופ' איתן ברגלס
יו"ר ועדת הפרס

ולצידו כיהנו כחברי הוועדה יוסף גינוסר, מנכ"ל מכון היצוא, וד"ר מנואל טרכטנברג מאוניברסיטת תל־אביב.

כל חברה נבדלת מרעותה, אך המשותף לכולן היותן מפעלים לא גדולים, שרשמו לזכותם בתוך שנים מעטות הישגים מרשימים בשוקי היצוא. בכך הם מהווים דוגמה ליכולת התעשייתית והטכנולוגית של ישראל ולאפשרויות הנרחבות הגלומות בה.

הקמת הקרן, שזכתה לברכת נציגי התעשיינים ומשרד התעשייה והמסחר, משתלבת במדיניותו של בנק הפועלים לעידוד המיגזר העיסקי ולקידום היצוא הישראלי. במסגרת מדיניות זו שם הבנק דגש מיוחד בפיתוח שירותים בנקאיים ופיננסיים מגוונים, המותאמים לצרכים המיוחדים של היצוא, ובמתן מירב האפשרויות ליצואנים לבצע עסקות בכל רחבי העולם.

מתן הפרס יעניק משנה תנופה לחברות הזוכות, ויעורר מפעלים רבים נוספים לקדם את מכירת מוצריהם בשוקי העולם.

טבעול — מזון מן הצומח

מפעל "טבעול", של קיבוץ לוחמי הגטאות, עוסק בייצור מגוון רחב של מוצרי מזון קפואים ודמויי בשר מחלבון צמחי. המפעל, שהוא כיום הגדול בעולם בתחומו, מבוסס על טכנולוגיה ייחודית שפותחה בארץ ורשומה בפטנט במרבית מדינות המערב. עבודת המחקר והפיתוח נמשכו כ־12 שנה, תחילה במעבדות "מיילס" באילינוי שבארה"ב ובהמשך בארץ, ע"י צוות בראשותו של טכנולוג המזון ד"ר מיכה שמר. סוד ההצלחה של "טבעול" הוא בתהליך העיבוד המיוחד, במהלכו הופכים שני סוגי חלבונים צמחיים מרוכזים, של סויה ושל חיטה, לחומר גלם חדש, ללא טעם הלוואי האופייני למוצרי סויה ובעל מירקם דמוי בשר, ממנו ניתן להפיק שורה ארוכה של מוצרי מזון. תכונות אלה עונות על המגמה הגוברת כיום בשוק המזון בעולם להעדפת מזון בריאות.

לדברי בני רבן, בן הקיבוץ בעל תואר בפסיכולוגיה, מנהל השיווק והפרסום של המפעל, סוד ההצלחה הוא גם במדיניות השיווק והפרסום — ב"טבעול" אין ממהרים לפרסם בעיתונות כל עוד המוצרים אינם מונחים על מדפי המרכולים. המאמץ בשטח ממוקד בהחדרת המוצר לרשתות השיווק ולמוסדות, וכן לשירותי קייטרינג והשוק הכשר.

בתערוכת המזון "סיאל", הנערכת בצרפת, גילו נציגי המפעל כי למעשה אין להם מתחרים מבחינת טעם המוצרים. בראש המפעל עומד גבי קפלן, העוסק גם בפיתוח שווקים בחו"ל.

ראשיתו של המפעל ב־1985, בעקבות החלטת הקיבוץ להקים מפעל יצרני בהשקעה של 6 מליון דולר, לגיוון הפעילות הכלכלית של המשק. הקיבוץ רכש פס ייצור נסיוני של בית החרושת "פדקו" לייצור תחליפי בשר והקים מפעל חדיש, הנשען על טכנולוגיה מתקדמת ובקרה מתוחכמת. במהלך שנת ההקמה ביצעה הנהלת המפעל מאות מבחני טעימה, במגמה לגבש את טעמם וצורתם של המוצרים כדי שיענו על דרישות קהל הצרכנים הרחב. במקביל שקדו על הכנת תשתית שיווקית מתאימה. כבר בשנת הפעילות הראשונה החל המפעל לייצא לבריטניה ולשווק את תוצרתו ברשתות הידועות, כמו "סלפרידג'ס", "טסקו" ואחרות, תוך התבססות על מחקר שוק והקמת רשת הפצה. בשנת 1987 הושקעו 5 מיליון דולר בהכפלת כושר הייצור, העמקת המכירות באירופה וחדירה לשוק האמריקני. עוצבו מוצרים המותאמים לטעם האמריקני וגובשה תוכנית שיווק מיוחדת, שנועדה להתגבר על הדימוי הנחות שהיה קיים בשוק, זה ביחס למוצרי הסויה. מחזור המכירות הכולל באותה שנה, כשנתיים בלבד לאחר הקמת המפעל, הסתכם בכ־12 מיליון דולר.

שוק נוסף בו משווקים מוצרי המפעל בהצלחה, החל מ־88, הוא השוק ההולנדי — המבורגרים, שניצלים ואפילו קבב, הנחשב למאכל מזרחי אופייני. מנהלי המפעל צופים כי ב־1988 תהפוך "טבעול" ליצואנית המזון המעובד הגדולה מישראל להולנד. כן מייצאת החברה לרשתות השיווק הגדולות בבלגיה, גרמניה וצרפת.

היקף היצוא גדל בהתמדה. כבר ב־1986, השנה הראשונה לפעולתו, הגיע "טבעול" ליצוא של כחצי מיליון דולר. כעבור שנה, 1.5 מיליון דולר ושנה צפוי היצוא להגיע לכ־4 מיליון דולר. לשנים הבאות צופים הרחבה משמעותית. תכניות הפיתוח כוללות שיפור המיכון והאוטומציה, הכנסת מוצרים חדשים ופריצה לשווקים נוספים.

כיום מעסיק המפעל כ־100 עובדים, מהם 30 חברי הקיבוץ וכן חברים מקיבוצי הסביבה. שכירים יש רק כ—5, בהם טכנאים ומשגיח כשרות. בכוונת המפעל להפעיל בשנה הקרובה קווי ייצור נוספים, מחוץ לקיבוץ, במגמה לענות על קצב הביקושים בחו"ל ועל היעדים השיווקיים שהציב לעצמו.

י. שמר

צעצועי דיאמנט, מפעל משפחתי

חברת צעצועי דיאמנט מייצרת ומשווקת מערכות יצירתיות לילדים לעבודה עצמית: ציור וצביעה, בנייה בעץ, בנייר ובפלסטיק, פיסול בגבס ובפלסטלינה ועוד. החברה, הממוקמת באיזור התעשייה בחולון, נוסדה בשנת 1964, ע"י מרדכי דיאמנט. בשנותיה הראשונות עסקה בפיתוח ובהפקה של מוצרים לפרסום וקידום מכירות. עם הצטרפות הבנים אשר ויעקב, החלה החברה לרכוש ולהפעיל אמצעי ייצור עצמיים, כמו ציוד להזרקת פלסטיק, לעיבוד מתכת ולעיבוד נייר, מכונות אריזה ועוד. במקביל הוחל בפיתוח מואץ של קו מוצרים חדש ומקורי — משחקי יצירה לגיל 12 — 3, תחום שנראה לאחים רב־פוטנציאל, בשל ההיצע הדל שהיה בשוק עד אז בתחום העיסוק האקטיבי לילד לפיתוח הדמיון והיצירתיות.

הניסיון שרכשה החברה בתחום זה אפשרו לה, כ־1982, להתחיל לייצא, בעיקר לארה"ב קנדה ובריטניה. בתום השנה הראשונה הגיע היצוא לכ־120 אלף דולר. ב־1985 גדל היצוא בהדרגה והגיע ל־551 אלף דולר וב־1986 ל־631 אלף דולר. אשתקד חלה עלייה גדולה ביצוא והוא הגיע ליותר מ־1.6 מיליון דולר. התחזית ל־1988 — 2 מיליון דולר. הצלחת

המפעל מוסברת בדבקותו ברעיון של ייצור עצמי של מרבית המרכיבים, כדי לצמצם ככל האפשר את התלות ביבוא ובספקי משנה. הודות לגישה זו יכול המפעל לעמוד בדרישות הקניינים בחו"ל, הן מבחינת מחירים והן מבחינת עמידה בלוח זמנים.

הפיתוח המואץ חייב הגדלת התפוקה וזה כשנתיים עובד המפעל 24 שעות ביממה, חמישה ימים בשבוע, במשך כל השנה, ומעסיק כ־40 עובדים. עיקר היצוא כיום מיועד לארה"ב ולקנדה (75%) ויתרתו לאירופה. בין לקוחות החברה ניתן למצוא חברות קטלוגים ורשתות שיווק ידועות, כמו "סירס" (ארה"ב וקנדה), "גרייט יוניברסל" (אנגליה), "קל" (צרפת), "אוטו ורסנר" (גרמניה), "המה" (הולנד) ועוד.

החברה מצויה כעת בתנופת פיתוח, הכוללת פיתוח סדרות של מוצרים חדשים בשיתוף המדען הראשי של משרד התעשייה והמסחר, פיתוח קווי ייצור מתקדמים והקמת רשת שיווק והפצה עצמית באירופה, כולל משרד ומחסני מכירות. לצורך כך עומדת החברה לעבור בשנה הקרובה למפעל חדש ומודרני, בשטח הגדול פי ארבעה מהקיים.

מנוף מערכות, פתרונות תקשורת

מנוף מערכות הינה בית מערכות בינלאומי המתמחה בפיתוח ושיווק פתרונות תקשורת לעולם הבנקאות ולארגונים בינלאומיים.

החברה הוקמה ב־1978, על־ידי ארבעה יזמים מתחום עיבוד הנתונים, במטרה להיות בית מערכות המתמחה בנושא התוכנה ומוצרים על מחשבי SERIES/1 ושיווק מוצרים אלה ברחבי העולם. במהלך השנים

חלו שינויים משמעותיים במבנה הבעלות וכיום החברה נמצאת בבעלות תשלובת תבורי.

החברה מעסיקה כ־80 עובדים, מרביתם במרכזה בתל־אביב, ומפעילה רשת של סוכנים, מגדולי בתי התוכנה בתחום התקשורת והבנקאות, בארה"ב, קנדה, שווייץ, יפן, צרפת, אוסטרליה, ניו־זילנד, בריטניה, בלגיה והונג־קונג. באמצעות רשת חברות בנות וסוכנים רכשה החברה למעלה מ־100 לקוחות בחמש יבשות, הכוללים בנקים ידועי־שם וחברות־ענק בינלאומיות בתחומי התעשייה, המסחר, הספנות והתעופה. החל מסוף 1982 הפך תחום זה לעיסוק העיקרי של החברה ובו רשמה את הצלחותיה המרשימות ביותר — למעלה מ־90 התקנות בנקאיות ברחבי העולם. תחום זה נבחר, בין היתר, בשל הסטנדרטיזציה הבינלאומית בתחום התקשורת הבנקאית, המאפשרת פיתוח, ייצור ושיווק המוצרים מבלי שיהיה צורך להתאימם לסביבות משתנות מבחינת שפה, יישומים ומנטליות.

גישה מתמחה זו, יחד עם השקעה בארוזה בסטנדרטים בינלאומיים ופיתוח רשת שיווק בינלאומית, הפכו את מנוף מערכות לאחד מבתי התוכנה המובילים בעולם בתחום זה. על כך תעיד מגמת העלייה המתמדת בהיקף היצוא שלה, שגדל מ־393 אלף דולר ב־1985, ל־683 אלף דולר ב־1986 וליותר מ־1 מיליון דולר ב־1987.

ששון ג'ינס סובב עולם

מפעל ששון ג'ינס, הקיים במתכונתו הנוכחית מאז ראשית 1983, מתמחה בייצור בגדים אופנתיים ברמה גבוהה, בהם מערכות לבוש בסגנון ספורטיבי וספורט־אלגנט לנשים ולגברים. המפעל ממוקם באיזור התעשייה בבני־ברק.

ייצור ישראלי תחת השם "ששון" החל למעשה כבר ב־1980, על־ידי שותפות בין חברה אמריקנית לחברת "טילי ופילי" לייצור בגדי ילדים.

כיום נמנות עם לקוחות החברה רשתות ידועות כמו "מייסיס", "בלומינגדייל'ס" ו"סאקס פיפט אבניו" בארה"ב ו"הרטי", "קאופוף" ו"סי־אנד־אי" באירופה. כן מופיעים מוצרי החברה בקטלוגים האירופיים כמו "אוטו ורסנר", "נקרמן" "ווגוס" ועוד.

בפרק הזמן הקצר בו מייצאת החברה, היא הצליחה להכפיל את מכירותיה כמעט פי 10 — מ־200 אלף דולר בשנת 1985 ל־1.9 מיליון דולר ב־1987. התחזית ל־1988 — 2.5 מיליון דולר.

כיום מעסיקה ששון ג'ינס כ־40 עובדים, במחלקות עיצוב, תדמנות, גזירה, ביקורת טיב ועבודות גמר. כן קשורה החברה עם בעשרה קבלני משנה, מהם כ־100 עובדים מועסקים באופן בלעדי רק לששון ג'ינס.

בכוונת החברה להקים מתפרה שתעסיק כ־100 עובדים בדרום הארץ ותספק 80% מתפוקת המפעל. השאר יוסיף להתבסס על עבודה עם קבלני משנה. במקביל מוסיפה החברה לבסס את קשריה עם לקוחות בחו"ל ולפעול להשגת לקוחות חדשים.

עגם מפעלי מתכת, התחלה צנועה

מפעל "עגם", שהחל כמפעל משפחתי קטן שעסק בעיקר במתן שירותי מסגרות לפי הזמנה למפעלי תעשייה, הפך במהלך העשור האחרון לאחד המובילים בארץ בתחומו. המפעל, הממוקם בחיפה, מתמחה בשני סוגי מוצרים עיקריים — גרורים ונגררים ומחסנים אוטומטיים.

ההתחלה היתה צנועה. בשנת 1942 הקים אבי המשפחה, שמואל מאיר, יחד עם שותף, את מפעל "חיש" במפרץ חיפה, שעסק בעבודות מסגרות בניין, מסגרות מכונות ובניית מיכלים ומכונות לפי דרישות הלקוחות. עם פטירת האב, ב־1964, נכנסו שלושת בניו, גדעון, עמוס ואלדד, לשותפות במפעל. הניסיון שרכשו בשנות עבודתם בו,

יחד עם החינוך הטכנולוגי הגבוה שקיבלו, איפשרו להם ב־1973 לפרוש מהשותפות ולהקים, בבעלותם הבלעדית, את מפעל מתכת "עגם". ב־1975 הוקם, בבעלות המשפחה, מפעל "אחים מאיר" לחיתוך להבה ופלסמה, וחמש שנים לאחר מכן מפעל מ.פ. לשיפוץ ותיקון נגררים לרכב.

כיום מועסקים בשלושת המפעלים כ־200 עובדים. המערכת המנוהלת ע"י שלושת האחים, והדור השלישי, בנים, בנות וחתנים, משתלב בהצלחה ברמות המקצועיות הגבוהות.

עיקר הפעילות כיום מתמקד בשני סוגי מוצרים: גרורים ונגררים (סמיטריילרים ופולטריילרים). מחסנים אוטומטיים אלה הם מיתקני איחסון מבוקרי־מחשב, המאפשרים הגדלת השליטה, הן באיתור ושליפה של הפריט הדרוש והן בעידכון המלאי, תוך חיסכון בכוח אדם. מפעל "עגם" פיתח מיגוון רחב של מחסנים אוטומטיים, המופעלים בעשרות מפעלים, עסקים ובתי מסחר בארץ.

בשנת 1986 חתם המפעל על חוזה רב־שנתי והתקבלה ההזמנה הראשונה לשנת 1987, לשוק האמריקני, בסכום של 1.85 מיליון דולר. הצלחת המפעל בביצוע ההזמנה, תוך עמידה בלוח הזמנים ומציאת פתרונות לבעיות שונות שהתעוררו במהלך הייצור, הביאו להזמנה נוספת, בסכום כפול, ל־1988. התחזית לשנים הבאות צופה גידול נוסף, וכבר בשנת 1989 עומדת תחזית היצוא על היקף של 4.5 מיליון דולר.

שלושת המפעלים נמצאים בתהליך בלתי פוסק של צמיחה ופיתוח, הכולל הרחבת מגוון המוצרים, הגדלת היקף המכירות ואיתור לקוחות נוספים בשוקי העולם.

סיפן — יריעות פלסטיק מהנגב

מפעל "סיפן" של קיבוץ סער שבנגב המערבי, הנמנה עם משקי הקיבוץ הדתי, מתמחה בייצור יריעות פוליפרופילן מתוחות, המשמשות בעיקר לסוגים שונים של אריזה. המפעל, שהחל לפעול בסוף 1982 והורחב ב־1984 למתכונתו הנוכחית, הצליח להגיע לתוצרת המצטיינת בבהירותה, באיכותה ובחוזקה, גם בקנה־מידה עולמי. חומר הגלם מיובא כיום מאירופה, אך במפעל צופים כי בתוך מספר שנים יוחל בייצורו בארץ.

המוצרים העיקריים של המפעל הם: יריעות מתכווצות לאריזה (שרינק), המשמשות לאריזה של מוצרי מזון, קוסמטיקה, משחקי ילדים, דברי דפוס ועוד. בתהליך האריזה נחתמת היריעה כשהיא עוטפת את המוצר, ולאחר מכן עובר המוצר העטוף במנהרת־חום, הגורמת ליריעה להתכווץ עליו. היריעות משווקות כשהן חתוכות ומקופלות לגלילים קצרים. "סיפן" הוא אחד המפעלים הבודדים בעולם העוסקים בתחום זה, בשל הקושי להגיע לרמת אחידות קבועה, לעומת ייצור של יריעות פלסטיק אחרות. חלק הארי של היריעות אלו מופנה ליצוא לארה"ב, מערב־אירופה, דרום־אפריקה והמזרח הרחוק. כן מייצר המפעל בסיסים לסרטי הדבקה ויריעות ממותכות.

מהיקף מכירות לחו"ל של 691 אלף דולר

ב־1984 גדל היצוא ל־2.15 מיליון דולר ב־1987, ול־1.6 מיליון דולר במחצית הראשונה של 1988. במקביל עלו המכירות לשוק המקומי, מ־535 אלף דולר ב־1984 ל־1.35 מיליון דולר ב־1987.

המפעל מעסיק 35 עובדים, מרביתם בייצור. שני קווי הייצור הראשונים מופעלים בשלוש משמרות ביממה. נוסף על כך מופעל ציוד עזר, הכולל מערך לייצוב ועמידות בחום של חלק מהיריעות, ציוד לחיתוך לכל מידה רצויה ללקוח ושתי מכונות קיפול וגלילה.

הצלחת המפעל מדרבנת אותו להרחיב את היקף הייצור והמכירות והוא מצוי בתהליך מתמיד של מחקר ופיתוח לשיפור המוצרים הקיימים, הוספת מוצרים חדשים והגדלת התפוקה. בימים אלה עומד המפעל בפני תוכנית הרחבה בהשקעה של כ־4 מיליון דולר, הכוללת גידול בשטח, בציוד ובמבנים, במגמה להגדיל את כושר הייצור. רוב תוספת הייצור תופנה ליצוא, בעיקר לארה"ב. עיקר הגידול בהיקף הייצור והמכירות יהיה ביריעות ה"שרינק". לשם כך עומד המפעל לשפר את קו הייצור השני ולהוסיף קו ייצור שלישי, מדגם חדיש, וציוד נלווה שבאמצעותו יוכל להגביר את התפוקה בשיעור משמעותי ולהגיע למוצרים משופרים.

כשלון הריי־גנומיקס

מסתיימות עתה שמונה שנות שלטון של מימשל רייגן, שמונה שנים שבהן הובטח מהפך כלכלי בארה"ב. מועצת היועצים הכלכליים של הנשיא טוענת בדו"ח האחרון שלה, כי בתקופת רייגן הוכחה עליונותה של מדיניות המאמצת כלכלת שוק, והיא עומדת מאחורי ההבראה הכלכלית של ארה"ב. לטענתם, מדיניות המימשל מהווה תוכנית־על לצמיחה עולמית ומתכון הדורש יישום בכל מדינה ומדינה. התוצאות הכלכליות של המשק האמריקני בעידן רייגן שימשו השראה והצדקה למדיניות ימנית בארה"ב, וגם אצלנו לא חסרים אוהדים ומעריצים של התורה הכלכלית הנאו־שמרנית.

במשק האמריקני, התחדשות הצמיחה תלויה בנקודה שממנה מתחילים לספור. בשנים 1970־80 היה שיעור הגידול הממוצע בתל"ג 2.6% ואילו בתקופת רייגן, 1981־87, השיעור הממוצע היה זהה. אבל יועצי הנשיא אוהבים לספור משנת 1983, תחילת ההבראה ולאחר שנת שפל קשה בעקבות צעדים שננקטו בשנים 1981־82. כך מגיעים לשיעור צמיחה ממוצע של 3.8 אחוזים בשנים 1983־87.

דויאל ברוד

תופעה בולטת בשנים האחרונות, המוכיחה את צידקת דרכו של הנשיא, לטענת יועציו, היא התרחבות התעסוקה וצמצום האבטלה. בעוד שבמדינות השוק האירופי המשותף שוררת אבטלה כרונית דו־ספרתית, האבטלה בארה"ב ירדה ל־6% ומשמעות הדבר יצירת כ־12 מיליון משרות בין השנים 1983 ל־1987. אולם, 93 אחוז מהמישרות שנוספו בין 1981 ל־1986 היו במיגזר הציבורי ובשירותים אישיים, כגון שירותי בריאות ומסחר קמעונאי — אותם ענפים בעלי פריון נמוך שסיפקו את רוב המישרות גם בשנות שלטונו של קארטר.

המתנגדים הדמוקרטיים לרייגן, וגם מבקרים בתוך המחנה שלו, מצביעים על גידול בחוב הציבורי, על גרעון מסחרי כרוני ומאיים ועל תופעות לוואי שליליות נוספות במשק. אולם הם אינם מטילים ספק בהשפעת מדיניות רייגן על הבראת המשק, חידוש הצמיחה והתרחבות התעסוקה.

המיסים עלו, החיסכון ירד לשפל

רייגן הציע בתחילת שלטונו לקצץ במסים ובתשלומי ההעברה, לחסל את הגרעון בתקציב הממשלה, לעורר רווחים וחיסכון. מתוך נתוני החשבונות הלאומיים של ארה"ב אפשר ללמוד, כי לאחר שבע שנים של מימשל רייגן גדלו המסים כחלק מההכנסה האישית. המסים על רווחים עלו אף הם. הגרעון גדל פי שלושה. שיעור החיסכון הגיע לרמה הנמוכה ביותר מאז 1947. חלקם של תשלומי העברה בהכנסה האישית עלה. רמת הרווחים נמצאת בנסיגה הארוכה ביותר מאז שנות ה־30'.

נשאלת השאלה, מה אכן בוצע מהמדיניות המוצהרת של רייגן ומה היתה תרומתה להבראת המשק. שאלה חשובה לא פחות היא אילו שינויים התחוללו בחברה האמריקנית בשמונה השנים האחרונות כתוצאה ממדיניותו בפועל. שאלות אלו ואחרות הוצגו ע"י אמה רוטשילד ב"ניו־יורק ריביו אוף בוק".

קיצוץ במיסים היה אבן הפינה של מדיניות רייגן. בשנים 1981־87 ירדו שיעורי המיסוי, אולם מיסים כחלק מההכנסה הפרטית לא ירדו. התומכים במדיניות המימשל טוענים, כי לשיעורי המיסוי השפעה על החלטת הפרט להגדיל את מאמציו (לעבוד יותר). בנתונים אין תמיכה לגירסה זו. כוח העבודה, וכן שיעור ההשתתפות בכוח העבודה, גדלו בקצב איטי יותר בשנות רייגן לעומת התקופה 1970־80. יותר על כן, מאז 1981 ירד מספר שעות העבודה לשכיר. יכולים להיות הסברים רבים לתופעות אלו, אבל הנתונים מראים שאי־קיצוץ במיסים הביא לאי־גידול במאמץ. קשה, איפוא, להבין את הטענה כי מדיניות המיסוי של המימשל תרמה להבראה.

תשלומי העברה, שבין השנים 1977־80 היוו 13.8% מההכנסה הפרטית עלו ל־14.9% בשנים 1981־87. אולם היה שינוי בהרכב התשלומים, והם הוגדלו לקשישים ולעשירים והוקטנו לצעירים ולעניים. השינוי בהרכב תשלומי ההעברה היה חלק מתהליך כללי של חלוקה מחדש של ההכנסות בארה"ב, לכיוון של הגדלת הפער החברתי.

מדינת רווחה פרטית

במסגרת המדיניות של אימוץ מכשירי שוק כתחליף למנגנון ציבורי, קטן הסיוע לנזקקים ואילו מדינת רווחה פרטית למחצה לבעלי אמצעים תפחה והלכה. הוצאות המעביד לבריאות אינן נכללות בהכנסה החייבת במיסים. קרנות הפנסיה, רפואה ורווחה פרטיות מפעילות מגזר צומח של מוסדות בריאות ורווחה. הן ממלאות תפקידים של רשויות ציבוריות, נתמכות על־ידי קופת הציבור ונמצאות בפיקוח ציבורי. אלה הם המוסדות של מדינת הרווחה של השוק למסודרים. מי שאינם נכללים בהסדר פרטי — מובטלים ובעלי הכנסה נמוכה — מצבם החמיר בשנות שלטונו של רייגן.

כלכלנים שמים דגש רב על הגידול בתוצר הלאומי הגולמי, כאינדיקטור להתקדמות כלכלית, אבל אפילו יועציו של רייגן מודים: "התקדמות כלכלית לטווח הארוך נמדדת לא רק על־ידי תפוקה ופריון אלא גם במונחים של אמצעים וברירות המתירים לבני־אדם ליהנות מחיים מלאים, בריאים ומספקים". מידת החופש של בני אומה מרעב, מחלה, תת־תזונה ותמותה יכולה להיחשב, גם על־פי הגדרת יועצי הנשיא, כמדד להתקדמות כלכלית. ואומנם, כאשר חוקרים התקדמות של מדינות מתפתחות מסתכלים על שיעור תמותת התינוקות, רמת תזונה וכד', ומדדים מסוג זה הינם רלוואנטיים לשכבות החלשות בארה"ב, אשר תנאי החיים הכלכליים שלהן דומות לאלה של מדינה לא מפותחת.

אשר לעשרות מיליונים החיים בשולי החברה האמריקנית, הנתונים מצביעים על הרעת מצבם הכלכלי. שיעור תמותת התינוקות בארה"ב, שירד בין 1960 ל־1980, הפסיק לרדת בשנות ה־80' ואף נמצא במגמת עלייה באזורי עוני. ב־18 מדינות ההכנסה לנפש פחותה מזו שבארה"ב ושיעור תמותת התינוקות נמוך יותר. 12.3 מיליון ילדים חיים בעוני וחצי מיליון ילדים סובלים מתת־תזונה. במהלך שנות ה־80' ירד שיעור החיסון נגד מחלות ילדים וב־1985 40% בלבד מהילדים הלא־לבנים קיבלו חיסון מלא נגד מחלת הפוליו. בשנת 1985, ל־31.3 מיליון אנשים, כמחציתם ילדים וצעירים, לא היה ביטוח בריאות כלשהו, לעומת 23 מיליון ב־1982.

לא נראה שהבראת המשק בארה"ב נבעה מאימוץ כלכלת השוק. תוכניות רייגן לצמצום המיגזר הציבורי נדחו או שונו, כך שהן פגעו רק בעניים, בילדים וכאלה שטרם נולדו. הצלחת המשק האמריקני, וספק אם הצלחה זו תאריך ימים, נובעת ממדיניות הפוכה מזו עליה הכריז הנשיא בתחילת כהונתו. מדיניות פיסקאלית ומוניטארית מרחיבה, עם חוב ציבורי ובינלאומי גדל והולך, תרמו את שלהם להבראה, ואילו מדינת הרווחה הפרטית תרמה רבות להרחבת התעסוקה, (בדומה למשקים ויפן ושוודיה, למשל) שבהם מעודדים צמיחה ותעסוקה באמצעות התערבות ממשלתית. לא נראה, בכל מקרה, שהדגם האמריקני של שנות ה־80', זה שבהצהרות וזה שבפועל, ראוי להערצה וחיקוי.

כור
מכשולים בדרך להסדר

פרשת "כור" מספקת בימים האחרונים גם "משברי־זוטא". ראשי "כור" ממתינים בקוצר־רוח לסיוע דחוף כדי שיוכלו להמשיך לצוף מעל פני המים, האוצר מנהל טאקטיקת סיוע בזהירות, חברת העובדים שומרת באדיקות על נכסיה והדיון בפרטים מתנקז במספר של דבר למשרדי בנק הפועלים — הנושה הגדול ביותר של "כור".

חילוקי הדעות בין האוצר לחברת העובדים על אופן העברת הסיוע ל"כור" התגלו כבר ביום שישי, כאשר הושג הסכם עקרוני על העברת 20 מיליון דולר מהממשלה והבנקים ל"כור", כדי לסייע לקונצרן לעבור את השבועות הקרובים בשלום. לראשונה מאז פרץ המשבר ב"כור", פרסם משרד האוצר הודעה רשמית בתום השיחות ביום שישי. דובר האוצר אמר, כי המשרד והבנקים יעבירו ל"כור" 20 מיליון דולר תמורת "נכס ריאלי". כאשר התבקשו ראשי האוצר להבהיר את הסיכום, אמרו כי לא מדובר בהלוואה לחברת העובדים תמורת שיעבוד נכסיה, אלא במכירת מניותיה של חברת העובדים בנכסים אלה לממשלה ולבנקים. החברה, כי בדיונים מוקדמים שהיו בחברת העובדים, ביום חמישי שעבר, הוחלט שלא להסכים למכור מניות של חברת העובדים בחברות כשלהן במסגרת הסדר הסיוע ל"כור" וגם לאחר שהושג ההסכם, למחרת, היו ראשי חברת העובדים משוכנעים כי לא יידרשו למכור נכסים, אלא לשעבד אותם.

אולם מול עמדתם של ראשי חברת העובדים לא עמד רק האוצר, אלא גם הבנקים הגדולים. אלה היו שותפים לעמדת האוצר, כי הדרך הנוחה יותר לבצע את ההסדר היא באמצעות העברת המניות של חברת העובדים לממשלה ולבנקים. בשלב זה כבר דובר במניות חברת "יכין־חקל", שבה מחזיקה חברת העובדים 50 אחוז מהבעלות, בשותפות עם הסוכנות היהודית. חילוקי הדעות הוצגו תחילה כבעיות משפטיות, אבל בתחילת השבוע התברר כי מדובר בחילוקי דעות עקרוניים סביב השאלה האם חברת העובדים תעביר את מניותיה לממשלה ולבנקים, מתוך ידיעה שהיא עלולה לאבד אותם. ראשי האוצר אמרו, כי אין להם עניין להחזיק במניות של תאגידי חברת העובדים, אך לאחר ביצוע העיסקה אין כל מניעה שהאוצר ימכור את חלקו לגורמים פרטיים, ולאו דווקא בחזרה לחברת העובדים.

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו, שנדרש להבהיר את הבעיה בדיון שהיה ביום ראשון בוועדה המרכזית של ההסתדרות, אמר כי חברת העובדים לא מכרה ולא מוכרת נכסים ומכאן שלא נעשה כל ויתור על הבעלות של "יכין־חקל". שעות ספורות לאחר שרוזוליו השמיע את דברי הרגעה, התברר, בדיון שנערך במשרדי בנק הפועלים, כי יש לבצע את המהלך באמצעות מכירת המניות לממשלה ולבנקים.

העברת הסיוע ל"כור" באמצעות הלוואה ממשלתית ובנקאית יוצרת קושי נוסף. הלוואה כזאת מצריכה אישור מיוחד של בנק ישראל לבנק הפועלים, שאינו יכול להעמיד ל"כור" אשראי נוסף בגלל מגבלת "לווה בודד". בחברת העובדים אומרים, כי לא תהיה כל בעיה לקבל אישור מיוחד מבנק ישראל, כיוון שבנק ישראל היה שותף לדיונים על הסיוע ל"כור" ומודע לבעיה.

כאשר יעברו כל הגורמים בפרשה את משוכת 20 מיליון הדולר, מצפים להם דיונים מורכבים יותר על הסדר סיוע ל"כור" לטווח ארוך יותר. מדובר, בין השאר, באפשרות ש"כור" ייאלץ לפרוע את כל חובותיו קצרי הטווח לבנקים הזרים, בסכום כולל של כ־140 מיליון דולר, וגם במהלך כזה תיאלץ חברת העובדים למכור או לשעבד נכסים שבידיה. במקביל, מכינים בהנהלת "כור" תוכנית הבראה מקפת, שתוצג ככל הנראה בתחילת נובמבר. ב"כור" אומרים, כי אין מדובר בצעדים חדשים אלא בעיבוד התוכניות הקיימות לספר עבה שיהווה בסיס לכל צעדי ההבראה של הקונצרן, כולל לוח זמנים מפורט ומחייב. בעזרת ספר ההבראה מתכוונים ראשי "כור" לנהל את מלחמתם בתביעת בנקרס טראסט ולנסות להשיג המצן כספי לטווח ארוך יותר, שיאפשר להפוך את המשאלות בספר ההבראה למספרים חיוביים יותר במאזן.

העורך הכלכלי: צבי טימור

אודי נחשון

סקר בנק ישראל
החריפה מגמת הירידה בתעשייה

ברביע השלישי של 88 החריפה הירידה במכירות של חברות התעשייה בשוק המקומי, תוך הפסקת הגידול ביצוא וירידת ההזמנות ליצוא, שהיו במגמת עלייה בשנה האחרונה — כך עולה מסקר חברות שנערך בבנק ישראל.

עוד מסתבר מתוצאות הסקר, כי חברות תעשייתיות אינן צופות ירידה נוספת בפעילות ברביע האחרון של השנה, אולם מרביתן דיווחו כי המצב השוטף בענף שלהן הורע. גם בענף הבנייה והמלונאות נמשכה הירידה בפעילות, אך לעומת זאת נבלמה הירידה בהיקף המכירות במרבית החברות בענף המסחר. בתחום התעסוקה נמצא, כי בחברות התעשייתיות נרשמה עלייה משמעותית במספר העובדים שפוטרו ומספרם עולה בהרבה על מספר העובדים שנקלטו. למרות הירידה בפעילות, המשיך האשראי להתרחב בכל הענפים, אולם כלכלני בנק ישראל מציינים כי נראה שהגידול באשראי התמתן לעומת הרביע הקודם.

בסקר של בנק ישראל, שנערך על־ידי יעקב פישר, כלולות 193 חברות מענפי התעשייה, המסחר, הבנייה, התחבורה והמלונאות. במרבית החברות שבענף התעשייה נרשמה ירידה במלאי חומרי הגלם ובמלאי המוצרים המוגמרים. החולשה אופיינה בעיקר בשוק המקומי. במכירות ליצוא הסתמנה ברביע השלישי התייצבות: בענפי המזון, הכימיקלים והיהלומים חלה ירידה ביצוא. מחברי הסקר מציינים, כי הירידה הנמשכת בפעילות מאז תחילת השנה הביאה חברות רבות להתאמת רמת המלאי לרמת פעילות נמוכה יותר.

בענף המסחר נבלמה ירידת המכירות של מרבית החברות. במקביל חל שיפור בהערכות החברות לגבי מצב העסקים השוטף. במרבית החברות בענף חל גידול באשראי הבנקאי, תוך האטה בגידול האשראי הלא־בנקאי.

האטה נוספת נרשמה גם בענף הבנייה, ומרבית החברות דיווחו על ירידה צפויה במספר המועסקים בענף. בענף המלונאות מאשר הסקר את דיווחי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מהימים האחרונים — ירידה בתפוסה של תיירות נכנסת בבתי המלון וגידול ניכר בתפוסה על־ידי תיירות פנים. מרבית החברות בענף צופות ירידה בהיקף הפעילות ברביע האחרון של 88, מעבר לירידה העונתית בתקופה זו של השנה.

מחר תפרסם התאחדות התעשיינים את סקר הציפיות הרבעוני, שגם הוא יצביע ככל הנראה על נתוני האטה דומים.

אודי נחשון

מבזקים כלכליים

היצוא ללבנון

■ סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז נפגש השבוע בנהריה עם קבוצת סוחרים ובעלי עסקים מלבנון, שביקשו את התערבותו בהגדלת מכסות היצוא של תוצרת חקלאית ללבנון. לדברי הסוחרים הלבנונים, ניתן להגדיל יצוא זה פי שלושה, אם יתאפשר להם לפעול ישירות אצל סוחרים ומגדלים ישראלים ולא באמצעות אגרקסקו, שלדבריהם מפעילה נהלים מסורבלים ומונעת מהם הרחבת היצוא.

"פיס 88"

■ תערוכת "פיס 88", התערוכה השנתית הגדולה ביותר למיכון וציוד משרדי, תתקיים ב־21־24 בנובמבר, בהשתתפות כ־100 מציגים מיותר מ־500 חברות מהארץ ומחו"ל, שיציגו ציוד בשווי של כ־60 מיליון דולר.

השקיעו בחמי טבריה

■ 12 מיליון דולר הושקעו בחמש השנים האחרונות בהרחבת מכלול התיירות חמי טבריה, בו מבקרים 500 אלף איש בשנה. ההשקעות בוצעו על־ידי חברת אפריקה־ישראל להשקעות, מקבוצת בנק לאומי לישראל, וחברת האחוזות של האיגודים המקצועיים הגרמניים, השותפים בבעלות שווה על האתר.

מחמם חדיש

■ 50 אלף דולר הושקעו בשנה האחרונה בפיתוח מחמם מים ביתי חדיש ומודרני בשם "ברומית", שפותח במפעל כרומגן בקיבוץ שער העמקים, המתמחה בייצור מערכות מים לחימום ביתי. בפיתוח השתתפו שני מהנדסי המפעל ושבעה הנדסאים. המחמם החדש מאפשר לקבל מים חמים למקלחת בטמפרטורה נעימה תוך כחצי שעה.

גילוי אש אלקטרוני

■ אגף אלקטרוניקה ומשוכלל הוקם באחרונה במפעל להבות חרושת של קיבוץ להבות הבשן בגליל העליון, לאור הצורך הדחוף בשילוב מערכות אלקטרוניות מתוחכמות במיתקנים לגילוי אש ולכיבוי שריפות. בהקמת האגף השקיע המפעל כ־100 אלף דולר ומנהל אותו אורי סלע, מהנדס אלקטרוניקה שעבד בעבר ברשות לאומית לפיתוח אמצעי לחימה.

פילפל
מאחורי הקלעים של העיסקה הסעודית

שלמה פרנקל

בתחילת חודש מאי השנה פרסם "ניו־יורק טיימס" דו"ח סודי שהגיש הפנטגון לאישור הקונגרס האמריקני, ובו פירוט מכירות הנשק הצפויות השנה. התחזית דיברה על מכירות בי 15 מיליארד דולר. למותר לציין כי הקליינטית מספר 1 של ארה"ב היא, כרגיל, ישראל. אנחנו חייבים אמורים לרכוש השנה מהאמריקנים נשק בשווי 3.6 מיליארד דולר. הקליינט מספר 2 היתה השנה דרום־קוריאה, בגלל החששות מפני פלישה מצפון בתקופת האולימפיאדה, עם 3.3 מיליארד דולר. במקום השלישי עמדה מצרים, אשר "למען השלום" צריך הפנטגון לדאוג לאיזון בינה לבין ישראל. לכן אמורה היתה מצרים לרכוש השנה נשק ב־2.7 מיליארד דולר.

סעודיה הוזכרה בדו"ח זה רק כבדרך אגב. בדו"ח המודר דובר בעיקר על מערכות תקשורת שיקשרו בין מטוסי הביון מסוג איוואקס לבין אניות הקרב האמריקניות ששייטו במפרץ הפרסי. המלחמה שם, כזכור, עדיין היתה בעיצומה.

אבל בינתיים הסתיימה המלחמה הזאת במפרץ, ואם לא די בכך, הנה מתחילות כבר המעצמות לבצע את ההסכם לפירוק הטילים, ושני המועמדים לנשיאות בארה"ב מדברים על קיצוצים בתקציב ההגנה האמריקני.

במצב הלא־נעים זה, באים הסעודים הנדיבים לעזרת האמריקנים. כנראה שאין להם מה לעשות בהכנסות הנפט, כי קשה להבין מדוע דווקא עכשיו, כשהסתיימה מלחמת המפרץ, הם זקוקים לנשק בשווי כמה מיליארדי דולרים, שכלל לא הובאו בחשבון בדו"ח הפנטגון מחודש מאי השנה.

ברור שהדאגה המיידית של ארה"ב במקרה זה הם ישראל והלובי היהודי. שרק לא יעזו לטרפד את העיסקה. אז פרנק קרלוצ'י נשא לפני ימים אחדים נאום אוהד תקיף בעניין הזה, ואילו בני משפחת המלוכה הסעודית, מצידם, נפגשו עם כמה ממנהיגי הקהילה היהודית בארה"ב, כדי להבטיח את רצונם הטוב.

ומה עושים כדי להבטיח את רצונה הטוב של ישראל? נראה שבעניין זה לא צריך לדאוג יותר מדי. כדי להבין זאת די להעיף מבט בכמה מפרטי הציוד שהסעודים רוכשים. כך, למשל, מדובר שם ברכישת 1,000 טנקים חדישים, מסוג מ־1, את הטנקים האלה מייצרת החברה האמריקנית ג'נרל דיינמיקס (המייצרת גם את מטוסי האף־16 שישראל קונה במקום הלביא המת). לחברה האמריקנית הזאת יש שותפה חדשה ולא קטנה כל־כך — חברת תדיראן הישראלית. מתברר, שכדי לזכות במכרז של מיליארדים לאספקת ציוד קשר לצבא ארה"ב היה על תדיראן לייסד את השותפות עם ג'נרל דיינמיקס. אז מה, ישראל תפריע לעיסקת־ענק של חברה השותפה לחברה ישראלית? קשה להניח.

וזה עוד לא הכל. פריט אחר, חשוב מאוד בעיסקה, הוא המערכת האנטי־אווירית שמבקשים הסעודים לרכוש, המבוססת על טילים מדגם "פטריוט". וראה זה פלא: בדיוק ביום שבו מתפרסמת רשימת הצרכים הרוכשים של צבא הוד מלכותו הסעודי, (ובתוכה ה"פטריוט"), מתפרסמת גם הידיעה שקונצרן "אורדן" הישראלי, הנמצא בשליטת קונצרן "כלל", הוא זה שמתחיל לספק בימים אלה לצבא ארה"ב מאות סמי־טריילרים לצרכי הניוד של מערכת ה"פטריוט". כלומר, גם כאן הסעודים מסודרים מהכחיקה הישראלית.

וחוץ מזה, הרי ברור שאספקת נשק בהיקף כזה לצבא הסעודי, תחשב לאחר מבצעות העימות, תחייב הערכה מחדש של צרכי צה"ל, לאו אולי יתברר לפתע שצריך יותר מטוסים, טנקים וכו' ממה שחשבנו קודם - וכבר יהיו מי שירוויחו מזה. לא לדאוג.

מה חדש

י. 2 יוצאים לחופשה

עופר ניר

עכשיו, לאחר שהאלבום החדש „שקשק והמהם" כבר בחנויות והסרט הנושא אותו שם בדרך למסכי הקולנוע בעולם (אצלנו, מן החודש הבא) מתכוננים חברי „יו. 2" לקחת מנוחה ארוכה, שמגיעה להם, בלי שום ספק. אבל לפני החופש הגדול, ייתכן שיתגשמו תקוותיהם של מעריצי הלהקה בלונדון והיא, אכן, תופיע שם בסוף השנה. כרגע, אין אישור.

בשנתיים האחרונות הופיעה הלהקה למעלה מ־100 הופעות בפני למעלה משלושה מיליון צופים. עכשיו, מתכונן בונו, הסולן, לכתוב ספר שירים ולהשלים שני מחזות ומר שהוא משתעשע בכתיבתם זה זמן רב. נרמז גם שהוא מתעניין ברצינות בתפקיד קולנועי כלשהו. התפקיד המיועד עליו, תאמינו או לא, הוא של... טרוריסט. חוץ מזה הוא מתכוון להקדיש זמן ותרומה פיננסית למאבק על איכות הסביבה. כנראה הוא תומך נלהב בארגון „גרינפיס".

גם לארי מולן, המתופף, עומד לכתוב ספר על פציעות ותאונות שאירעו לכוכבי רוק ידועים, תוך כדי הופעה. אדם קליטון, הבאסיסט, לא מתכוון לעשות שום דבר מיוחד, חוץ מלעבור לבית חדש, מרווח, מחוץ לדאבלין. דייב אוואנס, „הקצה", גיטריסט הלהקה, מתכוון להיכנס לעסקים ולהשקיע כסף ברשת חנויות „עשה זאת בעצמך", שתתפרש ברחבי אירלנד ואולי תתפשט, אם תצליח, גם לאנגליה.

מדובר, כרגע, על חופשה ארוכה שתימשך חודשים אחדים, אולי אפילו שנה, אבל חברי הלהקה כבר הודיעו כי ישובו לאולפן בשנה הבאה. „אנחנו זקוקים למנוחה," הודיע בונו חד־משמעית. „התייבש לנו המוח, ואנחנו כמעט ממוטטים בגלל המתח והלחץ שהיינו נתונים בהם, בחודשים האחרונים."

יו. 2 – הופעה בלונדון

ספרינגסטין קורא לסרב

שלטונות דרום־אפריקה וראי לא אהבו את הצהרתו המתגרה של ברוס ספרינגסטין, תוך כדי הופעה שלו ושל חבריו, בהאררה, בירת זימבאבווה, במסגרת מסע ההופעות של „אמנסטי". ספרינגסטין קרא לצעירים לבנים בדרום־אפריקה, שיסרבו להתגייס לצבא, תוך כדי הפרת חוק שירות חובה הנהוג שם. בהופעה, שהתקיימה סמוך לגבול עם דרא"פ, נכחו למעלה מ־70 אלף צופים, רובם לבנים...

להיטים חדשים בדרך: להקת הפאנקי „קמאו", בתקליטון ראשון זה שנתיים ושמו „את מחייבת אותי לעבור": שיתוף פעולה יוצא־דופן בין טום ג'ונס לבין להקת „אמנות הרעש", בגירסה חדשה ללהיט של פרינס, הנקרא „נשיקה". עוד שיתוף פעולה מעניין, בין זמר הנשמה הוותיק, אל גרין, לבין זמרת היוריתמיקס, אנני לנוקס. השיר, ביצוע מחודש ללהיט משנות ה־60, „שים מעט אהבה בליבך" והוא לקוח מפסקול סרט חדש: גם לאל סטיוארט יש תקליטון חדש ושמו „מלך פורטוגל": הזמרת יאז, שעשתה שבועות אחדים בראש המצעד הבריטי בלהיטה הקודם „הדרך היחידה למעלה", הוציאה זה עתה תקליטון חדש ושמו „עמוד על זכויות האהבה שלך". אגב, אם לא יחול מהפך מדהים בחודשים הקרובים, יוכתר „הדרך היחידה למעלה" כתקליטון המצליח ביותר לשנת 1988, במצעד הבריטי...

מספרים מדברים

דייר סטרייטס: ספר השיאים

עופר ניר

חיכינו, המון זמן חיכינו, למעלה משלוש שנים, למען הדיוק. למעלה משלוש שנים עברו מאז יצא כאן התקליט „אחים לנשק", למעלה משלוש שנים עברו מאז ראינו כאן, בהופעה שפתחה את פארק הירקון, את „דייר סטרייטס". חיכינו, חיכינו וסוף סוף, יש תקליט חדש. כלומר, חדש ישן. כלומר אוסף להיטים. יותר טוב מכלום.

„כסף לחינם" יצא כאן לפני ימים אחדים, במקביל לשאר העולם. למה דווקא עכשיו? אולי כדי לחגוג עשר שנים לאלבום הראשון של הלהקה, שראה אור ביולי 1978. אולי משום ש... הגיע הזמן. באמת שהגיע הזמן לשמוע משהו חדש מן הלהקה, למעריצים נמאס מתקליטי־הסולו של חבריה. אז נכון שמארק קנופלר הוציא, מאז „אחים לנשק", את תקליט פסקול הסרט „הנסיכה הכלה" וגם איילי הקליט את „זכוכית". אבל עם כל הכבוד, זה לא „דייר סטרייטס".

המהדורה הראשונה של האלבום החדש, יוצאת בארץ בכמות מוגבלת, בתוצרת חו"ל, במחיר של תקליט תוצרת הארץ. בשלב הבא, יודפסו התקליטים בארץ. בגירסת הקומפקט־דיסק מופיע קטע נוסף, „סמטת פורטובלו", שהוקלט בהופעה. „טוויסט ליד הבריכה" מופיע כאן, לראשונה על גבי אריך נגן של הלהקה, ב„מיקס" חדש. כידוע, הוציאה „דייר סטרייטס" את הקטע הזה, על גבי תקליטון בלבד, בארץ, יצא השיר על תקליט אוסף להיטים (מיקס). וזה נחשב להיתר יוצא דופן מצד הלהקה, שלא הרשתה לכלול את השיר שלה בשום אוסף להיטים אחר בעולם, אבל בגלל מצבה המיוחד של ישראל, כשוק של אלבומים בלבד, ללא תקליטונים, הושג ההיתר המיוחד.

„דייר סטרייטס" קיימת כבר 11 שנה. את התקליטון הראשון שלה „סולטני הסווינג", הוציאה בחודש מארס, 1978, אבל נאלצה להמתין כמעט שנה שלמה עד ששיר זה הפך ללהיט. מאז, היא רצה קדימה, בהתמדה וללא מעצורים. לזכותה שישה תקליטים קודמים: — „דייר סטרייטס" (1978), מקום 5 במצעד המכירות, „קומוניקה" (1979), כנ"ל, „עושים סרטים" (1981), מקום רביעי, „אהבה חזקה מזהב" (1982), מקום ראשון, „אלכימיה, בהופעה" (1984), מקום שלישי) „אחים לנשק" (1985), מקום ראשון). רק „אלכימיה" ו„קומיוניקה" לא הצליחו להגיע לתקליט פלטינה־כפולה (המוענק, באנגליה, על מכירת למעלה מ־600 אלף עותקים). מבין 13 התקליטונים שהוציאו, הצליחו במיוחד „סולטני הסווינג" (מקום 8 במצעד האנגלי, הרביעי בארצות הברית), „רומיאו ויוליה" (מקום שמיני באנגליה), „חקירות פרטיות" (2), „טוויסט ליד הבריכה" (14), „כסף לחינם" (4) ו„WALK OF LIFE".

אלבומה המצליח ביותר, כאמור, היה „אחים לנשק". זהו האלבום המצליח ביותר בבריטניה, מאז ומעולם, בזכות שלושה מיליון עותקים שנמכרו שם. מתוך 15 מיליון עותקים שנמכרו בסך־הכל. הוא שהה עשרה שבועות בראש המצעד הבריטי, שיא שטרם נשבר, והוא עדיין מדורג בין מאה הראשונים במצעד המכירות באנגליה, מאז כניסתו, במאי 1985.

„דייר סטרייטס" עשתה היסטוריה כאשר היתה הלהקה הראשונה שהוציאה תקליטון בקומפקט־דיסק, שיר הנושא מתוך האלבום „אחים לנשק". רק 400 עותקים הודפסו והם נמכרים כיום לאספנים, ב־200 ליש"ט לתקליטון. אגב, קומפקט־דיסק לפי הערכה, כ־90 אחוזים מכלל בעלי מכשירי הקומפקט מחזיקים ברשותם עותק של „אחים לנשק", כאשר באחד מתוך ארבעה בתי־אב בבריטניה, יש לפחות תקליט אחד, או קלטת, או דיסק, של הלהקה.

לא רק בבריטניה אוהבים את הלהקה. באוסטרליה, למשל, שהה „אחים לנשק" למעלה מ־30 שבועות בראש מצעד המכירות. הלהקה הופיעה 21 הופעות רצופות בעיר סידני. אגב, מסע ההופעות שלהם החל במאי 1985 בישראל, ונמשך עד שנת 1986, תוך כדי כך ניגנו 110 קונצרטים (שיא), ב־25 מדינות, בפני למעלה משני מיליון איש. בקיץ 1985 הופיעו 13 הופעות רצופות בוומבלי ארינה בלונדון, וגם זה שיא שטרם נשבר.

דייר סטרייטס, 15 מיליון עותקים של „אחים לנשק"

תקליטים

רב־כלי

יוסי ונונו

„נייט ארק" „רגעים אינטימיים". את „נייט ארק" אפשר להשוות ל„ברירה הטבעית" שלנו. גם להם יש מנהיג להקה דומיננטי, ארא דינקג'יאן, אמריקני ממוצא ארמני שעוסק בשילוב מוסיקאלי של מזרח ומערב. הרכבו משלב בין כלים אותנטיים מזרחיים לכלים מערביים, ובין סגנונות מזרחיים למערביים. דינקג'יאן מנגן על עוד, הכלי הראשי, ועל כלים נוספים, הרשימה כוללת: קנון, „כבל" — חליל רועים, „קומבוס" מעין בנג'ו מזרחי, „בנדור" תוף מרוקאי, „טומבאק" כלי פרסי בנוסף על צ'לו, פסנתר, כלי הקשה, סינתסייזרים וגיטרות. דינקג'יאן הולך אל הסינתיזה האמיתית, לא קשוט מזרחי אלא ניסיון כן ליצור שילוב בין רוח המזרח למערב.

לעתים יש תחושה של גודש, שילוב קצת שכלתני, אבל ברוב המקרים מרוכז בתוצאה נעימה לאוזן, מעניינת, שיוצרת מכל כליל הסגנונות והכלים סגנון חדש מזרח־מערבי. שם נוסף מקומי שעולה בהקשר של „נייט ארק" הוא „אנסמבל מזרח מערב", ההבדל — „נייט ארק" קצת פחות ניסיוניים, יותר מוסחרים, קליטים יותר לאוזן האמריקנית שלא כליך מעוניינת להתאמץ. יחד עם דינקג'יאן מנגנים שלושה מוסיקאים מצוינים, כולם נגנים מעולים וזה גם העניין הבולט בתקליט, איכות הנגינה. קטעים יפים „פיל תינוק", „נוקטורנו" — יצירה עם הלך רוח קלאסי, וכן יש עיבודים ל„יש לך חבר" (קרול קינג) ו„מעבר לקשת בענן".

בסה"כ הרכב מעניין שנדמה לי שיכול למצוא אוזניים קשובות גם אצלנו, שווה לנסות.

בּא לגדול איתנו

יוסי ונונו

U2 "RUTTLE AND HUM" בהופעה, תקליט כפול, הד ארצי.

אני לא משוגע על U2, יש הרבה שכן, התקליט הזה נתפר בשבילם. קשה שלא להעריך את הלהקה המצליחה הזו, אבל, לטעמי, לא צריך להגזים. היום הם עושים את מה שמצפה מהם הקהל האמריקני (מה לעשות הכסף הגדול נמצא באמריקה) ריק שטנצי עם פה ושם הברקות, לא מזכיר את ההתחלה שלהם כשהם עוד ניסו לחדש ולהפתיע, חבל! אבל זה מה שקורה כשמתחילים לגדול.

מילת המפתח רכוך, יש הכל בתקליט הזה, כמו בתקליטים אחרים של U2, פוליטיקה־מתאהבת־אהבה וכו', אלא שהכל מוגש לעוס, שיהיה נוח לעיכולץ. אחד הדברים שמרגיזים אותי במוסיקה של U2 הוא שהיא נעלמת אחרי שגמרת לשמוע, אתה לא לוקח איתך שום דבר לשום מקום.

יש בתקליט גירסה ל„הלטר סקלטר" של הביטלס, קשה להגיד שיש ל־U2 משהו חדש להוסיף לביצוע המקורי, יש שיר („HAWKMOON") שנכתב בשיתוף פעולה עם בוב דילן וגם נשמע כמוהו, יש קטע לא רע עם הנשפנים „הממפיס הורנס" — יעני U2 וויקתם לבלוז. יש גם תזמורת כלי מיתר בשביל הצד הקלאסי ויש גם בלדה מפתיעה של הגיטריסט. („VAN PIEMEM'S LAND"), בסה"כ שילוב נכון בין ישן־לחדש, בין רוק לסגנונות שונים, בין צליל ואינסטרומנטים לרוק מורכב יותר, בין הקול של בונו לגיטרה של „הקצה" ובעיקר בין היכולת המופלאה שלהם לכתוב מוסיקה שאפשר לבנות אותה איכותית, ובואתו זמן להרוויח עליה כסף. מומלץ להקשיב להם הרבה בהתחלה, אחר־כך זה כין כה וכה נמאס.

בכל הקצב

עופר ניר

„הכה בקצב" — אמנים שונים (פונוקול).

לתפוס את הזנב של החופש הגדול עם תקליט האוסף הזה, שנערך למטרה אחת: מסיבות, קצב, הרבה קצב, נרצף, בעריכה טובה וזורמת של אורן קריסטל.

12 קטעים, מספר להיטים, כוכבים אחדים, סתם מבצעים וסתם קטעים. גלן מדיירוס בן ה־18 שר את להיט הענק שלו „מאומה לא ישנה את אהבתי כלפיך". קיילי מינוג, סופרסטאר עולמי מאוסטרליה, שרה להיט יבו וטוב „לוקומושן". ישן וטוב נוסף הוא הלהיט „הטוויסט", כאן בביצוע צ'אבי צ'קר (ששר אותו לפני שנים) ולהקת „הנערים השמנים". גם „הקומונארדס" כאן וגם אלטון ג'ון וגם הלוליטה הצרפתיה, ונסה פאראדי. תקליט לרגליים קלות.

מופע

ערב משותף

יוסי ונונו

מיקי שביב (טנגו) הקים את "אחוות כחולי העין" מתוך אהבה פרטית למוסיקה שחורה, מעין הומאז' למוסיקה האמריקנית של שנות ה־50, 60, 70.

שביב, מוסיקאי מוכשר שלא זוכה לכבוד ולהערכה שמגיעים לו, בעיקר מצד הקהל, יוצר מוסיקה ששווה האזנה. הלהקה שלו, יחד עם: רע מוכיח — תופים, אייל קליין — אורגן, יוראי אורון — באס, היא אחד הדברים היותר מעניינים שמסתובבים כרגע במועדוני תל־אביב.

ביום רביעי, 26.10 יופיעו חברי "אחוות כחולי העין" במועדון מטרו בערב משותף עם להקת "דן והתרנים". להקתו של דן תורן (יובל שפריר — תופים, אורי בינשטוק — גיטרה, דסי רוזנקרנץ — באס) מבצעת קטעים מתוך אלבומו של תורן "לוחמה בשטח בנוי", הוכח שנשמע בהופעה היה הרבה יותר טוב משהוא נשמע בתקליט.

שתי הלהקות ייתנו הופעות נפרדות ואולי גם יבצעו כמה קטעים משותפים.

המופע מתחיל בחצות (כולל האיחורים הרגילים).

ביקורת מופע

היו ימים

יוסי ונונו

המופע של ה"קליק" ("זמן אמיתי. 19.10) חשף בפעם המי יודע כמה, את הבעייתיות שבאיחודים חד־פעמיים מהסוג הזה. פעם כשה"קליק היו צעירים, פרועים ושובבים לא היה מספיק קהל, היום כשיש יותר קהל העסק מתפקד על תקן של נוסטלגיה. שחזור, ואפילו המוצלח ביותר, נשאר ניסיון להחיות היום את מה שמת אתמול.

נכון, יש כיף מסוים בלהקשיב מחדש ל"לא צריך שתדליקו לי נר" או "איגר", אבל הכיף הזה נגמר מהר מאוד, הוא מתמוסס אחרי השיר הרביעי. לעלעל באלבום תמונות, זה נחמד, זה מזכיר ימים אחרים, אבל זה לא מרגש. לטעמי, הניסיון התל־אביבי להחיות היום את מה שהיה נהוג לבנות "מוסיקת שוליים" הוא קצת פתטי. היו ימים (ולא בטוח שהם היו יפים כל־כך) אך הם לא ישובו יותר, נקודה.

המופע עצמו היה בסדר. אלי אברמוב בגיטרה החשמלית ניגן צליל עמוס, פאנקי, לא תמיד עם הנמקות. אוכי פפר על הבאס לא היה ברור לי, גם באשמתה של מערכת ההגברה שזקוקה לכיוון מחדש. ז'אן ז'אק גולדברג דפק בתופים והיה כהרגלו בסדר. דני רותן הסולן יודע לזוז ולהופיע, אך השירה שלו לא תמיד היתה מובנת והיא נבלעה לעתים בתוך הגיטרה, שוב אשמתה של מערכת ההגברה. חלק מהשירים ("עולם צפוף" לדוגמה) עדיין מחזיקים מעמד, שירים אחרים ("אינקובטור") הם לא יותר מאשר קוריוז. אם ה"קליק" היו מתחילים היום, הייתי כותב שהם בדרך הנכונה.

המופע עצמו תועד בווידיאו כך שיש סיכוי שישאר לנו גם זיכרון ויזואלי וכנראה גם קלטת בהופעה חיה. להתראות באיחור הבא.

חיה יוסף מדווחת מתצוגות אופנה

מה לובשים החורף?

אין אסון, ואולי אפילו לא ירגישו בכך, אם תלבשו בחורף 89 אותם בגדים שלבשתם בחורף '87 ו־'88. יש בגדים שאין להם „זמן", כלומר, אפילו אחרי שנים רבות ומהפיכות של ממש באופנה עדיין נחשבים ללבוש בסיסי, כמו חצאיות, חולצות, בלייזר ומעיל. כיוון שהאופנה של היום לא חד־משמעית אלא מאוד גמישה, במיוחד בכל מה שקשור באורך הבגד, אפשר „לשחק" עם המלתחה ולהרכיב מבגדים ישנים מלתחה עכשווית.

ומה בכל זאת שונה השנה? הביגוד צמוד יותר. שמלות בסיגנון הפרינסס, כלומר: גיזרה ישרה ללא חלוקה במותן. גיזרת שפופרת ומבליטה את צורת גוף האישה. השרוולים מכנסים. לבגדים חגיגיים השרוול מנופח בחלקו העליון וצמוד החל מן המרפק. ליד פרק היד כפתורים. צווארונים גדולים, אפילו בצורת שכמיה. אופנת הצווארון הכייבי במיוחד צווארון תחרה (קנפל) מאוד מתניף לצוואר, מתקבל יפה על שמלה פרחונית או סוודר רחב. שמלות מעיל מקובלות מאוד, ובדרך כלל בעלות כיפתור כפול של ארבעה או שישה כפתורים. יש גם חליפות מכנסיים או חצאית. החצאית ישרה, באורך שאנל, ומקטורן קצר. למיני הולכים במקטורן ארוך. המקטורנים בכל האורכים, אך האופנה האחרונה היא המקטורן הקצר המזכיר את הבולרו הספרדי. גם הסוודרים קצרים יותר, אפילו לא עוברים את המותן.

המעילים השנה יותר קונבנציונליים: גיזרת Palleto, גיזרה ישרה ללא חגורה, שרוול מוכנס, צווארון גברי. שורה כפולה של כפתורים, כיסים חיצוניים גדולים. אופנתיים גם מעילי גשם בסיגנון הטרנשקוט — — — בעלי שכמיה המכסה את השכמות, חגורה, כיסים גדולים, צווארון גברי. בצבעי בז' או כחול כהה הם עשויים לשמש גם כבגד־ערב.

שמלות הערב עשו אחורה־פנה. שוב ארוכות, צמודות לגוף, שסע ארוך מלפנים. הצבעים: הרבה שחור־לבן, פפיטה, משבצות בניגוד שחור צבע אחיד ללא שילובים מיותרים. את הגיוון נותן הצעיף: צבעוני גדול ומותאם לצבע הבגד. מקטורן פפיטה וחצאית שחורה צרה, גם הם מתאימים לערב, כמו חצאיות פליסה באורך 7/8, חולצות מבריקות, פייטים, טפט, ברוקט ומכנסיים רחבים וארוכים ממש.

חיה יוסף

בלייזרים בכל האורכים

חולצה לבנה היא הלהיט (ניבה)

לא צריך לכתוב על טיב המוצרים ושלימות הגימור. פריטי הלבוש האופנתיים של חברת „ניבה" לא זקוקים לעיניים בוחנות. הקולקציה של סתיו/חורף 89/88 לא מסנוורות עיניים, לא כוללת בגדים יוקרתיים ולא מנסה להתחרות עם המלתחה של אלכסיס. כל שהוצג הוא עכשווי, לביש, נעים־מראה, מתאים כמעט לכל אירוע. אפילו הדגם המזכיר את „פיטר פן" — מכנסי גרביים צמודות שחורות, חולצת־מקטורן צמוד מתרחב מעט סביב המותניים בסגול, צווארון עגול גדול, לא בגד לבמה אלא נוח ויפה לשעות הפנאי ואפילו לעבודה.

התצוגה כללה מערכות של 2 או 3 חלקים שבכל מערכת הבלייזר הוא הדומיננטי, ולמרות שהוא באותו צבע כמו יתר החלקים, אפשר לצרף אותו לכל מערכת לבוש אחר. לא הופיעו בגדים ביותר משני צירופי צבע ובכמה מן הדגמים צורפה ריקמת פרחים עדינה, שגם חוזרת על החלק הימני של האחוריים במכנסי ג'ינס לא מכובס. שמלות מעיל מאוד מקובלות על „ניבה", שמלות שאפשר ללבוש מסביב לשעון. בתוספת קטנה של אביזרים אופנתיים, נהפכת השמלה הזו בקלות מסתם שימושית — לאלגנטית. המכנסיים שינו את תדמיתם כליל: ארוכים או באורך שלושה רבעים רחבים שנראים כחצאית אך צמודים בחלקם העליון ומבליטים את קו המותן. חליפות מכנסיים במראה החליפות שגרטה גרבו והפלייבוי של שנות ה־30 לבשו בהנאה או חליפת נער המעליות בוודאי ימצאו אוהדות רבות. יפים הם סריגי „שש־עשרה פלוס". אורך החולצות השתנה לפי קו האופנה — קצר יותר צמוד יותר, שרוולים מוכנסים, צבעים עליזים, ז'קרים ודגמים א־סימטריים. גם מהות הכותנה הסרוגה השתנתה: תערובת של כותנה, סריג עבה כמעט מן הרגיל ומותאם במיוחד לסתיו בישראל. מופיעים גם סריגים של תערובת כותנה עם שילובי לייקרה אלסטית. שילובי הצבעים מאוד עדינים, וכבר כמעט נעלמו הצבעים הרעשניים בכמות המוגזמת. תורנו לביגוד ערב מסורתי. שמלות ארוכות מאריג טפט שחור, אפור פלדה וכחול כהה. שילובים יפים של תחרה מזכירים לנו את שמלות הסבתות האלגנטיות של שנות ה־30. את אוסף הדגמים עיצבו מעצבי הבית רחל אלקלעי ועודד פרוביזור.

המחירים נעים בין 90 ש"ח (חולצות) ל־230.

טריקו מנוקד בשחור לבן

ג'ינס – קלאסיקה (דן קסידי)

לאט ובשקט הם הקימו מפעל שאפשר להתגאות בו: מחזור עסקים של 7 מיליון ש"ח בארץ, ועוד כמיליון דולר ליצוא לארצות־הברית וגרמניה, חדר תצוגה קבוע, ולמרות שלא משתתפים בירידי אופנה — מצאו את הדרכים לשווקים רבים בחוץ־לארץ תחת השם „בלונדינר". כאן הם נמצאים ב־30 חנויות נבחרות בארץ וידועים תחת השם „דן קסידי".

החברה נוסדה ב־1980. בעל המפעל ומעצב הקולקציה שהוצגה בימים אלה באולם התצוגות שבבית סוקולוב, הוא משה בן־שמרית. הוא קורא לקולקציה שלו „המראה העירוני הבינלאומי." דבר אחד בטוח: הבגדים נוחים. חולצות טריקו כהות מנוקדות וצווארון סירה, מכנסי טייץ שחורים ונקודות לבנות מפוזרות עליהם, אימוניות בהן הברכיים משובצות ב„טלאים צבעוניים". מיוחדים הם המעילים ומרשים מכולם מעיל רוח (לא יודעת מצב העמידות לגשם) לבן, שכמיית גב, ועודה הרבה מאוד קלוש. שרוולי העטלף קמו לתחייה בקולקציה של דן קסידי ואפילו בד השמנון הופיע בחליפת מיני לנשים ומכנסי גבר. רוכסנים, כובעי ברטים, צעיפים שילובי נקודות ופסים, צבעים בקיצור: אופנה שבכל מקום בעולם אפשר ללבוש.

ניחוח חו"ל

מעניין, מה שנחשב מלכתחילה ליקר ביותר בעולם, מתגלה כשווה־ערך למחירים של גדולי האופנה שלנו: אוברזון, גרא, תמר ג'ונס, מירי שפיר, עודד פרוביזור. שמלות יום יפהפיות במגוון גדול — החל מן השמלה השחורה הקטנה עד שמלות ג'רסי או שמלות מעיל מרשימות, עולות כ־500־600 ש"ח. היקרה ביותר — שמלת ערב שחורה אלגנטית בצירוף פרוות מינק אמיתי — מחירה 1980 ש"ח.

יקר מאוד, אך עדיין לא יקר להדהים. בתצוגת אופנת סתיו־חורף שהתקיימה בבית סוקולוב, הציגו הנרייט אילת ובתה טלי לרר, עולות חדשות מבלגיה, את הקולקציה המובחרת הזו פרי יצירתם של השמות הגדולים: שמלות, חליפות, מעילים נהדרים מבדי צמר גמל, גאבררדין, צמר בוקלה, מוהר, מעילים בדגם הפלטו, טרנשקוט, הרבה שכמיות, צווארוני פרווה או צווארון רחב־שוליים. מקטורנים באורך 3/4, קצר, וחליפות מקסימות. שום דבר לא מוגזם, לא קצר מדי ולא ארוך מדי. מותניות מתנפנפות, גיזרת פרינסס, צבעים אחידים: ירוק, כחול כהה, משבצות, פפיטה שחור־לבן, צירופי חצאית שחורה וג'קט פפיטה שחור־לבן מאוד מקובלים. לערב — חצאיות פליסה ארוכות, הרבה טפט, סריגים, פייטים. קשה לתאר, צריך פשוט לראות.

„סלואט", בית־האופנה שמאחורי התצוגה, בתל־אביב בכיכר המדינה, בירושלים ורמת־השרון. אי־אפשר לא להזכיר לספר יגאל סיף שעיצב תסרוקות מתאימות להופעה המקצועית של דוגמניות שידעו להציג את הבגדים לפי כל כללי הדיגום.

מעיל טוויד בשחור־לבן (סילואט)

מה לעשות, הם באמת יודעים את סודות התפירה המעולה, את תורת הצבעים, דיגום ועיטור ועכשוויות בתוספת קריצה קטנה של שנובות, נשיות וחן. מעצבי העלית — איב סאן לורן, פייר בלמן, פיזנטי, אלקטרה, לואיס פרי, פוצ'י, סרג'יו דיאנדראה ואחרים — כאן, בישראל. ליתר דיוק, הבגדים שעיצבו. הם הובאו לארצנו הקטנטונת מפארים, לונדון, רומא ודיסלדורף.

אופנה מנקרת עיניים

חליפה דו־חלקית ממשי פראי (קובי רביץ)

דבר אחד בטוח: הקולקציה האחרונה של קובי רביץ, סתיו/חורף 88־89 מנקרת עיניים. אי־אפשר לעבור ליד דגם כלשהו של רביץ ולא לעצור לרגע ולשאול: האם זה בגד לערב, לנשף, לקוקטייל או אולי אפשר ללבוש אותו גם בסתם יום של חול. הבדים מאוד יקרים — קטיפה, משי, משי פראי, ריבס, טראפטא. נדמה לי שגם ראיתי צמר.

רביץ, שרק לפני שנה עוד עיצב כמעט הכל עבור הגבירה — בגדים אלגנטיים ואקסקלוסיביים לחתונות, בר־מצווה, יום חתונת הכסף או זהב או לארוחת ערב של נשי הבורסה. לא הירשה לעצמו לקצר חצאיות ולהצמידן לישבן. עכשיו — כן. והוא גם מאוהב במכנסיים רחבים מתנופפים וחליפות מכנסיים של שלושה חלקים בנוסח אל־קפונה: מכנס צמוד גברי, מותנית ומקטורן עם רכיסה כפולה. חליפותיו תמיד היו אלגנטיות ומתאימות לכל אישה, לכל שעות היום. הפעם, הן יוצאות דופן — הצבעים נועזים, הצירופים, הצווארונים בסגנון שיכמיה, גולף, שאנל, וגברי. החצאיות מתחילות מקצרות מאוד והמעילים הנלווים להן גם הם קצרים, עד לאורך הקרסוליים, מכופתרות עד לגובה הפותח מבט לחלקים העליונים של הרגל. המקטורנים מתחילים מן הקצר מאוד, המודרני כיום, בצורת הבולרו, עד למקטורן באורך של שמלת מעיל. גם שמלות מעילים שיהיו החורף הצעקה המאוד מוצלחת של האופנה, מופיעות אצל רביץ. מפתיעות היו שמלות הערב הקצרצרות עד לאורך מלא בגיזרת השפופרות (הכל צמוד צמוד) ומניפות בד מצורפות להן במחשוף, בגב, בשרוולים או במקום כיסים. המחירים גם כן יוצאי־דופן: חצאית מ־275 ש"ח. מכנסיים החל מ־345 ש"ח. חולצות החל מ־225 ש"ח. מקטורן החל מ־465 ש"ח ושמלות החל מ־575 ש"ח.

צריך גם חולצה

גבר צריך מכנסים וחולצה גם (מנהטן)

לגברים יש בעיה ושמה: החולצה. הפיגורה שלהם לא הולכת תמיד לפי הגיזרה של החולצות ואם הוא, הגבר, בעל כרס וצוואר עבה אך נמוך קומה, אז הוא באמת בצרות, כי לרוב החולצות של המעצבים הישראליים יש מידה אחידה: קטן, בינוני, גדול וגדול במיוחד. חברת „מנהטן" אמנם נולדה בארצות־הברית (1857), וידוע שבארה"ב אפשר להשיג חולצות באורך מותאם לזרועות וצווארונים לפי רוחב הצוואר. אלא שבישראל, מוצרי „מנהטן" מיוצרים על־ידי חברת „טנגו", שהוקמה בשנת 1987 ושייכת לקונצרן „כלל" חטיבת כלל תעשיות. החולצות — גבריות אבל מותרות גם לנשים — מאוד לבישות. הבדים בהרכבים שונים של פוליאסטר וכותנה בצבעים נעימים. כמעט כולן בפסים עדינים, קו אלגנטי יותר, יותר צמוד, וצווארון מותאם לעניבה. החולצה הספורטיבית חופשיה יותר, בעלת צווארון חופשי. מחיר לצרכן: 59.90 ש"ח.

מנהטן־טנגו, עיצבה גם מכנסי גברים מבדים מורכבים מצמר, ויסקווה ופוליאסטר. יש דגמים לערב ולשעות היום. המחיר: 85 ש"ח.

וזה מה שהציגו בפאריס לקיץ 1989

ז'אן שארל דה קסטלבז'ק

אישי מיואקי

אנריקו קוברי

פרס חיה ככה,
שמיר - ככה־כהה,
החלטתי להצביע
בשביל דן שילון

דורון שפע הצעיד את הפועל ירושלים לנצחון־חוץ על קבוצתו לשעבר, מכבי חיפה 76:78

חולון בשפל — הפסידה גם למכבי ר"ג 92:87

„נצחון בשיניים" להפועל תל־אביב על הפועל חיפה – 73:78 ★ הגליל חגג בראשון־לציון – 87:95 ★ נצחון ראשון לרמלה דווקא בחוץ על גבת – 90:104

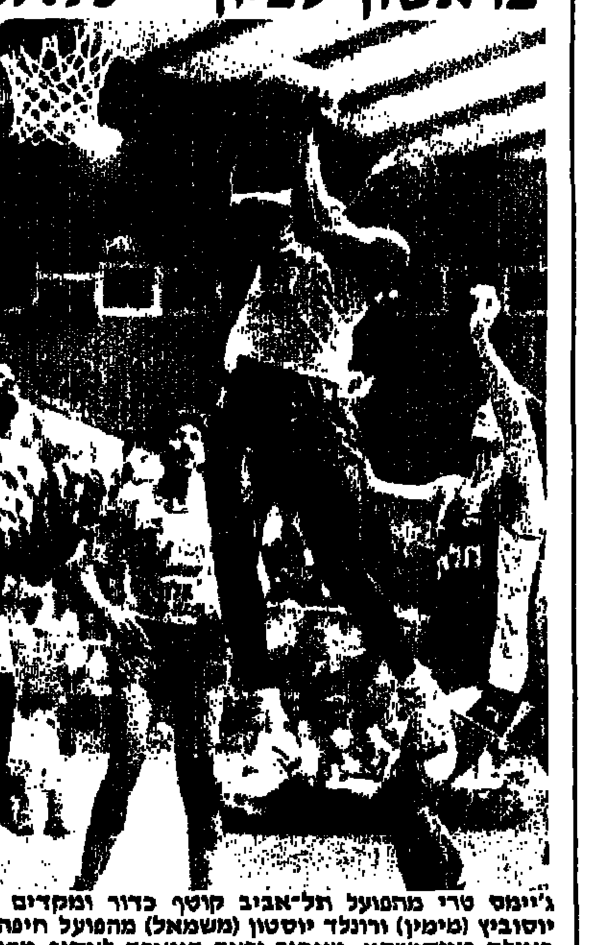

ג'יומס טרי מהפועל תל־אביב קוטף כדור ומקדים את ג'ים יוסוביץ (מימין) ורונלד יוסטון (משמאל) מהפועל חיפה במשחק באולם באוסישקין. מאחור נראה הווארד לאסוף מהפועל תל־אביב. (צילום: אריה קנפר)

אמסלם דאג לביצוע מהפך

הפועל תל־אביב — הפועל חיפה 73:78 (41:38)

יצחק ויסהוף

ברקה ה־24, במאבק בין הפועל תל־אביב והפועל חיפה, הוכנס למשטח שמעון אמסלם. הפועל חיפה הוליכה באותה דקה 38:45. אמסלם נצמד אל רונלד יוסטון ב־8 הדקות בהן שיחק גרם למהפך שבסיומו הוליכה הפועל ת"א — 56:59. אמסלם יצא בחמש עבירות, אך חיפה היתה מותשת מהדקות בהן שיחק הכדורסלן הצעיר ובסיום נוצחה — 78:73 להפועל ת"א.

פתיחת המשחק בישרה טובות. שתי הקבוצות פתחו בהתלהבות והציגו רמת כדורסל גבוהה. אולם ככל שנקפו הדקות רעד המשחק, שחקנים משתי הקבוצות הירבו להחטיא ולעיתים התנהל משחק מבולבל ודל ברמתו. כשאין רמה, יש נוקשות ושני השופטים — טוד וורניק וג'וזף אבו־ערף — שרקו לשחקני שתי הקבוצות 56 עבירות.

הפועל ת"א, למרות חולשתו של דני ויליאמס, הוליכה בפתיחה 3:21 (5). דקות מצויינות של רונלד יוסטון וחברו ג'ים יוסוביץ היקנו לקבוצתם יתרון 28:30 ו־30:35 (17) ובמחצית — 38:41 לזכותם.

בפתיחת המחצית השנייה נצמד אמסלם אל יוסטון, שיתק אותו לחלוטין וגם לחם כארי בהגנה (5 כדורים חוזרים). בהתקפה קלע 5 נקודות. שיפור במשחקם של וילאמס, טאונס וטרי כשפרישמן דוחף מאחור הוליך את הפועל ת"א ליתרון 54:55 (30) ו־56:59 (32).

אמסלם יצא בחמש עבירות, חיפה עוד עלתה ליתרון — 61:62, אך זה היה הסוף מבחינתה. הפועל ת"א עלתה ליתרון מבטיח 67:74 (37), אך דקה וחצי לסיום צימקה הפועל חיפה ל־ג' הפרש — 74:71. טרי הגביה בסל מהיר — 71:76. 47 שניות לסיום איבד פרישמן כדור, יוסוביץ קלע כשנותרו 35 שניות לסיום — 76:73. המתח עלה.

20 שניות לפני שריקת הסיום החטיא חווז שקלט את הכדור החוזר, יוסטון זרק, החטיא ויוברט קלט. יוברט זרק, החטיא ויוסטון קלט, זרק ונחסם בידי ג'יימס טרי. לינטון טאונס קלט את הכדור וסחט עבירה. הוא קלע את שתי קליעות העונשין — 73:78.

1200 צופים חזו במשחק באולם הפועל ת"א.

● קלעו להפועל ת"א: ויליאמס 21, טאונס 20, טרי 12, פרישמן 11, לאסוף 9, ואמסלם 5.

● קלעו להפועל חיפה: חווז 18, יוסטון 18, יוסוביץ 13, גורס 9, שם־טוב 6, יוברט 5 וקסקי 4.

שפע: גביע, תשואות ונצחון

הפועל ירושלים — מכבי חיפה (39:34) 76:78

יוסף גלזר

סל נצחון שקלע דורון שפע, העניק אמש נצחון חוץ מפתיע להפועל ירושלים על קבוצתו בחמש השנים האחרונות מכבי חיפה — 76:78.

שפע שקיבל בתחילת המשחק גביע הוקרה מהקבוצה החיפנית וזכה בתשואות ממושכות, הוכיח במדי קבוצתו החדשה כי הוא עודנו מצוי בכושר טוב.

הנצחון הירושלמי קטע שרשרת של ארבעה נצחונות רצופים של החיפנים. התוצאה הסופית מתאכזרת מעט לחיפנים שהוליכו כמעט לכל אורך המשחק ורק בסיום, לאחר הוצאתם המפוקפקת של אוונס ורוזנברג, בחמש עבירות, איבדו מבטחונם.

ארנו חון ודורון שפע היו משכמם ומעלה בירושלים ואילו דייויד בלקוול הצטיין רק במחצית הראשונה.

מכבי חיפה סבלה מיום פושר של רוזנברג וברנע ומחולשה משוועת של עדי גורדון. צמד השחורים וואלאס ואוונס לא יכלו לבדם להציל את המולדת.

ירושלים הוליכה פעמיים בפתיחה 6:9 ו־8:11 ומכאן ועד לדקה ה־33 הוליכה חיפה — 15:23, 20:31 ו־34:39 בהפסקה.

חיפה המשיכה להוליך גם במחצית השנייה — 36:46 ו־52:61 בדקה ה־29, אך ירושלים קלעה 11 נקודות רצופות ועלתה ליתרון 61:63. חיפה עוד הגדילה ל־65:70, אך שפע ובלקוול הפכו ל־70:71.

מכאן ועד לסיום התנהל משחק שקול כאשר 29 שניות לסיום במצב שיוויון 76:76 עבר הכדור לחיפה ומאמנה פנחס גרשון נטל פסק זמן. מסירתו של גורדון לברנע, 9 שניות לסיום נחטפה ע"י הירושלמים וממש לפני השריקה האחרונה הצליח שפע לקלוע בהתקפה מתפרצת את סל הנצחון — 76:78 סל שנתן את האות לשמחה סוחפת במחנה הירושלמי. מול תדהמה בספסל החיפני.

שפטו ערן עמית (טוב) וברוך זלינגר (חלש), לעיני 1200 צופים, ברוממה.

● קלעו להפועל ירושלים: חון 23, שפע 21, בלקוול 19, קרטר 8, גרהאם 5 ומילר 2.

● קלעו למכבי חיפה: רוזנברג 24, וואלאס 18, אוונס 18, גורדון 10 וברנע 6.

בכדורסל

המחזור ה־6 בליגה הלאומית בכדורסל הצטיין אמש במאבקים דרמטיים שהוכרעו על סף הסיום. הפועל חולון בצרות רציניות. עוד הפסד, הפעם בקריית־אונו למכבי רמת־גן בסיום מלהיב — 92:87. נראה שהחולונים נקלעו למשבר חמור ויצטרכו לעשות מאמץ אדיר כדי להחלץ ממנו. בינתיים מוטחות האשמות לכל עבר.

את הפתעת המחזור קצרה קבוצת הפועל ירושלים שגברה ברוממה על הקבוצה המצטיינת של מכבי חיפה — 76:78. דורון שפע, שכיכב בשנים האחרונות במכבי חיפה, הוא שהצעיד את הירושלמים לנצחון בסל סיום דרמטי, בשנייה האחרונה.

מאבק שקול התנהל באולם הפועל בתל־אביב בסיומו הצליחה הקבוצה התל־אביבית לגבור על יריבתה מהפועל חיפה — 73:78, לאחר שהחיפנים הוליכו במחצית השנייה ב־7 נקודות הפרש.

נצחון חוץ נאה קצרה קבוצת הפועל הגליל־העליון על מכבי ראשל"צ — 87:95.

הפתעה בגבת במיפגש בין שתי הקבוצות המשתרכות בתחתית הטבלה: אליצור נוה־דור רמלה, הניצבת על סף פירוק, הכניעה את הפועל איתן גבת — 90:104. גבת נותרה היחידה ללא נצחון.

במשחק נוסף במחזור ה־6 ניצחה שלשום מכבי תל־אביב את אליצור נתניה — 82:107.

הליגה "תתיישר" מחרתיים במשחק הדחוי ביד־אליהו בין מכבי ת"א והפועל חולון.

מעניין לציין שמתוך חמשת המשחקים אמש זכו שלוש קבוצות בנצחונות־חוץ: הפועל ירושלים בחיפה; הפועל הגליל־העליון בראשון־לציון ואליצור נוה־דור רמלה בגבת.

המשחק המרכזי

לחימה מול חוסר אונים

מכבי רמת־גן — הפועל חולון 87:92 (50:50)

אריה גיטליס

משחק לחימה חסר פשרות, מול חוסר־אונים מפתיע, היה אמש הגורם העיקרי לנצחון מכבי רמת־גן הנלהבת על הפועל חולון המגמגמת 87:92 (50:50).

משחק הכדורסל הוא כידוע משחק קבוצתי ומאפיין זה הוא ללא ספק הסמל של מכבי רמת־גן השנה. קבוצה של שחקנים צעירים, מוכשרים ומאוד מגובשים הנעזרים בשני שחקני חיזוק שחומי־עור המתאימים לקבוצה כבכפפה ליד.

מולם הפועל חולון. קבוצה עם פוטנציאל שחקנים ברמה גבוהה ביותר אשר מסיבות שונות טרם הגיעה לאפס קצהו של הגיבוש הקבוצתי הרמת־גני. שחקנים כפיליפס, ויליאמס ומקרולנד יכולים לפאר כל קבוצה בליגה הישראלית אך החוט שצריך לקשר ביניהם מאוד רופף. אולי אפילו קרוע והדוגמא הטובה ביותר במשחק אמש היתה בדקה ה־26 בה הוליכו החולונים 60:69 ולאחר־מכן בדקה ה־32 בה הם הובילו 72:79. בדקות אלו נשאר רק לנחש באיזה הפרש תנצח חולון וסוף סוף תצא מהמשבר הפוקד אותה. אך כאן, כאילו כפאם השד, נעצרו החולונים, ביקשו סליחה מצעירי רמת־גן על החוצפה שבהובלה ובסיום נותר להם רק להסיר את הכובע לפני קבוצת כדורסל שלכמוה מייחל כל מאמן.

במשך רוב דקות המחצית הראשונה היו אלה החולונים שהכתיבו את קצב המשחק. פיליפס וויליאמס, כל עוד לא היה טרוד בפרובוקציות וכעס, בוגין, אלימלך וכורמור שמרו היטב, יצאו למתפרצות והפעילו את קלעי החוץ.

הרמת־גנים לא ויתרו ותמיד ידעו לחזור לתמונה עד סיום המחצית הראשונה שהיה „פיפטי־פיפטי" — 50:50.

המחצית השנייה נפתחה בסערה חולונית, האוורית של רמת־גן לא עמדה בשיטפון, אך לפתע כל הכדורים שצללו לסל הרמת־גני החלו לפגוע בחישוק. אמיר בינו, הקפטן הרמת־גני המסור שהלהיב את חבריו ולא נבהל מ„אומיר" של ויליאמס, מאיו שהתעורר לפתע וקילינג שכוח משיכת כדור־הארץ פועל עליו באיטיות נטלו את ההובלה והזניקו ברסן המרתק עד לסיומו המרתק — 87:92.

שפטו זגול וכורנשטיין, לעיני כ־550 צופים, באולם צייטין בקריית־אונו.

● קלעו למכבי רמת־גן: קילינג 23, בינו 20, מאיו 18, ריכליס 13, ארדיטי 13 ונאווי 5.

● קלעו להפועל חולון: פיליפס 17, אלימלך 16, ויליאמס 15, בוגין 11, כורמור 10, מקרולנד 9, דלול 7 ומאור 2.

במחזור הבא

● שבת: הפועל הגליל־העליון — מכבי ת"א.

● ראשון: הפועל חולון — הפועל ת"א.

● שני: אליצור נוה־דור רמלה — מכבי ראשל"צ: הפועל חיפה — הפועל איתן גבת: הפועל ירושלים — מכבי רמת־גן: אליצור נתניה — מכבי חיפה.

טבלה לאומית

1. הפועל ת"א	6	5	1	487:570	11
2. הגליל־העליון	6	5	1	465:524	11
3. מכבי ת"א	5	5	–	451:538	10
4. מכבי ר"ג	6	4	2	536:571	10
5. מכבי חיפה	6	4	2	470:494	10
6. מכבי ראשל"צ	6	4	2	521:536	8
7. הפועל חיפה	6	2	4	508:530	8
8. הפועל ירושלים	6	2	4	538:491	8
9. הפועל חולון	5	2	3	405:424	7
10. אליצור נתניה	6	1	5	591:513	7
11. אליצור רמלה	6	1	5	617:519	7
12. הפועל גבת	6	–	6	654:533	6

ליף ניצח במאבק משובח

הפועל הגליל־העליון — מכבי ראשון־לציון (47:45) 87:95

צבי זמר

במשחק כדורסל מרתק ומשובח, בעיקר במחצית השנייה, הצליחה קבוצת הפועל הגליל־העליון לנצח את מכבי ראשון־לציון ולהנחיל לה הפסד בית ראשון העונה — 87:95.

היה כדאי לבוא אמש להיכל הספורט בראשון־לציון. 1400 הצופים ראו משחק כדורסל מרתק מצד שתי הקבוצות שכלל 13 סלי שלוש נקודות!

זה היה משחק הליגה הטוב ביותר שנראה עד אתמול בראשון־לציון.

דווקא המקומיים פתחו במיתקפה וכבר בדקה הראשונה הם הוליכו 4:0. הגליל איזנה בדקה השלישית ל־4:4 ומשלב זה התנהל משחק „נדנדה" כשהיתרון עובר בכל דקה מקבוצה לקבוצה אולם אף אחת מן השתיים לא הצליחה להוליך ביותר משתי נקודות יתרון. כך גם הסתיימה המחצית הראשונה 45:47 לראשון־לציון.

פתיחת המחצית השנייה דמתה לקודמתה. ראשון עלתה ל־53:55 ובהמשך שוב ראינו משחק „נדנדה" עד לדקה ה־30. מדקה זו ואילך נטלה קבוצת הגליל את הרסן לידיה ולא שמטה אותו עד לסיום.

אור גורן מהגליל העליון קלע במחצית השנייה 13 נקודות, לאחר מחצית ראשונה ללא סל אחד, מתוכם שני סלים של שלוש נקודות. לידו היה משכמו ומעלה ברד ליף שהצליח לחתוך בהגנת ראשון־לציון שוב ושוב וקלעו בסך הכל 35 נקודות, מהם שלושה סלי שלוש נקודות. עוד בלטו בגליל טרי מרטין, ווריין פרימן.

אין ספק שהנסיון של הגליל־העליון ניצח את ה„סינדרלה" מראשון־לציון שהציגה אמש את משחקה הטוב ביותר מאז תחילת הליגה.

זלוטיקמן, כהרגלו, היה מצויין כשקלע 29 נקודות. לידו עשה עבודה מצויינת בפריצות סוחפות מיקי ברקוביץ' שקלע גם ארבעה סלי שלוש נקודות ובסך־הכל 18 נקודות. רילפורד, שחום־העור, התקשה הפעם מול הגבוהים של הגליל. הוא הסתפק ב־18 נקודות בלבד תוך הפגנת יעילות רבה בהגנה: עשרה כדורים חוזרים. לידו בלט קורקי גלסון שקלע 11 נקודות.

מה שברור הוא שמשחק כפי שראינו אמש עשה שירות מצויין לכדורסל שלנו ובעקבותיו ינהר קהל האוהדים להיכל הספורט המקומי.

שפטו דוד דגן ושלום וולצר, לעיני 1400 צופים, בהיכל הספורט בראשון־לציון.

● קלעו להפועל הגליל העליון: ליף 35, פרימן 18, מרטין 17, גורן 13 ופליישר 12.

● קלעו למכבי ראשון־לציון: זלוטיקמן 29, רלפורד 18, ברקוביץ' 18, גלסון 11, כץ 5, רייייס 3 ובוסאני 3.

תרדקיל וקורנליוס: בחזרה לאושר

אליצור נוה־דור רמלה — הפועל איתן־גבת 90:104 (49:52)

שרון בירן

חמש דקות לפני שריקת הפתיחה של צמד השופטים ראובן וירובניק וירון זריף הוליכו כדורסלני אליצור רמלה לעלות למשחק. מה שהתגלה ל־800 הצופים באולם בגבת היתה חבורת לוחמים רמלאים שהצליחה לנצח את בעלת הבית — 90:104 לאחר יתרון 49:52 במחצית.

נוה דור רמלה הגיעה לאולם בגבת ללא מאמן, זאת לאחר שיעקב אבלי התפטר. מאמן הנוער של רמלה בני קליין נטל את הפיקוד על קבוצה ששיחקה לאורך 40 הדקות עם חמישיה אחת, למעט דקות ספורות בהן ישב הרכז שמואל גנדלמן על הספסל בגין „מחסור באוויר".

הפועל איתן־גבת לא נראתה כקבוצה הנלחמת נגד הירידה. שחקניה סבלו מנחיתות בגובה מול אורחיהם מרמלה, וגם משחק ההתקפה שלהם לא היה משובח.

פתיחת המשחק היתה שקולה. לאחר שיוויון 8:8 ו־16:16 עלתה רמלה ליתרון 27:37 בניצוחם של תרדקיל, קורנליוס וגנדלמן המצויין. גבת בשמירת לחץ על כל המגרש צימקה עד למחצית — 52:49.

בפתיחת המחצית השנייה נמשך השיוויון — 58:60 לרמלה, אך גבת נעצרה (24). רמלה קלעה 8 נקודות לעומת 1 ועלתה ליתרון 58:68, ו־61:73 (30).

לרמלה „נגמר האוויר", שחקניה עברו לשמירה איזורית, גנדלמן יצא לנוח עובדה שאיפשרה לגבת לצמק 84:81 (35). גנדלמן אסף כוחות, חזר וקבוצתו ניצחה — 90:104.

● קלעו לאליצור רמלה: תרדקיל 37, קורנליוס 24, גנדלמן 20, סמית 18, וורניק 5 ורימון 2.

● קלעו לאיתן־גבת: איימוס 20, גרומס 17, אלון שמר 14, שמחוני 11, ינאי 10, יעקבי 7, דור 6 ואורן שמר 5.

מלך הסלים

1. קילינג (מכ. ר"ג)	156
2. ד. ויליאמס (הפ. ת"א)	154
3. ליף (גליל־עליון)	145
4. רוזנברג (מכ. חיפה)	143
5. רלפורד (מכ. ראשל"צ)	142
6. מאיו (מכ. ר"ג)	136
7. יוסטון (הפ. חיפה)	130
8. מאגי (מכבי ת"א)	129
—. מור (אלי. נתניה)	129
10. זלוטיקמן (מכ. ראשל"צ)	127

מלך 3 הנקודות

1. רוזנברג	(מכבי חיפה)	22
2. גודס	(הפועל חיפה)	19
3. פרישמן	(הפועל ת"א)	15
4. גרהאם	(הפועל י־ם)	14
—. שם־טוב	(הפועל חיפה)	14
6. אלימלך	(הפועל חולון)	13
—. יעקבי	(איתן גבת)	13
8. וורניק	(אליצור רמלה)	11
—. ליף	(הגליל העליון)	11

חמישיית המחזור

● דורון שפע (הפועל ירושלים).
● ברד ליף (הפועל גליל־עליון)
● אמיר בינו (מכבי רמת־גן)
● קווין מאגי (מכבי ת"א)
● דייויד תרדקיל (אליצור רמלה)

טניס

אדברג מאיים להחרים טורנירים

שבח בן־גבריאל

אלוף וימבלדון, השבדי סטפן אדברג, הצהיר בטורינו לאחר שהודח בחצי הגמר לאוסטרלי ג'ון פיצג'ראלד שיחרים את הטורנירים ב־1990 אם לא ישנו את מספר המשחקים בשנה ואם לא יתחלקו הטניסאים מהכנסות הטלוויזיה.

בהצהרתו של אדברג תומכים 85 אחוז מהטניסאים בעולם.

אדברג טען, לאחר הפסדו, שהוא עייף מן הטורנירים הרבים השנה ולא חפץ יותר להופיע ולא יחתום יותר אם מספר המשחקים לא יצומצם בעתיד.

מעניין לציין שהגרמניה שטפי גראף עשתה זאת לפניו כשביטלה את השתתפותה בטורניר בציריך הסמוך בטענה שברצונה לנוח ולאסוף כח לעתיד.

שבע טניסאיות העפילו לסבוב ה־2

יצחק אשל

שבע טניסאיות ישראליות העפילו לסיבוב השני של התחרות הבינלאומית לנשים, על סך פרסים של 10 אלפים דולר, המתקיימת במרכז הטניס באשקלון.

את הפתעת התחרות בסבוב הראשון רשמה יעל סגל כשגברה על ענת אוחיון, סגנית אלופת ישראל, 3:6, 4:6.

לסיבוב השני העפילו 16 טניסאיות, כאמור שבע מהן מישראל: האלופה אילנה ברגר, דליה קודאס, דניאלה בלנקה, לימור זליג, יעל שביט, וענת ירון.

היום יחלו תחרויות סבב פרנקל על סך 25 אלף דולר. המדורג ראשון הוא גלעד בלום והמדורג שני הוא אלברטו פריסי מאיטליה.

ג'ודו

נבחרת הנוער שבה מבירמינגהאם

יצחק אשל

נבחרת הנוער של ישראל בג'ודו, בנים ובנות, קיימה בבירמינגהאם שבאנגליה שתי תחרויות מול נבחרת אנגליה עד גיל 18.

בתחרות הראשונה נוצחו ארבעת הבנים ואילו שניים סיימו בתיקו. בין הנערות סיימו שתיים בתיקו ושתיים נוצחו.

בתחרות השנייה ניצחו שני ילדים: רמי דומטוב ואלפרד שפיר וארבעה אחרים נוצחו.

מקרב הבנות ניצחו ענת ירון ורנה גירנברג ושתיים נוצחו.

המצטיין במשלחת הישראלית היה רמי דומטוב מהפועל בת־ים.

דראזן פטרוביץ מריאל מדריד פורץ מול כדורסלן בוסטון־סלטיקס, דני איינג', בגמר גביע־מקדונלד, שלשום במדריד (96:111) (תצלום: איי.פי.)

נשקלת אפשרות להחזיר את שירזי לסגל הלאומי

את ההצעה העלה חבר הנהלת ההתאחדות לכדורגל בני רגב ★ המאמנים הלאומיים מסרו דין־וחשבון על המשחק עם מאלטה

ראובן חנניה

נסללת הדרך לשובו של מגן בית"ר ירושלים שלמה שירזי לנבחרת הלאומית בכדורגל.

היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל התבקש, בעקבות דיון הוועדה המקצועית בישיבתה השבועית אתמול, לבדוק האם אפשר לחון את הכדורגלן לאחר שבזמנו הטילה ההתאחדות לכדורגל עונש הרחקה מן הנבחרת בעקבות הסתבכות בפלילים.

עתה, לאחר שעברו שלוש שנים לערך ובעקבות פנייה של חבר הנהלת ההתאחדות בני רגב, תחת אוזניהם הקשובות של המאמנים הלאומיים, נשקלת האפשרות לחון את הכדורגלן ולאפשר לו לשחק בנבחרת הלאומית.

בישיבת הוועדה המקצועית של ההתאחדות לכדורגל אתמול הושמע גם דו"ח על משחק הנצחון של נבחרת ישראל 0:2 על מאלטה ביום שלישי שעבר. המאמנים הלאומיים יצחק שניאור ויעקב גרונדמן מסרו כי לדעתם עלתה המוטיבציה בשורות הנבחרת, אם כי כושר המשחק הוא עדיין של תחילת עונה.

המאמנים מסרו כי בשלב זה לא יהיו ניפויים בנבחרת, וברצונם לזמן בשבועות הקרובים מספר כדורגלנים נוספים. בעיקרון מוכנים המאמנים לקיים את מחנה האימונים בימים שני ושלישי ולא שלישי ורביעי כפי שהם מתקיימים היום, זאת בעקבות פנייה של מספר מאמנים בליגה הלאומית.

גרונדמן ושניאור ביקשו להזמין את רוני רוזנטל, כדורגלן סטנדרט ליאז' הבלגית, למשחק נבחרת ישראל מול נבחרת רומניה ברומניה ב־23 בחודש הבא.

המאמנים התבקשו לענות לשאלה האם שחקן יכול לנפות את עצמו מנבחרת הלאומית. הכוונה היתה כמובן למקרה אורי מלמיליאן. תשובת המאמנים היתה, בגיבוי של חברי ההנהלה, כי מעתה ואילך רק המאמן יוכל להחליט אם לשחרר שחקן זה או אחר מן הנבחרת. לפי הלוך הרוחות מתכוונת ההתאחדות הכדורגל לאשר למאמנים הלאומיים, בכל עת שיחפצו, לרגל אחר נבחרות האימון של הנבחרת עד חודש מארס, מועד המשחקים הקדם־עולמיים.

פביאן גרינברג סובל ממיניסקוס

ראובן חנניה

קיים ספק רב אם המוזמן החדש לנבחרת הלאומית פביאן גרינברג ממכבי חיפה יטול חלק היום באימון הבכורה שלו בנבחרת הלאומית, זאת עקב ניתוח מיניסקוס שהכדורגלן החיפני מתעתד לעבור בימים הקרובים.

מלבדו יצטרפו היום למחנה האימונים של הסגל הלאומי במכון וינגייט חברו לקבוצה ניר קלינגר, וניסן כהן מבית"ר תל־אביב.

הנבחרת הלאומית תקיים שני אימונים, היום בשעות הבוקר ואימון נוסף אחר־הצהריים.

מחר צפוי לנבחרת הלאומית משחק אימון נגד מכבי שעריים מהליגה הארצית.

רוגל עלול לעבור ניתוח

יצחק אשל

האתלט נחום רוגל, אלוף ושיאן ישראל בקפיצה משולשת, נפצע ברגלו ולא מן הנמנע שיצטרך לעבור ניתוח מיניסקוס.

תוצאות הבדיקות יתבררו היום ובאם יצטרך רוגל לעבור ניתוח ייאלץ להעדר מבור הקפיצה למספר שבועות.

מאבק צמרת בליגה הלאומית לנשים בכדורסל:

בני יהודה ניצחו בחיפה

יוסף חכם

במאבק צמרת במחזור החמישי בליגה הלאומית בכדורסל לנשים, גברה אמש — במשחק חוץ — קבוצת בני יהודה תל אביב על הפועל חיפה 64:65 (31:32).

כתבנו בחיפה יוסף גלזר דיווח שבשורות המנצחות מבני יהודה הצטיינו: גורן 21, טרבולסי 19 וגת 14. להפועל חיפה הירבו לקלוע: מוסקוביץ' 20 ודינרמן 19. שפטו: הובר ואורן בהיכל הספורט ברוממה.

במשחק שקול שהיה בר"ג גברה מכבי תל אביב על מכבי רמת חן 67:68 (26:41). הירבו לקלוע למכבי ת"א: ג'וסטר 19, שרף 18 וקסטן 10. למכבי רמת חן: קניצפולסקי 19, עקייב 18 ובר־צליל 10. שפטו: נויגן ובנעה.

באולם ביה"ס ישורון בפ"ת הביסה קבוצת אליצור תל אביב את הפועל גלבוע 34:84 (17:42). הירבו לקלוע לאליצור ק"א: חדד 23, סולץ 22 וינאי 18. להפועל ת"א כרבוט 14.

בקריית־שרת שבחולון גברה קבוצת אליצור חולון על מכבי קריית מוצקין 40:67 (21:27). הירבו לקלוע לחולון: כהן 11 ומיס 10. למכבי קריית מוצקין יערי 8.

קבוצת הפועל נהריה היתה חופשית.

הטבלה הלאומית (אחרי המחזור ה־5)

1. בני יהודה	4	217:375	8
2. מכבי ת"א	4	221:328	8
3. אלי. חולון	5	316:275	8
4. מכבי מוצקין	5	274:314	8
5. הפועל חיפה	4	219:314	7
6. אליצור ת"א	4	195:340	7
7. הפועל גלבוע	5	294:235	7
8. אליצור ק"א	5	325:313	6
9. הפועל ת"א	4	353:212	5
10. מכבי רמת־חן	4	280:227	4
11. הפועל נהריה	4	346:200	4

אוחנה חוזר להרכב

יצחק אבידור

מערך הישראלי של הקבוצה הבלגית מכלן, אלי אוחנה ישולב בהרכב הפותח של קבוצתו מול אנדרלכט בגביע הליגה. במסיבת העיתונאים אמר מאמן מכלן דה מוס הוא קבע את ההרכב וסיפר כי העדיף את אלי אוחנה על פני מאסמאקר משום הצלחתו של החלוץ הישראלי במשחקי גביע־אירופה. „הוא בנוי למשחקים כאלה. מתאים לו לשחק במשחק כה חשוב" אמר דה מוס.

מהעבר השני כבר בישר מאמן אנדרלכט כי על אלי אוחנה ישמור המגן גרין. המשחק יערך במכלן והוא מעורר התעניינות רבה ברחבי בלגיה.

השיבה של אוחנה להרכב הראשון של מכלן מהווה עבורו הזדמנות יוצאת מן הכלל להחזיר לעצמו את המוניטין שרכש בשנה שעברה ונפגע השנה.

זאב זלצר: תהיה לנו ליגה לאומית קשה ביותר

הנצחון הגדול על מכבי ת"א מוכיח שלחולון קבוצה מבטיחה

יצחק ויסהוף

הפועל צפרירים חולון מדורגת במקום ה־9 בטבלה הלאומית בכדורגל. בחולון מקוננים כיום על שתי הנקודות שהורדו לקבוצה ע"י בית־הדין המשמעתי על עבירה על תקנון התשלומים. המאמן, זאב זלצר, מצר על העובדה ששניים מכוכביו, רונן הלל ואלי כהן, החלו במשחקי הליגה במאוחר והם חסרו לקבוצה בחמשת המחזורים הראשונים.

אבל הנצחון המרשים — 1:4 על מחזיקת הגביע, מכבי תל־אביב, המתיק את הרגשת החולונים, ומבחינתם החלה הליגה בשבוע שעבר.

לזאב זלצר הסברים משכנעים מדוע לא הצליחה הקבוצה עד למשחקי המחזור השישי: „מחנה האימונים שלנו השתבש מאחר שחסרו לנו שחקנים. חסרונו של אלי כהן במשחקי הפתיחה היו קריטיים. אם אלי כהן היה משחק לא היינו סופגים שערים שקיבלנו במשחקי פתיחת העונה. אבל למה לבכות על מה שהיה: צריך להסתכל קדימה, ואני מקווה כי העתיד יהיה ורוד".

חומר מצויין

— עזבת קבוצה כמו מכבי נתניה ובאת לצפרירים חולון; זה לא הסחיר אותך; לא הרגשת כאילו אתה יורד ברמה?

● זלצר: בכלל לא. בהפועל צפרירים חולון יש שחקנים צעירים ומוכשרים. גם במכבי נתניה יש שחקנים מעולים, אך באתי לצפרירים חולון מאחר שידעתי שאפשר להגיע עם הקבוצה רחוק.

זאב זלצר מודע שלקבוצה החולונית יהיו ימים קשים אבל אם תתגבש שיטת משחק מסויימת, שעיקרה תנועה בלתי־פוסקת, יתקשו הקבוצות היריבות להתמודד עמה.

„במשחק עם מכבי ת"א חיפשו השחקנים מיקום טוב במגרש. זה שיבש את משחקה של מכבי ת"א שלא מצאה מענה. שיחקנו נגד קבוצה טובה שבשום אופן אסור לזלזל בה. הפועל צפרירים פשוט התעלתה וניצחה" — אמר זלצר.

„הפועל צפרירים חולון לא ביצעה השנה רכש. אלי כהן נשאר בקבוצה עונה נוספת וכך גם רונן הלל. השחקן היחידי שנרכש הוא הבלם רוני צמח, שלא שיחק בגלל פציעה. שני שחקני הרכב, ליאון פנסו ואבי פס, לא הורכבו וזה מסביר את העומק בשחקנים שיש לקבוצה החולונית, שרק לפני עונה עלתה לליגה הלאומית".

זאב זלצר מנסה להסביר לחניכיו כי רק אחריות של כל שחקן תביא את הקבוצה להצלחות: „אני דורש מהשחקנים לבוא ולקבל כדור, ליטול אחריות, לא להסתתר במגרש, להיות מעורבים כמה שקורה. ברגע ששחקנים רוצים את הכדור, אז הם מפעילים לחץ על שחקני הקבוצה היריבה, ולעתים אפשר לראות שלושה או ארבעה שחקנים חולונים תוקפים שחקן יריב במטרה לקחת ממנו את הכדור. אם השחקנים יישמו שיטה זו — נצליח."

ליגה קשה

זאב זלצר צופה העונה ליגה קשה. „אולי הרמה לא תהיה כל־כך גבוהה, אך יהיו מאבקים על נקודות. בעונה הבאה יהיו 12 קבוצות בליגה. מאבקי ההישרדות יהיו קשים מאוד. קבוצות ירצו להבטיח את עצמן בליגה, ורק אחר־כך לפזול לעבר הצמרת. ברור שקבוצה שתשיג במחזורים הראשונים נקודות רבות חייה יהיו קלים בהמשך. אני מקווה כי עובדה זו לא תפגע ברמה, והפועל חולון הוכיחה כי אפשר לנצח ולהציג כדורגל חיובי".

בשבת הקרובה תשחק צפרירים חולון נגד בית"ר ת"א, הניצבת במקום השני בטבלה. זלצר צפה בקבוצת בית"ר ת"א במשחק־הנצחון שלה בשכונת־התקוה על בני־יהודה (1:2). אין לו ספק כי צפוי לחניכיו מאמץ גדול: „בית"ר ת"א נמצאת במקום השני, בזכות ולא בחסד. אם ניצחה את הפועל ת"א ובני־יהודה, בשני המחזורים האחרונים, היא בהחלט קבוצה טובה. נעניק לבית"ר מאבק, ונקווה לטוב".

משחקי מוקד בבת־ים ובת"א — הערב בליגה

כדורעף

שני משחקים מעניינים יהיו הערב, במחזור ה־7 בליגה הלאומית בכדורעף. הפועל בת־ים תארח את הפועל המעפיל, ובתל־אביב יתעמתו קבוצות הפועל רמת־אביב והפועל קרית־אתא.

● קבוצת הפועל רמת־אביב, השנייה בדירוג, תנסה לנצל הערב את ביתיותה במשחקה ב־7 עם הפועל קרית־אתא. עמיחי ברם נגד קבוצת־האם שלו. תהיה זו הפתעה אם קרית־אתא תחזור לביתה עם נצחון. ישפטו: גבי לוטן וגבי קראוס.

● מאבק מסקרן יהיה הערב ב־7.30 בבת־ים, בין קבוצות שנאבקו בעבר על הכתר — הפועל בת־ים והפועל המעפיל. בשתי הקבוצות כדורעפנים צעירים ומוכשרים. בת־ים ביתית וסיכוייה עדיפים. ישפטו: מיקי ממרן ואורי טמפלהוף.

● האלופה, הפועל מטה אשר, שאינה בעונה בכושר טוב, תשתדל לנצל את חולשת יריבתה, מכבי פ"ת, במשחק שייערך ב־7 בפתח־תקוה, בשיפוטם של נסים יהב ואהרון קמל.

● המובילה, מכבי ת"א, תזכה הערב ב־7 בנצחון קל על מכבי חיפה, הגם שהמשחק ייערך בחיפה. ישפטו: עוזי בן־צבי ומיכאל סלע.

● מאבק תחתית יהיה הערב ב־7 בעין־שמר כאשר הפועל איחוד עירון תארח את הפועל בית־זרע/עמה"י. לכל אחת מהקבוצות נצחון יחיד. לאיחוד עירון יתרון ביתיות. ישפטו: אלכס כוקר ופיני שמפלינר.

הטבלה

1. מכבי ת"א	6	3:18	12
2. הפ.רמת־אביב	6	5:15	11
3. הפועל בת־ים	6	7:15	11
4. הפ.כפר־סבא	6	8:14	10
5. הפ.מטה אשר	5	11:10	7
6. הפ.קרית־אתא	5	12:9	7
7. מכבי חיפה	5	12:6	7
8. הפו.בית־זרע	6	16:7	7
9. הפו.המעפיל	5	14:9	6
10. איחוד עירון	5	12:6	6
11. מכבי פ"ת	5	12:4	6

שלושה הפסדים ונצחון לכפ"ס

קבוצת הכדורעף של הפועל כפר־סבא שבה שלשום מסיור משחקים במערב גרמניה שם קיימה ארבעה משחקים.

הכפר־סבאים נוצחו בשלושה משחקים וניצחו במשחק אחד.

שחקני הפועל כפ"ס שהיו אורחי חבל נידרזאקסן במסגרת שבוע ישראל לרגל חגיגות ה־40 לישראל נוצחו בידי מ.ס.ו. צ'יילה 3:1. גם לטי.אס.וי בארשינגהאפן הפסידה הקבוצה הישראלית 3:1 ולנידר־זאקסן — 3:2. הקבוצה הישראלית גברה על קבוצה מקומית בשורוף 1:3.

ראש המשלחת של הקבוצה הישראלית רות בונין סיפרה כי המערב גרמנים הוציאו לשבוע ישראל סך של מיליון וחצי מארק.

בנוסף להפועל כפ"ס השתתפו עוד להקת שלום 88, בת־שבע ועוד אמנים מישראל.

טרייביץ יאמן את הנבחרת

נשיאות ההתאחדות לספורט אישרה את מינויו של מאריו טרייביץ כמאמן נבחרת הכדורעף של ישראל.

טרייביץ, שהיה עוזר למאמן נבחרת הנשים של ארה"ב, ישמש בתפקידו כשנה וחצי, עד טורניר האביב שיערך בישראל באפריל 1990.

ועדת חקירה בפרשת הטורטונים

הנהלת ההתאחדות לספורט תתכנס ביום ראשון לישיבה מיוחדת כדי לדון בהצעת נשיאות המוסד להקים ועדת חקירה בפרשת האחים טורטון.

הנשיאות קיבלה אתמול את הצעתו של היועץ המשפטי שלה, עו"ד צבי יפה, להפקיד את בדיקת הנושא בידי ועדת החקירה. הנשיאות נדרשה לעניין בעקבות דו"ח על האירועים שהגישה לה הנהלת המשלחת לסיאול ובו דרישה לנקוט אמצעים משמעתיים נגד האחים טורטון.

על פי הצעת היועץ המשפטי יעמוד בראש הוועדה שופט בית המשפט המחוזי המכהן גם בבית הדין העליון של ההתאחדות ולצידו שני נציגי ציבור. שמות חברי הוועדה יקבעו בימים הקרובים ויוגשו לאישור ההנהלה ביחד עם כתב הסמכויות של הוועדה.

סמכות הוועדה תהיה לקבוע ממצאים עובדתיים בכל הקשור בהתנהגותם של האחים טורטון ביום הכיפורים בעת המשחקים האולימפיים בסיאול.

לוועדה תהיה סמכות ענישה על בסיס תקנון המשמעת של ההתאחדות; החלטותיה יהיו סופיות ולא ניתנות לערעור.

ההחלטה של הנשיאות התקבלה פה אחד.

מאזן הנכים: 45 מדליות 15 זהב, 14 כסף, 16 ארד

אברהם תשובה

45 מדליות, מהן 15 זהב, 14 כסף ו־16 ארד — זהו סיכום המדליות הסופי שהשיגו ספורטאי ישראל באולימפיאדת הנכים שהסתיימה אתמול בסיאול.

גם ביום התחרויות האחרון דאג האתלט העיוור רוד יעקובוביץ שישראל תהיה בתמונה כאשר הגיע למקום השני במירוץ המרתון המלא.

את המרחק של 42.195 קילומטר עבר יעקובוביץ בזמן של 3:00.48 שעות. בתום המירוץ הבין יעקובוביץ, שכאמור אינו רואה, שמקומו הינו חמישי, אך מאוחר יותר בהגיעו לכפר האולימפי התבררה טעותו. והוא התבשר שגם הוא בין מקבלי המדליות.

יעקובוביץ נעזר ברץ מלווה הצמוד אליו בחגורה גמישה והמקיפה את מותניהם, וכך יכול היה לבוא ביחד עם חבריו בהרגשת גאווה לטקס הסיום כשעל צווארו ענודה מדליית הכסף.

פרט לכדורסל, כדור־שער וטניס־שולחן, זכתה ישראל במדליות ביתר הענפים שכללו שחייה, אתלטיקה, סיוף, הרמת־משקולות, קליעה למטרה וכדורעף.

בדירוג המדליות הכללי דורגה ישראל במקום ה־16 מבין 66 מדינות.

על הישגים מרשימים אלה קיבלה אתמול המשלחת מברק ברכה מנשיא המדינה.

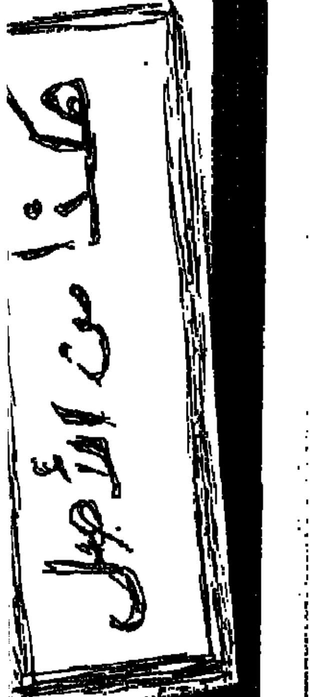

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: שכון עובדים — לאשר תשריט חלוקה בגבעת ספיר בסטיה מתכנית חפ/1238 המראה את הגבול בין המגרשים 7 ו־8 כשבור בעוד הגבול המוצע הינו ישר. (המגרשים 7 ו־8 מסומנים במספרים ארעיים 15, 416. אפשר לעיין בבקשה במח' לתכנון העיר בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר ינובריין
מהנדס העיר

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא
הודעה על־פי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה על־ידי יחזקאל מנן להתיר על חלקה 316 בגוש 6431, רחוב יבנאלי, הקלה כלהלן:
הקלה בשעור 1.07% תוספת 6 מ"ר.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רח' ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה, כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
יצחק ולה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, כפר־סבא

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
תיק בנין 982
הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 476/475 בגוש 6020 ברח' מוצקין מס' 4 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש (1061/6 מ"ר) בשתי הקומות.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון, ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — חולון.

עירית אשדוד
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעת פרסום שמוש חורג עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית, בקשה להתרת שמוש חורג מתכנית מפורטת מס' 105/03/3 ותיק בניה שח־16 המבקש: רוזנבלט יהודית, מעונה: בארי 18 אשדוד. מהות הבקשה: התרת שמוש חורג ממגורים לגן ילדים. בחלקה 18 בגוש 2066 ברח' בארי 18 אשדוד.
כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור שמוש חורג רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.
א. אוזלאי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, אשדוד

תן טרמפ לחייל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
אילות
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה אילות הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 2 לתכנית מפורטת 131/03/12 קבוץ טיפון.
עיקרי הוראות השינוי: הגדלת שטח לבנייני צבור, על ידי ביטול שטח אזור ילדים ושטח שיעודו יקבע בעתיד והפיכתו לשטח לבנייני ציבור, פתיחת דרך גישה ואיחוד חלקות.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: מקום: קיבוץ טיפון.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי למשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
ערד
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ערד הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 12 לתכנית 105/03/24.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד משטח לבנייני ציבור לשטח למוסד ובית אבות, ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 1236 מ"ר, מקום: שכונת שקד ערד.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה, התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת בניה לניצול חלל הגג ו־10% בקו בניין צדדי, ברחוב טבנקין מס' 1, בגוש 6623, חלקה 613, תיק בניין 084־0802. בקשה מס' 87/1541.
בעל קרקע או בניין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המ־נומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. ספסי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי השומרון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה השומרון מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת תכנית מס' ש/416 מערב גבעת עדה המהווה שינוי לתכניות הבאות: ש/95; ג/429; ג/163.
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: גבעת עדה, מערב גבעת עדה. גוש: 10130 ח"ח 19; גוש: 10131 חלקות 2־11; גוש: 10131 ח"ח 1, 12, 13; גוש: 10132 ח"ח 19; גוש: 10133 ח"ח 96, 97; גוש: 10134 ח"ח 45.
עיקרי הוראות התכנית: הרחבת אזור המגורים תוך קביעת דרכים ושבילים. הקצאת שטחים לצרכי צבור ומסחר. בטול אזור המלאכה במערב המושבה. שינוי תואי דרך מס' 7 במערב המושבה.
כל מעוניין רשאי לעיין בתוכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתוכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
משה גלזר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז חיפה

טלוויזיה
08.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט. 08.05 שעת כושר. 08.15 כלי טורות ת'. 08.40 פרפר נחמד, בראות וכו. 09.10 חשבון פשוט ד', מדוע אסור לחלק באפס? (כ). 10.30 אנגלית ז'. 11.00 אנגלית י"ב: Hello Israel. it's part of life. 11.15 חשבון ה', שברים שקולים. 11.30 תולדות הישוב — ארץ מולדת: בעיר ובעמק וכו. 12.00 חשבון פשוט, פירוק לגורמים ותרגום לערבית. 12.25 אנגלית ח'. 13.00 ספרות ועל יסודי: אריסטו, האדם והאל וכו. 13.30 מדעי הטבע, הבריכה. 14.00 עד־כאן, רצף דפי הטלטקסט. 14.05 סרט קולנוע: "סמבה, נער הג'ונגל". 15.40 שעת כושר. 15.55 פרפר נחמד וכו. 16.25 ערי הזהב הנסתרות. 17.00 ערב חדש בנוחה: אילנה דיין. 17.30 "גב לחדשות". 18.00 "דגרסי" הפרק השלישי "הניסוי". 18.30 תקציר החדשות (ערבית). 18.32 נתיב חדש להורו. טיילור טוכר את שרותי ארגון הנוסעים של אלכסנדריה כדי שיתנקשו בחיי כום והרסיאל. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 "1 יותר מדי", סדרת שעשועים בנחיית: חנן גולדבלט. 20.30 "כלבוטק", מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 20.50 סרט הדרכה של ועדת הבחירות המרכזית המסביר את הליכי הבחירות. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 שידורי המפלגות ערב הבחירות לכנסת הי"ב. 22.15 "מרגל בזילם". 23.10 "מסך אישי". אהוד מנור מארח הפעם את הבלוזין נועם שריף. 23.45 "פסוקו של יום". מבט אל גבעון חדשות הלילה.

ערוץ 2
18.35 "גמדי עץ האלון". 18.45 סרט אנימציה "מלחמות האלים". 19.00 "סטים בעולף" פרק 13. 19.26 "רגע לפני..." על מחקר בחיות ים העוזר לנו להבין כיצד מתפקד גוף האדם. 19.30 "הגרסא" פרק שישי: "דרדינקה". 19.56 "רגע לפני..." על תערוכת אמנים בארה"ב. 20.00 — "60־70־80 להיטי זהב" להקת ה"דייר סטרייטס" בהופעה חיה. 21.10 — "רוקן באמצעות הצייר גלון קלימר". 21.37 — "רגע לפני..." סקירה על הסרטים החדשים "רשיון לנהוג", "בוסית לאיתנור" ו"תקלה מופלאה 2". 21.40 — דרמת כתת "האי".

רדיו

קול המוסיקה
(ת) תקליטור 06.01 "שעון מוסיקלי". 07.07 "בהאזנה נינוחה". 08.00 "בין חברים": משלנו מוסיקה בנגינת אמנים ישראלים. 10.00 "קונצרט בוקר": קופרן: קונצ'רטו מלכותי מס' 1 (סטוקי־קוטסאול / ליסוק / פריימא: ויוקה לה פרי (תפילה של גיוירק/כולז: ראבל: "אמא אווזה" ותו. שיקאנו/מרטינון: דוליבה: סויטה קונצרטית ואנדרה נואהנ: פולנק: שישיה למיסית כלי נשיפה ופסנתר וחמישית כלי הנשיפה של ניו־יורק: ג'ורג' אוריק: 4 שירים ונ' האה"/מ. פיקסל/ כ. אוליריא שוסון: פואמה אופוס 25 (נ. דקמר/התו. הסימפ. של לונדון/שאייג מ־ה "השיר על הגג" והתו. הלאומית של צרפת/ל. ברנשטיין): ון פרנסה: קונצ'רטו לשני נבלים; רוסל: סימפוניה מס' 3. 12.57 "פינת השיר", בשירי חוי לסקלי מתוך ספרו "חיבור חיסור". 13.00 "קלאסיקל". 14.06 "אמנים באולפן". 15.00 "אנתולוגיה בצליל": מוסיקה קלית וכלית מן הרנסנס והברוק: ג'וואלור, שרפנטייה, רוזנייט סקרלטי. 16.00 "קונצרט קאמרי". 17.30 "תנו לאוזן לדבר". 18.30 "קונצרט קלי": עם מקהלת בזן אולדיס. 20.05 "פריזמה". 20.27 "פינת השיר". 20.30 "קונצרט התזמורת הסימפונית של רשות השידור", מנצח לוקס פוס: פרסל: קטעים מתוך מוסיקה לתיאטרון "הסערה", אירוס פולק/ רוכין ויוליקפסוס/מיכאל שופר וזוכרים גרברג מוצרט: סימפוניה בדה מגזור, "האפנר": "אנתולוגיה קטנה לשירה": "משורר מגיש משורר" "טיול", משירת ישראל אלירז עם לאה שניר: ראבל: קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת ודור בר־אילן: סטראווינסקי: "פולקה האביב", מוסיקה לכלם. 23.00 "נוקטורן".

רשת א'
07.30 "ישן בעיניך", שירים ישנים. 08.05 "תוגה", עם בני הנדל. 09.05 "טלרדיו", שירות מידע למאזינים. 10.05 "פניני בוקר", מגיש: גדעון הוד. 11.05 "ירוק ירוק" שירים עבריים. 12.05 "מעורב ירושלמי". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.06 "בראש צעיר" מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 "האוניברסיטה הפתוחה": "יצירת מילים בעברית בת־זמננו": דרכה של האקדמיה ללשון העברית בחידוש מילים" ותלקראתו) סוסנה כהם. 16.05 "מועדון סעון הזהב", מעולמו של האדם המבוגר. 17.05 "צבעי הקשת": "שירים ממזרח אירופה". 18.06 "מנחת ערב". 19.00 שידורים לעולם. 22.05 "שנינו יחד וכל אחד לחוד". עורך ומנחה: יוכב כץ: "קו פתוח", עם העובדת הסוציאלית יעל גירון והפסיכולוג עמי פרגו־גופר.

רשת ב'
07.00 "הבוקר הזה". 07.30 שידור תעמולת בחירות. 08.05 "סע לשלום", עם גדעון הוד. 09.05 "ביקור בית", עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הקשת" עם יואב גינאי. 12.05 "אלף־אלף ב־בית" עם אהוד מנור. 13.05 "בחצי היום", חדשות ופזמונים. 13.30 שידור תעמולת בחירות. 14.06 "בת נתוק", הורי והנמיר. 15.05 "שירים ושעורים". 16.05 "תוצרת הארץ", שירים עבריים. 17.05 "רגעי קסם". 17.55 "קראתי ספר", קוראים ממליצים. 18.06 "אצבע על הדופק", שבועון בענייני בריאות ורפואה עם אברהם מרון. 19.00 "היום הזה". 19.30 שידורי תעמולת בחירות. 20.05 פרקי חזנות "בבקשתך", ליפור שיר. 21.00 "מבט לחדשות". 21.30 פרקי חזנות "בבקשתך" והמשך. 22.05 "ג'אז נעור", עם לאה ליאור. 23.05 "סוסטות", עם דני אלדר.

גלי־צה"ל
06.05 "אוניברסיטה משודרת" — המיתולוגיה של הרוע, המיתוס הגרמני ודמדומי האלים מרצה: פרופ' ש. גיורא שהם. 06.30 "פוקחים עין". 07.07 "שבע אפס שבע". 08.00 "בוקר טוב ישראל". 09.05 "אילה בוקר", עם אלי ישראלי. 10.05 "עשר", שירים עבריים. 10.55 "מי מפחד מדמוקרטיה", פינה יומית עם המשפטן דר' זאב סגל. 11.05 "נכון לעכשיו", עם רפי רשף. 13.05 "דן רה יומי". 14.05 "פגישה יומית", עם יצחק בדנר. 15.05 "שירים לחג", עם ארז טל. 15.55 "אל תיקח ללב", פינה יומית סעמינה מחלות לב ומניעתן. 16.05 "ארבע אחר הצהריים". 16.54 "באופן מילולי", פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "שעה קלה על כלכלה". 18.45 "15 קטנות". 00.05 "ציפורי לילה", עם אביהו מדינה. 02.00 "לא רוצים לישון". 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1
19.05 "רכובים על מסוקים", תכנית מיוחדת על יחידת החילוץ של חיל האויר. (ש"ח). 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 "ניחוחי חציר", שירי חבורות הזמר. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "אוניברסיטה משודרת", המיתולוגיה של הרוע, המיתוס הגרמני ודמדומי האלים: מרצה: פרופ' ש. גיורא שהם. (ש"ח). 22.05 "על הדבש ועל העוקץ" מארח, שיחה ושאלות לאמן אורח, בליווי שירים וסיפורים ופעמם. 24. 23.05 היום שהיה". 23.55 "מי מפחד מדמוקרטיה" (ש"ח).

שידורי צה"ל 2
19.05 "יומיום מוסיקה". 20.05 "צרפ"ר", עם תמיד קמחי. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 "הפסקת עשר", עם מיכל ניב. 23.05 "קול הג'אז הזה".

רשת ג'
06.04 "בחורה לאושר". 07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "מה, בכר תשער". 10.05 "דברים טובים". 11.05 מלאכי חוקה, "על הקו". 12.05 "אהבה יומיומית". 13.05 "רק בימי חול". 14.06 "לי ולך", שיר וברכה. 15.05 "חדש, חדיש ומחודש". 16.05 "פופ 89". 18.05 "מקום כצפרית", מצעד הפזמונים הישראליים. 21.05 "אדום עתיק". 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: ניקו	9.45 ,7.30
אלנבי: המעקלים	9.30 ,7.15
אורלי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום	9.45 ,7.30
בן־יהודה: פרסידיו	9.45 ,7.30
בית ציוני אמריקה: לול	11.30 ,9.30 ,7.30
גת: בוקר טוב ויאטנם	9.40 ,7.30
גורדון: החגיגה של באבט	9.45 ,7.30
דקל: ביג	9.45 ,7.10
דרייב אין: תתיך מבוקש	9.30 ,7.30
סקס	12.00
הוד: פולטרגייסט 3	9.45 ,7.30
לימור חדש: צבעים	9.45 ,7.45
טיילת 1: מעריצה צמודה	9.45 ,7.30
טיילת 2: צבעים	9.45 ,7.30
טיילת 3: שם המשחק	9.15 ,7.30
פאר: על הנווס	9.45 ,7.45
פאריס: ליידי איב	12, 2, 4, 9.10 ,7.15
הפרחחים	21.10
רב־חן:	
חן 1: נח לחיות	9.55 ,7.35
חן 2: פרנטיק	9.40 ,6.40
חן 3: לסניור באהבה	9.45 ,7.45
חן 4: בעל בהשאלה	9.45 ,7.35
חן 5: ללא מעצורים	9.55 ,7.45
שחק: מרדף חצות	9.15 ,5.45
תל־אביב: מגלה את אמריקה	5, 9.45 ,7.30
תכלת: הקומיסרית	9.45 ,7.30
לב:	
לב 1: החיים הם נהר ארוך ורוגע	10.00 ,8.00
לב 2: בגלל המלחמה ההיא	2, 5, 9.50 ,7.30
לב 3: אהבנו כל כך	19.25
קנברה ודרה	21.50 ,17.00
מלאכים בשמי ברלין	14.00
לב 4: הנסיכה הקסומה	2, 5, 10 ,8
מוזיאון ת"א: קיץ אצל סבא	7, 9

רמת־גן
ארמון: ניקו	5, 9.50 ,7.30
לילי: במעייף המתגבר	5, 9.30 ,7.30
גן 1: בוקר טוב וייטנאם	9.50 ,7.25
גן 2: פרנטיק	5, 9.50 ,7.30
גן 3: בעל בהשאלה	9.50 ,7.30
גן 4: הנסיכה הקסומה	9.50 ,7.10

גבעתיים
הדר: החבר של החברה שלי	5, 9.10 ,7.30

באר־שבע
חן: מגלה את אמריקה	9.30 ,7.15

ירושלים
אדיסון: נח לחיות	4.10, 9.00 ,6.45
אורגע: פרנטיק	9.15 ,7.15
רון: ביג	9.30
כפיר: מרדף חצות	9.30 ,7.15
אורגיל: בוקר טוב וייטנאם	9.15 ,7
מיטשל: קנברה וורדה	9 ,4
סמדר: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום	9.15 ,7
הבירה: סגור לרגל שיפוצים	
עדן: מגלה את אמריקה	4.30, 9.15 ,7.15
אור:	
אור 1: מצלמה בלי בושה	
אור 2: ללא מעצורים	
אור 3: הנסיכה הקסומה	9.30 ,7.30
אור 4: גבר ללא רחמים	
אור 5: מרד הנעורים	
תיאטרון ירושלים:	
קפה בגדד	21.30 ,19.00
מאקר — האיש והחלום	21.30 ,19.00
אימפריה 1: החגיגה של באבט	9.30 ,11.30
אימפריה 2: מקין בלוו	21.30 ,19.15 ,17.00
בית אגרון:	
בעבור חופן דולרים	16.30
צרות בגן עדן	18.30
חופשה בכפר	20.00
בריאן כוכב עליון	22.00
הציצן	24.00

חיפה
אורות: קפה בגדד	9.15 ,7 ,4.30
חן: ניקו	9.15 ,6.45 ,4.15
רביבת 1: בוקר טוב וייטנאם	9.15 ,6.45
רביבת 2: לסניור באהבה	9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: מעריצה צמודה	2, 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 2: פרסידיו	8.10 ,5.20
עצמון 3: מצלמה בלי בושה	9.15 ,7
ירון: מרדף חצות	9.15 ,7 ,4.30
ריב־אור 1: פרנטיק	9.15 ,6.45
ריב־אור 2: שם המשחק	9.15 ,6.45
ריב־אור 3: העולם על פי גארפ	
אורלי: כפר קטן שלי	9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המתרדש: החגיגה של באבט	9.15 ,7
	9.15 ,7.15 ,5
פאר: ביג	9.15 ,7 ,4.30

נתניה
שרון: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום	9.15 ,7 ,5
אסתר: פרסידיו	9.10 ,7.15

חולון
מגדל: ניקו	9.40 ,7.30
אירמון: החגיגה של באבט	9.10 ,7.30 ,5
סביון: מרדף חצות	9.10 ,7 ,4.30

בת־ים
עצמאות: ללא מעצורים	9.30 ,7.15 ,5

הרצליה
היכל: תתיך מבוקש	9.10 ,7.15

פתח־תקוה
היכל 1: מרדף חצות	9.45 ,7.45
היכל 2: פרנטיק	9.45 ,6.45
היכל 3: מגלה את אמריקה	9.45 ,7.45

עפולה
מגדלור: מגלה את אמריקה	9.00

ראשון־לציון
רון 1: מרדף חצות	9.15 ,7.15
רון 2: ביג	9.30 ,7.15 ,11.00
רון 3: מצלמה בלי בושה	9.15 ,7.15

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 25.10
הנפש הטובה מסצ'ואן: 20.30
המלביש – הבימרתף: 20.30
מירלה אפרת
בכפר־סבא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 25.10 בשעה 15.00
הברירה הטבעית
"מחוץ לחומות".

שרותים ○ עזרה ○ תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים
מזור — הבניה רייק 20
חולון
בן־גוריון — לנדאו 16
ירושלים
אליסון — ישעיהו 10
נתניה
סורת — ס"ת 76
פתח־תקוה
מרכז השרון — אהרון קציר 7
רמת־גן
הדסה — כצנלסון 151
תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7
חיפה
נורדוי — נורדוי 13

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244: חדרה – 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30. מן יצא.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ו־ב' חג בלבד.

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - כירורגיה, אורטופדיה, עיניים. הדסה ע"כ - ילדים, א.א.ג. ביקור חולים - פנימית, נשים.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 02-243358; ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04-229488 (11.00–20.00); גליל מערבי – 04-922222.
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ד' – טל. 222732.
"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסת' לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'. טל': 03-285822, 03-294869.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988410.
ער"ן נתניה — טל' 053-335316.
ער"ן כפר־סבא — 052-913999.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
טיפול מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101. טל' 08-221022. עפולה טלפון 065-93334. טבעון — 101. טלפון 04-931401. נהריה — טל' 04-823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03-530848.

עברי: היצוא הבטחוני לארה"ב לאחר מזכר ההבנה ב־'87 — 486 מיליון דולר

ב־'83 הסתכמו היקפי המכירות ב־9 מיליון דולר בלבד ● בכנס לשיתוף פעולה בין שתי הארצות אמר עברי: ישראל צריכה להיות בסיס תחזוקה לכוחות האמריקנים באירופה ●

אבי בניהו כתבנו הצבאי

"מדינת־ישראל צריכה להיות מעין בסיס תעשייתי דרומי לכוחות האמריקנים השוהים באירופה, שיספק חלפים ושירו־תי אחזקה", כך אמר אתמול מנ־כ"ל משרד הבטחון, דוד עברי, בכנס רב־משתתפים בנושא שיתוף פעולה בטחוני בין ארצות־הברית לישראל.

לדברי עברי, בתקופה הנוכחית בה פוחת הביקוש בשוק העולמי למוצרי בטחון, הרי ששיתוף פעולה בתחום הבטחוני הוא חיוני לאמרי־קנים היכולים להציע ללקוחות מגוון רחב יותר של מוצרים.

מנכ"ל משרד הבטחון מסר, כי מאז נחתם מיזכר ההבנה האסטראטגי עם ארה"ב באוקטובר 87', מגיע היקף המכירות מישראל לארה"ב לכ־486 מליון דולר, שמהם 320 דולר מקורם במכירות של התעשיה האווירית. סכום זה מעיד על עליה משמעותית בהיקפי המכירות של מוצרי ביטחון לארה"ב שבשנת 1983 הסתכמו ב־9 מליון דולר בלבד.

סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק, ניתח בפני משתתפי הכנס את שדה הקרב העתידי על פי תפיסתה והבנתה של ישראל. לדבריו, במלחמה הבאה תהיה עליה דרמטית בדיוק הפגיעות ובמעטפת ההרג ותבוא לידי ביטוי גם לוחמה מלאה בלילות כתוצאה של אמצעי הראיה המיוחדים.

האלוף אהוד ברק הזהיר מפני "פילים לבנים" בפתוח אמצעי לחימה, לדבריו, אפילו המדינות העשירות ביותר לא יוכלו להצטייד בציוד חרשני כבד בשל מחירו הגבוה, ויאלצו לשלב נשק חדש בישן.

כנס שיתוף הפעולה נפתח אתמול במלון "דן" בהרצליה. לכנס הגיעו כ־150 תעשיינים מתחום הבטחון בארצות־הברית וכן נציגי הפנטגון. הגוף המארח הינו האגף לסיוע בטחוני במשרד הבטחון ובכנס נוטלים חלק גם אנשי צה"ל וראשי התעשיות בארץ.

150 האורחים שהגיעו מארה"ב במיוחד לכנס יבקרו היום ומחר בתעשיות הבטחוניות ובבסיסי צה"ל. הזרוע הלוגיסטית של צה"ל תציג בפניהם תערוכה של אמצעי לחימה שפותחו ויוצרו בישראל כדי לעורר את מכירתן.

התקדמות בפיתוח ה"חץ"
אבי בניהו כתבנו הצבאי

"ישנה התקדמות ניכרת בפיתוח הטיל נגד טילים 'חץ' המפותח בישראל", זאת אמר אתמול ראש פרוייקט מלחמת־הכוכבים של ארה"ב, הגנרל אברמסון. אברמסון שוהה עתה בישראל קיים אתמול מסיבת־עתונאים במסגרת כנס מיוחד לשיתוף פעולה בטחוני בין ישראל לארה"ב הנערך בימים אלה.

הגנרל אברמסון מסר, כי שיתוף הפעולה בתחום "מלחמת הכוכבים" מוערך בכ־165 מליוני דולרים, רוב הסכום בפרוייקט ה'חץ' והשאר בתוכניות אחרות קטנות, וביניהן לייזורים כימיים והתקנים למרידות באטמוספירה.

"אתמול חזיתי בכמה התקדמויות בפרוייקט ה'חץ'. העניין בדרך הנכונה. בישראל ישנו מידע ייחודי ואנשים מוכשרים" אמר הגנרל אברמסון והוסיף: "לא בכדי ישראל היתה המדינה השניה אחרי בריטניה שעימה חתמה ארצות־הברית על הסכם לשיתוף פעולה במלחמת הכוכבים". הגנרל אברמסון העריך כי פרוייקט טיל ה"חץ" על פי התוכנית יגיע להצגת הביצועים שלו תוך שלוש שנים.

"צירוף ישראל לקונפדרציה אירופית ימנע פגיעה נוספת בשלטון החוק"

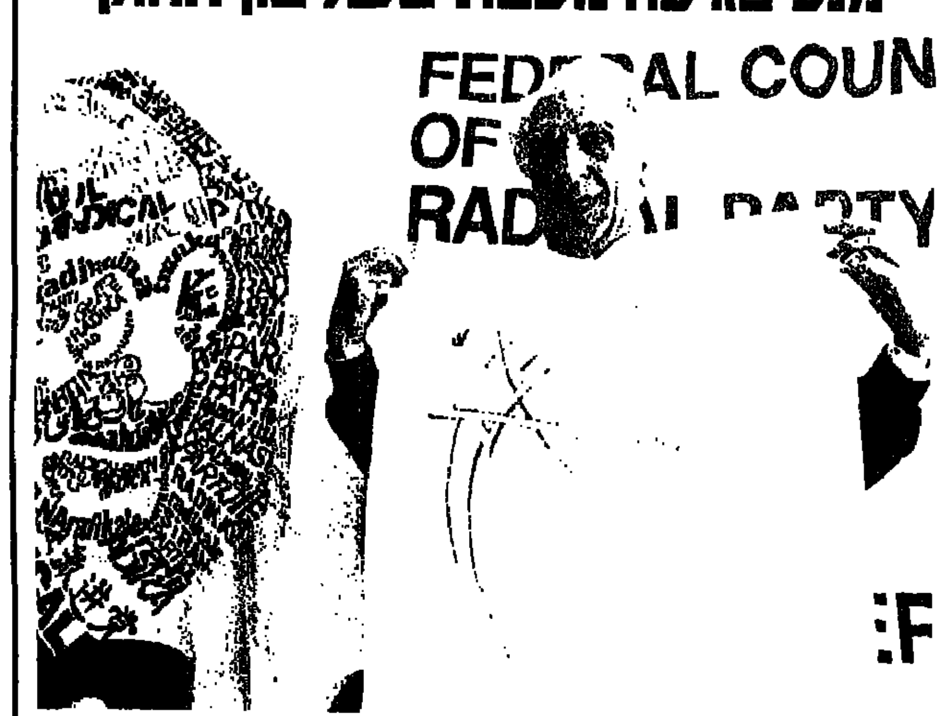

מנהיג המפלגה הרדיקלית, מרקו פנלה, מחזיק בידו כרזה, מעשה ידיו של האומן אלברט פגאני. הכרזה הוצגה אתמול במסיבת העיתונאים בירושלים, לכבוד 40 שנה למדינת ישראל. (צילום: רחמים ישראלי)

עתיים

ראשי המיפלגה הראדיקלית מאיטליה המתכנסים בירושלים האשימו אתמול במסיבת עיתונאים את המנהיגות הישראלית המתעלמת מהעמים האחרים באיזור, ושהתנהגותה היא הסיבה למשבר בתוך ישראל. "במדינות אחרות היו שרים שאינם יכולים למלא תפקידם כהלכה, מתפטרים", אמרו ראשי הרדיקאלים וכהם פרופ' ברונו זוי, האדריכל בעל המוניטין העולמי ועמיתו מייסד המיפלגה ומראשיה מרקו פנלה.

לדעת הדוברים הרדיקלים, ישראל אינה נוקטת במדיניות נכונה, כדי להתגבר על ההתקוממות בשטחים. "יש לנסות דרכים אחרות לפני ששולחים חיילים, כי הדבר פוגע יותר בישראל מאשר באויביה". פרופ' זוי טען, כי ההנהגה בישראל חסרת יוזמה ודמיון שבאמצעותם ניתן לפתור את בעיות האזור. הוא שיבח את מנחם בגין כאדם הראוי להערכה על מנהיגותו ויוזמתו האמיצה להשיג שלום תוך הידברות עם נשיא מצרים.

הדוברים מסרו, כי הם פונים לדעת הקהל ואל "שיכבת המנהיגים" בישראל להכיר בכך שאי אפשר לטפל בבעיות מקומיות אלא באורח בינלאומי. מנהיגי המפלגה הרגישו את פעילותם בעבר כדי שהקהילייה האירופית תזמין את ישראל ליטול חלק בהקמת "ארצות הברית של אירופה", בהיותה מדינה דמוקרטית יחידה באיזור. לדעתם צירופה של ישראל לקונפדרציה אירופית תמנע הדרדרות נוספת של הדמוקרטיה ומערכת המשפט בישראל.

ראשי התנועה הרדיקלית הסבירו, כי מטרותיהם העיקריות להבטחת זכויות האדם, עדיפות על השגת עצמאות לאומית, שכן הם תופשים את קיומה של המדינה רק כאמצעי לקיום זכויות עם ואדם במסגרת של חברה דמוקרטית חופשית.

המשכים

הצנזורה שוקלת תלונה

(המשך מעמוד ראשון)

אין בצה"ל אף יחידה מוסמכת לפעול או הפועלת בניגוד להוראות הפתיחה באש המוכרות והמעוגנות בחוק.

הוראות בע"פ להרוג

בידיעת רויטר מאתמול נמסר כי "מקורות בטחוניים בישראל אמרו כי חברי יחידה סודית של צה"ל, שזכתה לכינוי 'דובדבן' והמופעלים בגדה המערבית כדי ללכוד ערבים המיידים בקבוקי תבערה ואבנים, קיבלו הוראות בעל פה לירות כדי להרוג אנשים הנמלטים, שידיהם מגואלות בדם".

"הגדרה זו מכוונת לפלשתינים שהיו מעורבים בהתקפות, שבמהלכן נהרגו או נפצעו ישראלים או ערבים."

התחזו לעתונאים

"כתבים זרים אומרים כי חברי הכוח בגודל של מחלקה הציגו עצמם בעבר כעתונאים, כדי לעצור או לצלם חשודים ערבים. לדבריהם, הפעלה שיטה זו כמה וכמה פעמים.

"כתבי העתונות מחו נגד נוהג זה באומרם כי הוא מסכן את חייהם בשטחים".

"נורו בדם קר"

"תושבי הכפר יאטה שבגדה המערבית אומרים כי אנשים חמושים הרגו בירייות ב־9 באוקטובר את כמאל מחמוד חסן אלסארי, בן 24 ואת פאדל איבראהים שחארה אלנג'אר, בן 22. אנשים אלה נורו למוות בדם קר לאחר שזוהו כמנהיגים מבוקשים של תנועת הנוער "שביבה" הוצאה אל מחוץ לחוק."

"לעומת זאת הכחיש הצבא כי ההרג ביאטה היה מתוכנן. לפי גירסת צה"ל, פתחו חיילים באש, כאשר חייהם היו נתונים בסכנה על ידי המון שיידה אבנים. בניגוד לגירסה זו אומרים עדי ראייה פלשתינים שאיש לא יידה אבנים באותו זמן. עדי ראייה אמרו כי האנשים בטנדר צעקו 'הנה אתם כאן, בני זונות' כאשר נתקלו באלסארי ואלנג'אר כמה שניות לפני שהרגו אותם בירייה.

"בכפר יעבאר, צפונית לטול כרם הרג חייל בירייה ב־8 באוקטובר את אחמר סלים זאיד קיכלאני, בן 22. ידידיו ושכניו של האיש אומרים כי היה זה הרג בכוונה תחילה, שנערך בהוראת סוכן של השב. קיכלאני נורה למוות מטווח קצר בכדור אחד שפגע בלבו. הצבא מכחיש כי הוא אחראי למעשה ואומר כי נראה שהאיש היה קורבן של מריבה מקומית בין תושבים ערביים."

"היחידה 'דובדבן' ויחידה דומה שבסיסה בעזה שזכתה לכינוי 'שמשון' הופעלו מאז תחילת ההתקוממות כיחידות ניידות, שעליהן הוטל לחדור לכפרים מרוחקים."

נפצעו מידי מתנחל

"המקורות הבטחוניים אמרו עוד כי 'דובדבן' היתה מעורבת בפרשה כמעט קטלנית בחודש שעבר כאשר מתנחל יהודי, שמכוניתו הותקפה בבקבוק תבערה, פתח באש על מה שנראו בעיניו כערבים הנמלטים מהזירה. למעשה הוא פצע שני אנשי 'דובדבן' שהיו במארב."

בלבוש צבאי ואזרחי

"צוות הטלוויזיה האמריקאית צילם בטעות חברי היחידה בסרבלים של הצבא ובחולצות טי, כשהם מגיחים ממכוניות מוזרמות של ערבים ועוצרים מיידי אבנים בשכם בחודש יולי, אך אנשי הצנזורה הצבאית הורו להם למחוק את הסרט." בשתי תקריות דומות, העידו עדי ראייה שישראלים בלבוש אזרחי וכפיות על ראשם היכו ועצרו תושבים של הכפר עין עריק ליד רמאללה בחודש יולי ופתחו באש לעבר תושבי הכפר ווה במהלך מבצע חיפושים ב־9 באוקטובר.

150 תלמידי תיכון — לסיור לימודי בפולין
שעי"ה

כ־150 תלמידי תיכון מכ־20 בתי־ספר על־יסודיים בישראל יוצאים היום בבוקר לסיור לימודי באתרי ההשמדה ובשרידי הקהילות היהודיות בפולין.

זו משלחת הנוער הרשמית הראשונה שיוצאת לפולין ביוזמת שר החינוך והתרבות יצחק נבון. הסיור יימשך שמונה ימים. בשבוע הבא ישלח משרד החינוך לפולין קבוצה נוספת של כ־150 תלמידים.

לקראת יציאת המשלחת ה־ראשונה נחתם בוארשה הסכם ראשון בתחום החינוך בין שתי המדינות. כדי לקרב את התלמידים אל נושא השואה, מתלווים לבני הנוער ניצולי שואה שיספרו לתלמידים על האירועים הקשים שעברו בפולין במקום התרחשותם האמיתי.

ליד מצבות הזכרון והאנדרטאות יקיימו בני־הנוער טכסי־זכרון שיכינו בעצמם ואשר בהם יקראו קטעי יומנים, ישירו את שירי הפרטיזנים, ישמיעו תפילת "יזכור" וישירו את "התקוה".

מהיום — שביתות ושיבושים
(המשך מעמוד ראשון)

בשעות הצהריים. ועד העובדים בבנק לאומי פירט את כל צעדיו עד לסוף השבוע: סניפי בל"ל יהיו סגורים היום וביום ה' אחר הצהריים, ובימים רביעי ושישי ייפתחו רק ב־10 בבוקר, במקום בשעה 8. העבודה במשרדי הנהלת הבנק ובמינהלות האזוריות תחל היום ב־10 בבוקר וסניפים ראשיים שאינם פתוחים אחר הצהריים יחלו לפעול באותה שעה. מטה המאבק הסמיך כל ועד לנקוט בעיצומים פתאומיים על־פי שיקול דעתו.

פנו לבנק הפועלים

ועדי הבנקים המאוגדים בחטיבה ההסתדרותית פנו אתמול לעובדי בנק־הפועלים ובנק ישראל בדרישה להצטרף למאבקם של עמיתיהם. הם מאיימים לשכש את פעילות בנק הפועלים והבנק המרכזי, בטענה כי המשך פעילותם הסדירה פוגעת במאבק של עובדי הבנקים.

למעלה מ־100 מעובדי בנק־לאומי, דיסקונט והבינלאומי הפגינו אתמול מול משרדי בנק ישראל במחאה על עמדת הבנק המרכזי המתערב, לטענתם, במו"מ עם הנהלות הבנקים ומתנגד למתן תוספות שכר כלשהן. כמה מעובדי בנק ישראל הצטרפו אתמול להפגנת עובדי הבנקים. המפגינים ביקשו לשגר משלחת שתציג את טענותיהם בפני המפקח על הבנקים, ד"ר אמנון גולדשמידט, אולם הוא סירב להיפגש עמם.

חופשה מאורגנת

כאמור, מטה המאבק מאיים להוציא את כל העובדים לחופשה מאורגנת בשבוע הבא בימים ראשון, שני ורביעי (ביום שלישי הבנקים יהיו סגורים בגלל מערכת הבחירות).

שרון: תנו לי את כהונת שר הביטחון ואטפל באינתיפאדה
אי.פי

השר אריאל שרון הכריז אתמול בסיור־בחירות בשוק מחנה־יהודה בירושלים, כי שאיפתו היא להתמנות שנית לשר ביטחון בממשלת ישראל, ואם יזכה לכך, תהיה משימתו הראשונה דיכוי ההתקוממות בשטחים.

כשהוא מלווה בשוטרים רבים, מצוידים באלות, אמר שרון: "הדבר הראשון שיש לעשותו אחרי הבחירות הוא להחזיר לאלתר את השקט והשלווה" ליהודה, שומרון ורצועת־עזה. "לי היכולת לעשות זאת".

"הזדמנות מהסרטים" לברית ערים מערב הוליווד ומצפה רמון
אילת מזור

הצעה לכריתת ברית ערים תאומות בין מצפה־רמון לבין העיירה מערב הוליווד שבלוס אנג'לס, הגיעה לא מכבר לקונסוליה הישראלית בלוס־אנג'לס.
בראש העיירה הוליווד עומד אלן ויטרבי, יהודי צעיר בן 26. העיר מונה 40 אלף תושבים, מהם 23 אלף יהודים. פירסומת של מערב הוליווד בא לה כמובן מהעובדה שבתחומה ממוקמת תעשיית הסרטים הגדולה ביותר בעולם.
במצפה־רמון הגיבו על כך התושבים: "הכדור נמצא עתה בידינו, האם נדע להרים אותו?" ו"אסור לנו להחמיץ: זו הזדמנות מהסרטים".

17 ילדים מגן בבית הכרם הותקפו על־ידי נחיל דבורים
רונית תמרי

17 פעוטות מגן־ילדים בירושלים נעקצו אתמול על־ידי להקות דבורים בשעה שיצאו לסיור בשדה במסגרת לימוד על "חרקים בטבע". הפעוטות מ"גן טרום חובה ממלכתי דתי בית־הכרם" טיילו בשדה, כאשר אחד הילדים התכופף לפתע כדי לחפש חרקים ופגע תוך כדי כך בקן דבורים סמוך. נחיל דבורים החל לחוג סביב הילדים אשר נתקפו בהיסטריה. מאות דבורים תקפו את הילדים ועקצו אותם בחלקי גוף שונים. הילדים פונו לבית־ספר ממלכתי דתי בית הכרם, וקיבלו במקום עזרה ראשונה. למקום הוזעקו גם שני אמבולנסים של ניידת טיפול נמרץ אשר פינו ארבעה ילדים שסבלו מעקיצות קשות לבית־החולים ביקור־חולים.
הורי הילדים טוענים, כי הגננות לא הקפידו לשמור על הוראות משרד החינוך בנושא הטיולים, והניחו לפעוטות לשוטט בלא השגחה מתאימה.

ארגון העל־יסודיים הכריז על שביתה של שעתיים מחר
יצחק שור

הלימודים בבתי־הספר שחבריהם משתייכים לארגון המורים העל־יסודיים יתחילו מחר ב־10 במקום ב־8 בבוקר על כך החליטה אתמול הנהלת הארגון. חברי הסתדרות המורים בבתי־הספר העל־יסודיים לא ישבתו.

השביתה בת השעתיים תיערך בשל הקפאון במו"מ עם ארגוני המורים על חתימת הסכם עבודה חדש. הסתדרות המורים סבורה, שעשיית השריר עתה, ימים ספורים לפני הבחירות, כמוה במלחמה נגד טחנות רוח, ממילא יצטרכו ארגוני המורים לנהל את המו"מ עם שר האוצר הבא.

האוצר מציע למורים לעבוד יותר ולקבל יותר, כלומר, לעבור ל־26 שעות הוראה בכיתה במקום 24 כיום, בחינוך העל־יסודי. הארגונים מתנגדים להצעה זאת.

מואשם שהצית ארונות חשמל והאשים ערבים

עתיים

בית המשפט המחוזי בתל אביב ציווה אתמול לעצור עד לתום ההליכים המשפטיים את איתן לוי (18) מבת־ים המואשם בהצתת שמונה ארונות חשמל בבנייני מגורים בעיר, תוך סיכון הדיירים, כדי להפליל ערבים ולגרום להחזרתו לשירות במשמר האזרחי, ממנו הושעה.

באחד המקרים מסר הנאשם לשוטרים שהבחין בשלושה ערבים נמלטים מבניין בו הוצת ארון חשמל לכיוון מחסן סמוך. בעקבות הידיעה הכוזבת עצרו השוטרים שלושה שישנו במחסן כחשודים בביצוע ההצתה.

מואשם באונס במסעדה בחוף הים באשקלון

עתיים

פרקליטות מחוז הדרום הגישה אתמול בבית המשפט המחוזי בבאר שבע כתב אישום נגד ג'מאל פרחאת ג'ונדיה (28) משכונת סג'עיה בעזה, המואשם שלפני כשבוע וחצי אנס אשה מאשקלון.

בקשת התביעה לעצור אותו עד לסיום ההליכים המשפטיים תידון בפני שופט אחר, כיוון שהשופט יהושע פלפל, שקיבל את הבקשה, פסל את עצמו מלדון בה כיוון שהוא חבר בהרכב השופטים שידון בתיק העיקרי. עד לדיון יישאר הנאשם במעצר.

התביעה טוענת, כי תושבת אשקלון יצאה בבוקר להפסקת עבודה במסעדה על שפת הים, בה מועסק הנאשם. הוא פיתח איתה שיחה, הזמינה לדבר בחדר סמוך "שקט יותר", ושם אנס אותה. מיד לאחר מכן התלוננה האשה במשטרה, והוא נעצר.

4 שנות מאסר לתייר מגאנה שאנס בת ארצו

עתיים

גוח'ף מנוה (28), תייר מגאנה, הורשע אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב באונס בת ארצו, חברתו של חברו לדירה. הוא נדון לארבע שנות מאסר בפועל.

מנוה הורשע גם בתקיפת שוטר. הוא התנגד להכנסתו לתא המעצר, הנחית מכת אגרוף בפניו של אחד השוטרים, ונשך את ידו.

בגזר הדין ציינו השופטים ישראל גלעדי, משה טלגם, וארמונד לוי, כי מי שבא להתארח בישראל ואף למצוא בה את פרנסתו, חייב למלא אחר חוקיה ואחר נורמות ההתנהגות שלה, שהן גם קרוב לוודאי נורמות ההתנהגות במדינתו של הנאשם.

"תאומי מנגלה" לשביתת רעב בי"ם נגד משרד המשפטים

"מתעלם ממסקנות חקירת משטרת ישראל, לפיהן הד"ר הנאצי לא מת"

עתיים

קבוצת ניצולים מארגון "תאומי מנגלה" התארגנה לפתוח היום בשביתת רעב בכניסה לבניין הכנסת בירושלים. תאומי מנגלה הם תאומים ניצולי שואה, שהרופא הנאצי יוזף מנגלה ערך בגופיהם ניסויים. הם מוחים על שמשרד המשפטים אינו עושה דבר ללכידתו של מנגלה והעמדתו לדין.

הם גם טוענים שמשרד המשפטים אינו מפרסם את ממצאי חקירת המשטרה שנמסרה לו לפני חודשים אחדים, לפיהם העצמות שהוצגו לפני שלוש שנים בברזיל כהוכחה לכך שמנגלה מת אינן עצמותיו של הרופא הנאצי, ולכן יתכן שהוא עוד חי ומסתובב חופשי.

ראשי הארגון טוענים, שממצאים אלה של חוקר המשטרה מנחם רוסק מתבססים על נתונים ועדויות שונות, והמסקנות מחקירתו התקבלו כבר לפני שנתיים והועברו בינתיים גם למשרד המשפטים בארה"ב ולמשרד התביעה הכללית של גרמניה המערבית. מסיבות שאינן ידועות לארגון הועברו הממצאים לידי משרד המשפטים רק לפני חודשים אחדים, אך לדבריהם, לא נעשה מאז דבר לפרסום האמת.

את שביתת הרעב יתחילו תאומי מנגלה בשעה 11.00. בין השובתים נשיאת הארגון, אווה מוזסיקור, שהגיעה לשם כך מביתה באינדיאנה, ארה"ב, ויו"ר הארגון, ורה קריגל, מרימונה. יחד איתן ישבתו ניצולים נוספים מתאומי מנגלה.

בדרך נבונה

כחלק ממאבקם נגד משרד החינוך פרשו הורים ממטה יהודה כרזות על צלע הר בדרך לירושלים (צילום: רוני נעמן)

במשך הביקוש להסדר '91

אלחנן הורוביץ

גם אתמול התרכזה ההתעניינות במניות ההסדר '91, ביום המסחר השני בהן. הביקוש למניות ההסדר משני הסוגים עלה ל־10.3 מיליון שקל, בעוד שכל ההיצעים בהן הסתכמו ב־169 אלף שקל בלבד.

כל השערים של הסדר '91, הוסיפו לעלות עד 1.1 אחוזים. בהסדר '89 היו 2 שנשארו בלי שינוי וירידה בשער אחד (של מזרחי ע"ש ב־0.3 אחוז). המחזור בכל מניות ההסדר הסתכם ב־3.4 מיליון שקל (21 מיליון דולר).

תשואותיהן השנתיות הדולריות נעו בין 5.81 ל־6.54 אחוז ביוצאות לפדיון ב־'91 ובין 0.32 ל־2.03 אחוזים ביוצאות לפדיון ב־'89.

ירידות במניות

במגמת ירידה התחיל אתמול לפני הצהריים המסחר במניות החופשיות בשלב מ.ר.צ. מ־30 השערים עלה רק 1 (של חברה כלכלית ב־0.4 אחוז). הירידה הגדולה ביותר היתה ב־3 אחוזים (של הסנה). המחזור בשלב זה היה גדול יחסית והסתכם ב־2.2 מיליון שקל.

כמסחר בשערים משתנים, אחרי

גלגלי הבורסה

הצהריים נרשמו 23 ירידות שערים ואף לא עלייה אחת. ההיצעים הסתכמו ב־1.4 מיליון שקל והביקושים ב־26.4 אלף שקל בלבד. המחזור היה 1.2 מיליון שקל (745 אלף דולר). מדד המניות ירד מ־81.47 ל־79.94 נקודות, ב־1.88 אחוז.

בסיכום המסחר בכל המניות החופשיות נקבע, שעלו רק 61 משעריהן, לעומת 190 שירדו ו־167 שנשארו בלי שינוי. רבים הפנו את תשומת הלב לעובדה, שמספר הירידות היה גדול ממספר המניות שנשארו בלי שינוי, וגדול פי שלושה מהעליות.

כל הביקושים למניות החופשיות הסתכמו ב־1.3 מיליון שקל, בעוד שההיצעים בהן עלו ל־3.7 מיליון שקל. המחזור הסתכם ב־6.2 מיליון שקל (3.8 מיליון דולר). מסכום זה נסחרו רק 628 אלף שקל (10 אחוזים) בעלייה, 4.5 מיליון שקל (73 אחוזים) בירידה ו־1.1 מיליון שקל (17 אחוזים) ללא שינוי בשער. העלייה הגדולה ביותר היתה ב־12 אחוזים באילן אופ' והירידה הגדולה ביותר היתה 10.2 אחוז באמישר. אתמול התחדש המסחר בכור. לשערה נרשם "מוכרים בלבד".

מגמת הירידה במניות החופשיות מוסברת במגמת עלייה בשיעורי הריבית ובידיעות על ירידה בהשקעות במשק. השפיעה גם הידיעה על אפשרות שהבנקים וגם הבורסה יהיו סגורים בשבוע הבא בגלל סכסוכי עבודה.

היצע בצמודות

בשוק אגרות החוב נרשמו תנודות עד 2 אחוזים בצמודות למדד ונטייה לירידות אחוז אחד בנסחרות במט"ח.

הצמודות לדולר ירדו ב־0.28 אחוז מסוג "רמון" וב־0.36 אחוז מסוג "גלבוע". המחזור התקרב ל־14 מיליון שקל. מזה 6.1 מיליון שקל מסוג "שגיא".

במלוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.9 ל־16.75 אחוז, תוך מחזור של 16.9 מיליון שקל.

התאמות יתר גדולות

בנק ישראל מכר אתמול שתי סדרות של אגרות חוב צמודות למדד בערך נקוב כולל של 80 מיליון שקל. מזה 40 מיליון שקל מסוג "גליל", שהביקושים לו הסתכמו ב־252 מיליון שקל ושנמכר ב־97 אחוזים מע"נ, ו־40 מיליון שקל מסוג "שגיא", שנמכר ב־102.5 אחוז מע"נ, אחרי שהביקושים לאג"ח מסוג זה הסתכמו ב־140 מיליון שקל.

הודעה בדבר הגשת בקשה לפירוק חברה על־ידי בית־המשפט

בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב

ת.א. 1276/88

בעניין: פירוק החברה מריאריסק בע"מ.

המבקשים: חוה הברפלד ואח', ע"י ב"כ עוה"ד תמר גולן ו/או יעל דולב מרח' ז'בוטינסקי 5 רמת־גן 52520, טלפון: 03-7528716־8.

נמסרת בזה הודעה כי ביום 29.6.88 הוגשה לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו בקשה לפרק את החברה הנזכרת לעיל וכי בקשה זו תישמע בבית־המשפט היושב לדין ביום 19.12.88, בשעה 08.30.

כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך־הדין שלו. העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן החתום מטה תמורת התשלום הקבוע בעדו.

יעל דולב, עו"ד ב"כ המבקשים

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה, חייב למסור או לשלוח על־ידי הדואר, לחתום לעיל הודעה על רצונו זה. ההודעה, בציון השם והמען של האיש או הפירמה וכחתימתם או בחתימת באי־כוחם, צריכה להימסר או להישלח באופן שתגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 08.30 ביום 18.12.88.

למשפחה ולבית גלאון
משתתפים באבלכם
על מות
שושנה פיליפס
חברים בקיבוץ שובל

לג'ורג' בוקסר ולמשפחתו
אתך באבלך
במות
האם
קיבוץ מעגית

7 יואשמו בהסתה והמרדה בחתונה בכפר תמרה בגליל

יהודה צור, עתיים

שבעה ערבים תושבי כפרים בגליל המערבי יואשמו בהמרדה ובהסתה נגד המדינה בחתונה שנערכה לפני כשבועיים בכפר תמרה. המשטרה חקרה יותר מ־90 איש. רוב החשודים שוחררו מחוסר הוכחות ונגד שבעה יוגשו כתבי אישום.

התופעה של השמעת שירים נגד המדינה בחתונות באזור אינה חדשה. בין היתר הופצו גם קלטות של שירים ערביים לאומיים, שמקורם ככל הנראה, מעבר לגבול. הם קראו למרוד בשלטונות ולפעול להקמת מדינה פלשתינית בראשות אש"ף.

נבדק גם איסוף כספים ע"י גורמים שונים במגזר הערבי למען תושבי השטחים, בחשד שהכסף אינו מיועד למטרות הומניטריות, אלא למארגני האינתיפאדה ופעיליה.

שבעה אנשים נקנסו אתמול בבית המשפט בעכו בחמשת אלפים שקל כל אחד, באשמת הפצת כרוז מספר 1 בגליל. שני נאשמים נוספים נעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

אביטן לא יישפט על בריחתו מהכלא והעבירות שביצע בה

עתיים

פרקליט מחוז הדרום, עו"ד יעקב קרוסהר, מסר אתמול כי החליט שלא להגיש כתב אישום נגד אסיר העולם הרצל אביטן, על בריחתו מכלא באר שבע ועל העבירות שביצע בבריחתו.

עו"ד קרוסהר קיבל את ההחלטה לאחר שביום א' נגזר על אביטן עונש מאסר עולם מצטבר על העונש שהוא מרצה, לאחר שהורשע ברצח האסיר חיים שושן. פרקליט המחוז שקל את תקופת המאסר הארוכה שעל אביטן לרצות עתה ואת בעיות האבטחה והתקציב הכרוכות בהבאתו לדין והחליט, כי אין טעם להאשימו עתה בבריחה ובתוצאותיה.

עו"ד קרוסהר הטעים, שאם בתוך תקופת ההתיישנות על העבירות שביצע אביטן בבריחתו — 10 שנים — תתעורר שאלת שחרורו של אביטן מהכלא או שיהיו נסיבות אחרות שיצדיקו זאת, ישקול שוב אם להגיש בתוך אותה תקופה את כתב האישום.

באישור חריש הוארך מעצר סבג; חשוד ברצח בת גיסתו

עתיים

בית משפט השלום בתל אביב האריך אתמול באישור מיוחד של היועץ המשפטי לממשלה כ־15 ימים נוספים את מעצרו של פליקס סבג (42) מבת־ים החשוד ברצח בת גיסתו, רונית סיעתי ובפציעתה החמורה של אמה, עמליה סיעתי.

הרצח אירע ב־25 בספטמבר, והחשוד נעצר למחרת. סקר דן אהרון, ראש חוליית התשאול ביחידה המרכזית במשטרת תל אביב טען בבית המשפט, כי בידי המשטרה ראיות הקושרות את סבג לביצוע הרצח, אשר להערכת המשטרה אירע בין השעות 1 ל־2 אחר חצות. האליבי שמסר החשוד, לפיו ישן באותה עת, מעורר ספקות - אמר החוקר.

בדיון נמסר, כי עמליה סיעתי עדיין מאושפזת, ולהערכת רופאי בית החולים, החלמתה תארך עוד כשבועיים. החוקר הכחיש את טענת סנגורו של החשוד עו"ד משה אלוני, לפיה ייחסה המשטרה לסבג את הריגת בנו. החוקר ציין, כי סבג נשאל על כך אולם סירב לענות. ובכלל, אינו משתף פעולה עם חוקריו.

סקר אהרון אישר, כי החוקרים ממתינים לחוות דעת של מחלקת זיהוי פלילי על כפתור חולצה שנמצא בתוך הדירה, וביקש מבית המשפט להאריך את מעצר החשוד ב־15 ימים נוספים. השופט יצחק בראו"ן נעתר לבקשה, וציין בהחלטתו כי יש חשד סביר וראיות לכאורה, הקושרים את החשוד לרצח.

קיילה שלנו איננה
הלוויה תתקיים מחר, יום ד' 26.10.88
בשעה 13.00 בבית העלמין החדש בחדרה.
נפגשים בשעה 13.00 בביתה בשכון עמל.
משפ' מרין

לנתן מרין והמשפחה
אתכם באבלכם
במות
קיילה
קיבוץ המעפיל

למשפחת דומני
ולקיבוץ שער העמקים
המומים ומזועזעים במותו הטרגי של
אמציה ז"ל
ומשתתפים בצערכם
חברים ומוקירי זכרו במפעלי העמק
ומשקי עמק יזרעאל

לצפורה גולדברג, יעקב רוזנר והמשפחה
אתכם באבלכם
במות האם
אדלה פסקל
בתיה ואריה אפל

ראשי האוניברסיטאות החליטו לחדש מהבוקר את הלימודים

לאחר שהממשלה אישרה אתמול את התוכנית הישנה של נבון: 68 מיליון ד' ב־4 שנים

יצחק שור

אתמול לאשר עקרונית את תוכנית ההבראה של המוסדות להשכלה גבוהה, החליט ועד ראשי האוניברסיטאות לחדש הבוקר את הלימודים.

הוועד פנה לוועד העובדים המינהליים והטכניים, וביקש להפסיק מיד את העיצומים ולחדש את העבודה התקינה. במקביל קבעו ראשי האוניברסיטאות, כי נוצרו התנאים להצטרפות להסכם המסגרת בין ארגוני המעסיקים בשירות הציבורי להסתדרות.

הלימודים באוניברסיטת באר־שבע התחילו שלשום. הלימודים באוניברסיטה העברית יתחילו למעשה רק מחר. היום ישלימו הסטודנטים את הרישום לחוגים ולמעונות. בישיבתה אתמול אישרה הממשלה את תוכנית ההבראה שהגיש שר־החינוך, יצחק נבון, לממשלה עוד לפני כשנה.

על פי תוכנית זאת, שנתמכה עקרונית על ידי האוצר, יגדל תקציב המוסדות להשכלה גבוהה בסכום כולל של 68 מיליון דולר בארבע השנים שהחלו בתשמ"ח. חלק מהסכום יוקדש להגדלת התקציב השוטף, וחלקו למחקר. התקציב השנתי הנוסף יעמוד על 17 מיליון דולר. החלטת הממשלה קובעת את המסגרת התקציבית, ומתחייבת לפעול לביצוע מזורז של התוכנית רק משנת התקציב 1990.

ראשי האוניברסיטאות, הוועדה לתכנון ולתקצוב של המוסדות להשכלה גבוהה והאוצר ידונו בימים הקרובים על הדרכים למימוש תוכנית ההבראה. התוכנית הוכנה לפני שנתיים, ועתה היא אינה תופסת, משום שמנתוני האוניברסיטאות עולה שהגרעונות צמחו ל־170 מיליון דולר.

בעקבות החלטתה של הממשלה

שוקלים איגוד ארצי של עובדי התחבורה

אבשלום קווה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, אמר אתמול כי נשקלת האפשרות להקים איגוד ארצי של עובדי התחבורה, בדומה לאיגודים מקצועיים אחרים הנמצאים במסגרת האגף לאיגוד מקצועי. קיסר אמר דברים אלו בכנס ארצי של נהגים שכירים בקואופרטיבים לתחבורה ובמועצות אזוריות שהתקיים בתל־אביב.

צלבי קרס על מודעות בחירות בב"ש

עתיים

בשבוע שעבר התלונן ניצול שואה מבאר שבע, כי הבחין בארבעה נערים, שהגיעו לצומת הרחובות מצדה ואלפסי בעיר בשתי מכוניות. הם עצרו ליד לוח מודעות, והחלו לצייר עליו צלבי קרס בהתזה. הם ריססו צלבי קרס על מודעות בחירות של הליכוד ושל מפלגת העבודה וגם על מודעות אחרות.

כששאל אותם מה הם עושים ולמה, הם תקפו אותו והסתלקו מהמקום. האיש הגיש תלונה למשטרה, שפתחה בחקירה.

כץ־עוז: ידו של האוצר — בכיסי החקלאים

שעיה

במפגש עם איכרים בזכרון־יעקב ובנימינה, אמר אתמול סגן השר כץ־עוז, כי האוצר הכניס באופן בוטה את ידו לכיסו של החקלאי, וגזל ממנו מיליארד וחצי שקל. הגזילה נעשתה בעיקר על ידי ריבית נשך שלא מקובלת בשום מדינה מתוקנת בעולם. יש לכך הוכחות מוסמכות במחלקת המחקר של בנק ישראל.

הכסף שנלקח מהחקלאים הועבר לבנק ישראל, ודרכו לתקציב המדינה. לעומת זאת החקלאי לא קבל מהמדינה את המגיע לו, ולכן יש לתקן מיד את העיוות המשווע שנוצר על ידי חקיקה מתאימה.

● פרס זלמן שז"ר יוענק השנה לפרופסור יהודה ריינהרץ על כתיבת ספרו "בדרך אל המנהיגות". הפרס יוענק לו בטקס לציון 100 שנה להולדת זלמן שז"ר, נשיאה השלישי של מדינת ישראל, במשכן נשיאי ישראל.

רומן רוסי בחיזור רומני

ישראל מעוניינת להדק את הקשרים ולהרחיב את שיתוף הפעולה התעשייתי והכלכלי עם רומניה על בסיס של הדדיות – אמר שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון בפגישה שהתקיימה אתמול בירושלים עם השר לסחר חוץ של רומניה, איוואן אונגור (מימין). השר הרומני אמר, כי יפעל לקידום עסקות לאספקת חומרי גלם, נפט, פחם ויהלומים מבריה"מ דרך רומניה לישראל בתמורה לסחורות ישראליות שיועברו לרומניה. בסוף השבוע אמורים שני השרים לחתום על פרוטוקול הסכמי הסחר בין ישראל לרומניה (צילום: זום 77)

תפנית חיובית במשא ומתן עם שלושת האיגודים האקדמאיים

מזכ"ל ההנדסים והטכנאים: אם המו"מ היום עם האוצר ייכשל, נפתח בעיצומים, כולל השבתת שידורי הרדיו והטלוויזיה לקראת יום הבחירות

אבשלום קווה

ראשי שלושת האיגודים האקדמאיים־טכנולוגיים בשירות הציבורי ייפגשו היום אחרי הצהריים עם הממונה על השכר במשרד האוצר, יעקב דנון, בניסיון נוסף להתגבר על המחלוקות המעכבות את הצטרפותם להסכם השכר בשירות הציבורי.

שלושת האיגודים הם המהנדסים, האקדמאים במדעי החברה והרוח וההנדסאים והטכנאים. מזכ"ל הסתדרות ההנדסאים והטכנאים, זלמן שנקמן, הזהיר אמש כי אם שיחות היום לא יניבו תוצאות חיוביות, הם יכנסו מחר את המזכירויות הארציות כדי להחליט על שורה של שיבושים ועיצומים, העלולים לפגוע בהכנות לקראת יום הבחירות, כולל השבתה של הרדיו והטלוויזיה.

המחלוקת העיקרית בין האיגודים לצמרת האוצר והמעסיקים הציבוריים נסבה על הרכב טבלת השכר החדשה. במו"מ בין נציגי עובדי הדירוג האחיד לבין המעסיקים על יישום הסכם השכר חלה אתמול תפנית, לאחר שנציגי האחרונים הגישו נייר עבודה חדש, אשר לדברי מזכ"ל הסתדרות הפקידים, משה בית דגן, יש בו כדי למנוע עימות.

נציגי העובדים יבדקו היום את ההצעה החדשה, וקיים סיכוי סביר שלא יהיה צורך בצעדים הארגוניים בהם מאיימים שני האיגודים הגדולים של הפקידים ועובדי המדינה.

רופאי המדינה: נשבית ממחרתיים את כל בתי החולים הממשלתיים

שרת הבריאות פנתה לשמיר: האוצר אינו רוצה לפתור את הבעיה ● האוצר: סבל מיותר לציבור — ההסכם לקיצור תורים יופעל בצורה אחידה בכל בתיה"ח, כולל הממשלתיים

רונית מורגנשטרן

כל בתי החולים הממשלתיים ישבתו על־ידי הרופאים החל מיום שישי עד להודעה חדשה. כך החליטו רופאי המדינה במחאה על שיטת האוצר. למצוא פתרון את דעתם ככל הקשור לתוכנית לקיצור תורים ולסגירת הפער בשכר ובתנאי העבודה בינם לבין רופאי קופת־חולים. מנכ"ל משרד־הבריאות, פרופ' יורם לס, פנה לממונה על השכר, יעקב דנון, ותבע ממנו לזמן בדחיפות את רופאי המדינה לדיון כדי למנוע את השביתה. משרד־הבריאות דורש מהאוצר להתחייב על פתרון בעיית הפער בין רופאי המדינה לבין רופאי קופת־חולים במסגרת הסכמי השכר 1988/9, ובכך למנוע את השביתה.

שרת־הבריאות פנתה אל ראש־הממשלה לכנס מיד את ועדת השרים לענייני בריאות, לדבריה, האוצר אינו רוצה בפתרון הבעיה ולכן היא דורשת את התערבות ראש הממשלה.

במכתב אל יו"ר ארגון רופאי המדינה, ד"ר אורנשטיין, חזר הממונה על התקציבים באוצר, דוד ברעז, והממונה על השכר דנון, על עמדת האוצר לפיה ההסכם לקיצור תורים יופעל במתכונת שקבעה הממשלה, ובצורה אחידה בכל בתי־החולים הציבוריים, לרבות בתי החולים הממשלתיים.

דובר האוצר הביע תמיהה על החלטת רופאי המדינה להשבית את בתי־החולים ולגרום סבל לחולים ללא הצדקה.

הוא הדגיש כי המבצע לקיצור תורים לניתוחים אלקטיביים בקופת־חולים עדיין לא החל, בגלל דרישתם בכתב של שרת הבריאות ושר האוצר ממזכ"ל ההסתדרות להפעיל את ההסדר ברומנית בכל בתי־החולים הציבוריים.

צור: תהיה רפורמה בקליטה גם אם גורדון לא יאהב אותה

דני בירן

ראש המחלקה לעלייה וקליטה בסוכנות, אורי גורדון, ממשיך במאבקו לשינוי החלטות שנתקבלו על העברת כל ענייני הקליטה מן הסוכנות לממשלה באפריל 1990. לדבריו, מרכזי הקליטה קורסים בגלל צמצום תקציבים וכוח אדם לקראת ההעברה.

בתגובה כינס אתמול שר הקליטה, יעקב צור, מסיבת עיתונאים בירושלים, ויצא בתקיפות נגד טענותיו של גורדון. השר מסר נתונים מדו"ח ועדת כץ על הנזק שנגרם מפיצול גורמי הקליטה, ואמר "תהיה רפורמה גם אם אורי גורדון לא יאהב אותה".

הוא הסביר כי המו"מ בעניין התעכב בגלל חילוקי דיעות בין הסוכנות לאוצר על סכום של עשרה מיליון שקל, ועל כן סוכם שהתוכנית תתחיל רק בשנת 1990. על טענותיו של גורדון אמר, "אם יש עכברים במרכזי קליטה, מן הראוי שאורי גורדון יזמין תברואן ולא יתקוף את הממשלה".

על דברי גזבר הסוכנות, מאיר שטרית, שטען, כי במחיר קליטת משפחת עולים אחת אפשר למנוע ירידה של ארבע משפחות, אמר צור "זוהי דמגוגיה פופוליסטית".

אמש מסר אורי גורדון, כי לדעתו מקורו של הוויכוח כאי הבנה. "תמיד הייתי בעד העברת ענייני הקליטה לממשלה. אינני מכיר הרבה שרים שמוכנים לוותר כמוני על נושאים שבטיפול משרדם". הוא הסביר, כי מחלקתו נערכה להעברה לממשלה כבר בארבעה באוקטובר, ובגלל הפעולות שנעשו לשם כך, נפגעים העולים במרכזי הקליטה.

אתמול סיירו חברי חבר הנאמנים של הסוכנות בגליל, וערכו אזכרה לתיילי צה"ל שנהרגו בפיצוץ ליד הגדר הטובה. היום ייסתיימו דיוניהם בסדרה של החלטות, בתוכן גם על העברת הטיפול בקליטה לממשלה.

בוטלו עיצומי תחנות הדלק — הבוקר ייחתם ההסכם

חיים מרגלית

ראשי משרד האנרגיה הגיעו להסכם עם ארגון בעלי תחנות הדלק והסוכנים, על קריטריונים להפעלת תחנות־דלק בחברות הדלק החדשות שש־האנרגיה עומד להקים. הבוקר ב־9.00 ייפגשו ראשי הארגון עם ראשי משרד האנרגיה לחתימת הסכם. בכך בוטל איום העיצומים שעליו הודיעו ראשי הארגון.

קרוב־משפחה טעה בזיהוי ולקח גופה אחרת לקבורה

עתיים

גופות שתי נשים הוחלפו אתמול. אשה מצפת נקבאה בשאר ישוב, ואשה משאר ישוב היתה אמורה להיטמן בצפת, אולם עירנותם של בני המשפחה מנעה זאת ברגע האחרון.

ביום ו' נפטרה בבית החולים בצפת ורה גרינברג, בת 60, ממושב שאר ישוב. הקבורה נקבעה ליום א' בצהריים. ביום א' ב־09.15 נפטרה בבית החולים בצפת קשישה בת 89 מצפת, חוה ליבוביץ. הלווייתה נקבעה לאתמול אחר הצהריים.

בבוקר יום א' הגיעו אנשי החברה קדישא מקרית שמונה, מלווים באחד מבני משפחת גרינברג, הם זיהו את הגופה, העבירוה לקרית שמונה, וקיימו את ההלוויה כדת וכדין.

אתמול ב־3.15 אחר הצהריים הגיעו בני משפחת ליבוביץ ללוות את אימם חוה, אחיה אברהם נכנס להוציא את הגופה, אך לא מצא אותה. מנהל בית החולים בצפת הוזעק למקום, ולאחר בירור של החברה קדישא בבית משפחת גרינברג בשאר ישוב, התקבל אישור לקבורה מחדש. בינתיים המתינו בצפת מאות ממלוויה של המנוחה ליבוביץ. רק ב־6.30 בערב הגיעה הגופה לצפת, וההלוויה התקיימה לאור זרקורים.

ראש המועצה הדתית בקרית שמונה הקים ועדת בדיקה. לדבריו, האיש שלקח את הגופה מבית החולים הוא מתנדב בחברה קדישא והוא לא פעל לפי ההוראות, ולא נעשה כל רישום פרט לזיהוי הגופה ע"י בן המשפחה, שכנראה היה נרגש ונפחד ואולי כלל לא הכיר בגופה.

נשיא התעשיינים: אינני זוכר שנה כה קשה לתעשייה

כתב "על המשמר"

"מצב התעשייה קשה ביותר. אינני זוכר שנה קשה כמו השנה האחרונה", אמר אתמול נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, בטקס חלוקת פרסי בנק הפועלים לקידום היצוא.

לאוטמן אמר, כי הייצור התעשייתי ביולי ירד ב־7 אחוזים לעומת החודש המקביל אשתקד, נרשמה ירידה של 10 אחוזים בהשקעות וירידה ביבוא ציוד ומכונות. הוא מקווה שהממשלה תבין, שניתן להציל את המשק, ותפעל לעשות זאת מיד לאחר הבחירות.

יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים, פרופ' איתן ברגלס, אמר כי ישנם בישראל 174 מפעלים קטנים שיצואם הגיע ל־500 מיליון דולר וחייבים לעודד אותם. חלוקת הפרסים ליצואנים המצטיינים על־ידי בנק הפועלים נועדה לעודד מפעלים קטנים העושים את ראשית דרכם ביצוא מוצריהם.

(ראה כתבה נרחבת על הזוכים בפרסים במדור "הכלכלה והאוצר")

לתמר והילדים ומשפ' קורין
משתתפים באבל הכבד
על מות יקירכם יקירנו
דוד (וידה) קורין
מזכירות סניף מפ"ם
חדרה